

Studenti a absolventi vysokých škol v České republice

Analytická část

Obsah

1. Studenti vysokých škol	2
Shrnutí	2
1.1 Celkový přehled	4
1.2 Studenti vysokých škol v Česku podle pohlaví	18
1.3 Studenti vysokých škol v Česku podle státní příslušnosti	22
1.4 Studenti vysokých škol v Česku podle zřizovatele	25
1.5 Studenti vysokých škol v Česku podle skupin oborů vzdělávání	28
1.6 Studenti vysokých škol v Česku podle trvalého bydliště	31
2. Poprvé zapsaní a absolventi vysokých škol v Česku	37
Shrnutí	37
2.1 Vývoj počtu poprvé zapsaných studentů a absolventů	38
2.2 Vývoj počtu poprvé zapsaných studentů dle skupin oborů	44
2.3 Vývoj počtu absolventů dle skupin oborů	49

1. Studenti vysokých škol

Shrnutí

Mezi roky 2001 a 2010 se **počet studentů** vysokých škol v Česku téměř zdvojnásobil, a sice z 203 tisíc na začátku tisíciletí na 396 tisíc v roce 2010. Následujících devět let se naopak každoročně snižoval až na 289 tisíc v roce 2019. Za těchto devět let tak počet vysokoškolských studentů v Česku poklesl o 27 %. Tento pokles by byl ještě výraznější, pokud by ho alespoň částečně nekompensovalo přibývání studentů ze zahraničí. Počet studentů majících české občanství se mezi roky 2010 a 2019 snížil o 116 tisíc osob, tedy téměř o třetinu. Od roku 2020 počet studentů na vysokých školách v Česku opět roste. Na konci roku 2024 na veřejných a soukromých školách v Česku studovalo celkem 314 850 studentů, tj. o 9 % více, než v roce 2019.

Podíl studentů zapsaných na **veřejné** vysoké školy ze všech studentů veřejných a soukromých vysokých škol činí od roku 2020 cca 91 % a podíl studentů soukromých škol se v posledních pěti letech pohybuje mezi 9,2 % až 9,7 %. Co se týče starších údajů, pak platí, že mezi studenty populačně silných ročníků je o něco vyšší podíl těch v soukromých školách.

Spolu s růstem celkového počtu studentů vysokých škol v první dekádě 21. století rostl též **podíl studentů vysokých škol ve věku 20–29 let bydlících v Česku** z celkového počtu obyvatel České republiky ve věku 20–29 let, a sice z 9,0 % v roce 2001 na 19,5 % v roce 2011. Poté se do roku 2018 tento podíl mírně snížil na 16,6 %, v roce 2024 však činil opět 19,5 %. Podíl žen studujících vysokou školu ve skupině žen s trvalým bydlištěm v ČR ve věku 20–29 let činil v roce 2024 celkem 22,0 %, mezi muži byl tento podíl 17,1 %.

Podíl **studentů cizí státní příslušnosti** se postupně zvyšoval, a sice ze 4,3 % v roce 2001 na 18,0 % v roce 2023. V roce 2024 nepatrně poklesl na 17,8 %, což bylo zejména dáno meziročním nárůstem počtu Čechů na vysokých školách o bezmála šest tisíc (tj. o 2,3 %). Počet cizinců na vysokých školách se oproti tomu mezi roky 2023 a 2024 zvýšil jen o 1,1 %, tj. o 613 osob. Mezi roky 2023 a 2024 přitom ubylo zejména studentů Ruské (o 1 289, tj. 20,7 %) a Běloruské (o 151, tj. 16,7 %) státní příslušnosti.

Celkem studovalo na konci roku 2024 na některé z vysokých škol v České republice 55 996 cizinců. Nejvyšší podíl tvoří dlouhodobě **Slováci** (v roce 2024 tvořili 40,5 % ze všech cizinců), s odstupem pak následovali studenti z **Ukrajiny** (13,2 % z celku), **Ruské federace** (8,8 % z celku) a **Kazachstánu** (5,7 % z celku). V roce 2023 bylo na vysokých školách v ČR poprvé za posledních dvacet let více ukrajinských než ruských studentů a mezi roky 2023 a 2024 se pak tento rozdíl ještě prohloubil (počet ukrajinských studentů o 9,1 % vzrostl a počet ruských studentů se naopak o 20,7 % snížil).

Na konci roku 2024 studovalo 61,4 % studentů vysokých škol v ČR bakalářské studijní programy, 11 % dlouhé magisterské programy, 22,5 % magisterské navazující programy a 5,8 % doktorské programy. **Doktorandů** byl přitom vyšší podíl mezi muži (7,1 %) než ženami (4,8 %), mezi cizinci, kteří u nás studují (9,5 %) než mezi Čechy (5,0 %) a mezi studenty veřejných škol (6,4 %) než škol soukromých (0,3 %). Z různých skupin oborů vzdělávání pak nejvíce doktorandů najdeme mezi studenty **přírodních věd, matematiky a statistiky** (pětinu). Přitom mezi studenty cizinci, studenty veřejných škol a studenty přírodovědných oborů najdeme také vyšší podíl těch v **prezenčním studiu**.

Mezi roky 2001 a 2009 se postupně zvyšoval podíl studentů **ve věku 25 let a více** ze všech studentů a celkově stoupl z 24,6 % na 35,7 %. V dalších letech osciloval kolem jedné třetiny a od roku 2017 pomalu klesal ze 34,4 % na 27,3 % v roce 2024. Obdobně podíl **studentů v jiném než denním studiu** stoupal mezi lety 2001 a 2009, konkrétně z 18,0 % na 29,9 %, a poté do roku 2024 klesl zpět na 18,2 %. Podíl studentů **v soukromých** vysokých školách také stoupal mezi roky 2001 a 2009 (ze 2,4 % na 14,5 %), do roku 2022 se snížil na 9,3 % a v roce 2024 činil 9,7 %.

Na konci roku 2024 byl nejvyšší počet studentů zapsaný do skupiny oborů **Obchod, administrativa a právo** (62 839) a nejnižší naopak do skupiny oborů **Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství** (11 275). Přitom **za posledních pět let** (2019 – 2024) došlo pouze u jedné skupiny oborů k úbytku počtu studentů. Byla jí **Technika, výroba a stavebnictví** (počet studentů se snížil o 12,6 %). Nutno však doplnit, že mezi posledními **dvěma roky** se poprvé po 14 letech počet studentů těchto oborů zvýšil, a sice o 2,3 %, což je dokonce nepatrně větší navýšení, než jaké bylo zaznamenáno u celkového počtu studentů (o 2,1 %). Naopak k nejvýraznějšímu **nárůstu** počtu studentů v **posledních pěti letech** došlo v oborech z oblasti **Přírodní vědy, matematika a statistika** (o 25,4 %), **Informační a komunikační technologie** (o 22,4 %), **Služby** (o 22,0 %), **Zdravotní a sociální péče** (o 20,1 %) a **Vzdělávání a výchova** (o 17,6 %). Ostatní skupiny zaznamenaly nárůst o 0,2 % až 8,6 % studentů.

V roce 2021 tak poprvé za 20 let zaznamenaly **technické obory** o něco nižší počet studentů než obory ze skupiny **Zdravotní a sociální péče** a v roce 2022 převýšil počet studentů **vzdělávacích oborů** počet studentů technických oborů. Studentů vzdělávacích oborů bylo v roce 2022 o 1,4 % více než studentů technických oborů, v roce 2023 se tento rozdíl zvýšil na 3,7 %, v roce 2024 se však opět snížil na 1,7 %. Lze konstatovat, že počet studentů **zdravotnických oborů** roste v posledních letech rychleji a stabilněji než počet studentů oborů z oblasti techniky, výroby a stavebnictví, jakož i výchovy a vzdělávání.

Pokud svůj pohled omezíme na studenty **české státní příslušnosti**, první tři příčky co do počtu studentů obsadily v roce 2024 obory z oblasti **Obchod, administrativa a právo** (51 356), **Vzdělávání a výchova** (37 233) a **zdravotnické** obory (33 525). Až poté následují obory z oblasti **Technika, výroba a stavebnictví** (31 608). Přitom v roce 2022 došlo téměř k vyrovnání počtu českých studentů **technických oborů** a **zdravotnických oborů** a v roce 2023 již bylo více českých studentů zdravotních než technických oborů. **Vzdělávací obory** se na druhé příčce v pomyslném žebříčku drží již od roku 2021. Ve skupině českých studentů také na rozdíl od celkového ukazatele převažuje zájem o **přírodní vědy, matematiku a statistiku** nad zájmem o obory informačních a komunikačních technologií.

Srovnáme-li zájem Čechů a cizinců o jednotlivé obory, pak cca pětina studentů Čechů i studentů cizí státní příslušnosti studovala v roce 2024 obory z oblasti **Obchod, administrativa a právo**. U Čechů se však na druhém místě umístily **vzdělávací obory** (14,4 %), na třetím místě **zdravotnické** obory (13,0 %) a na čtvrtém **technické** obory (12,2 %). U cizinců obsadily druhé místo **zdravotnické obory** (17,0 %), třetí místo však zaujaly obory z oblasti **informačních a komunikačních technologií** (14,2 %). Největší rozdíly najdeme v míře studia **vzdělávacích oborů** (mezi Čechy druhé nejčastější, mezi cizinci nejméně často studované) a **oborů z oblasti informačních a komunikačních technologií** (mezi cizinci třetí nejčastěji studované, mezi Čechy třetí nejméně často studované).

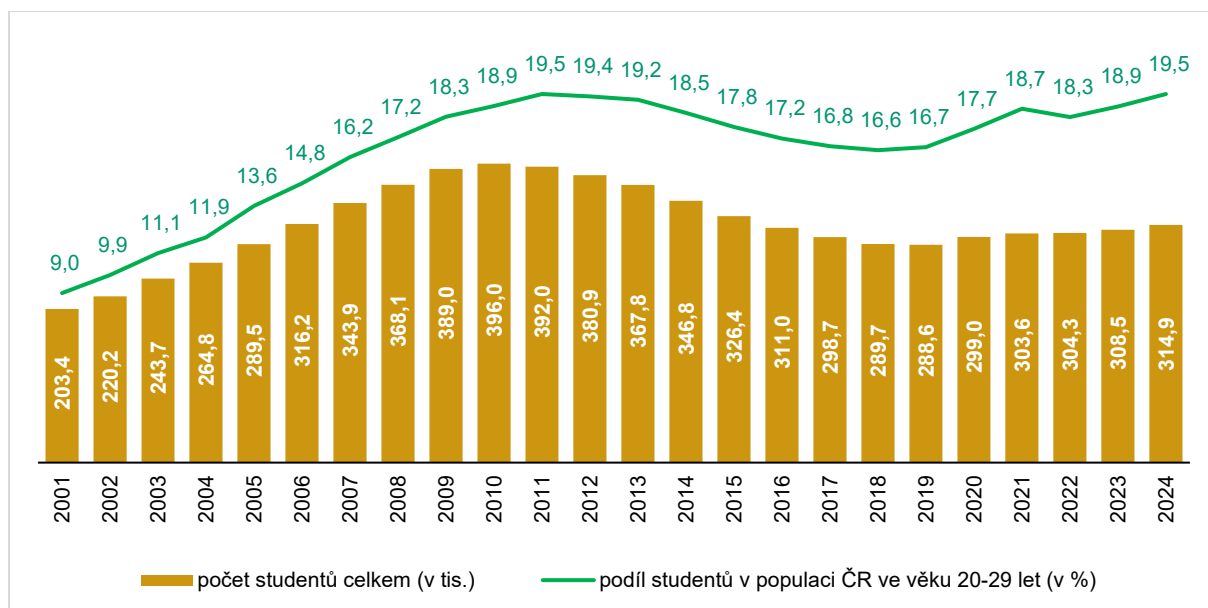
Také mezi **muži a ženami** existují rozdíly v rozložení studentů, resp. studentek do jednotlivých **skupin oborů vzdělávání**. Na konci roku 2024 byla mezi studujícími muži i ženami pětina studentů, resp. studentek oborů ze skupiny **Obchod, administrativa a právo** (shodně 20,1 %, resp. 19,9 %). Zatímco však druhou a třetí příčku u žen obsadily obory **zdravotnické** (18,1 % studentek) a **vzdělávací** (16,7 %), mezi muži to byly skupiny oborů **technika, výroba a stavebnictví** (19,3 %) a **informační a komunikační technologie** (14,5 %). Nejméně často naopak ženy studovaly informační a komunikační technologie (2,6 %), zemědělské, lesnické a veterinářské obory (4,1 %), muži zemědělské, lesnické a veterinářské obory (2,9 %) a obory zaměřené na vzdělávání a výchovu (6,4 %).

Z jiného úhlu pohledu lze říci, že ve skupině oborů **Vzdělávání a výchova** byl na konci roku 2024 nejen nejvyšší podíl žen (76,5 %), ale zároveň 97,7 % studentů tvořili Češi, tj. nejvyšší podíl ze všech skupin oborů. Druhý nejnižší (10%) podíl cizinců byl ve skupině oborů **Služeb**. Druhou skupinou oborů s nejvyšším podílem žen byla skupina **zdravotnických oborů** (73,5 %) kde byl zároveň třetí nejvyšší podíl cizinců (22,1 % spolu se skupinou oborů Společenských věd, žurnalistiky a informačních věd). Nepatrně vyššího podílu cizinců dosáhla skupina oborů **přírodních věd, matematiky a statistiky** (22,8 %). Nejvyšší podíl cizinců (31,9 %) byl ve skupině oborů **informačních a komunikačních technologií**, ve které čtyři pětiny studentů tvořili muži.

1.1 Celkový přehled

V letech 2001 až 2010 se počet **studentů veřejných a soukromých** vysokých škol v Česku každoročně zvyšoval, a sice z 203 449 v roce 2001 na 395 985 v roce 2010. Celkově se tedy téměř zdvojnásobil. Poté začal klesat až na 288 579 v roce 2019; mezi lety 2010 a 2019 tak poklesl o 27 %. Tento pokles by byl ještě výraznější, pokud by ho alespoň částečně nekompensovalo přibývání studentů ze zahraničí. Počet studentů majících občanství ČR se mezi roky 2010 a 2019 snížil o 116 tisíc, tedy téměř o třetinu (graf č. 1.3). Od roku 2019 počet studentů veřejných a soukromých vysokých škol opět roste a koncem roku 2024 čítal 314 850 – viz graf č. 1.1.

Graf 1.1 Studenti vysokých škol v Česku

Zdroj dat: MŠMT

Poznamenejme, že úbytek absolutního počtu studentů vysokých škol ve druhé dekádě 21. století měl mj. na svědomí zejména celkový úbytek obyvatel ČR ve věku 20–29 let. Mezi lety 2010 a 2020 poklesl téměř o čtvrtinu (tj. o 23,6 %). Graf č. 1.1 proto také ukazuje, jaký podíl obyvatel Česka ve věku 20–29 let, tedy ve věku obvyklém pro studium vysoké školy, v posledních 25 letech studoval na některé z vysokých škol v Česku. Rostoucí zájem o vysokoškolské studium po roce 2000 dokumentuje i tento ukazatel. Na začátku tisíciletí (v roce 2001) studovalo vysokou školu v Česku 9 % osob ve věku 20 až 29 let s trvalým pobytem na našem území, o deset let později to bylo 20 %. V dalších letech dochází u tohoto podílového ukazatele k mírnému poklesu až na cca 17 % v letech 2016 až 2019. V minulém roce to bylo 19,5 %, čímž dosáhl totožné hodnoty jako v roce 2011.

Aby bylo zřejmé, jak velkou skupinu studentů vysokých škol v Česku zahrnujeme do tohoto ukazatele, je v tabulce č. 1.1 uvedeny podíl studentů ve věku 20–29 let s trvalým pobytem v Česku ze všech studentů na vysokých školách v Česku.

Tabulka 1.1 Podíl studentů ve věku 20–29 let s trvalým pobytem na našem území na studentech vysokých škol v Česku celkem (v %)

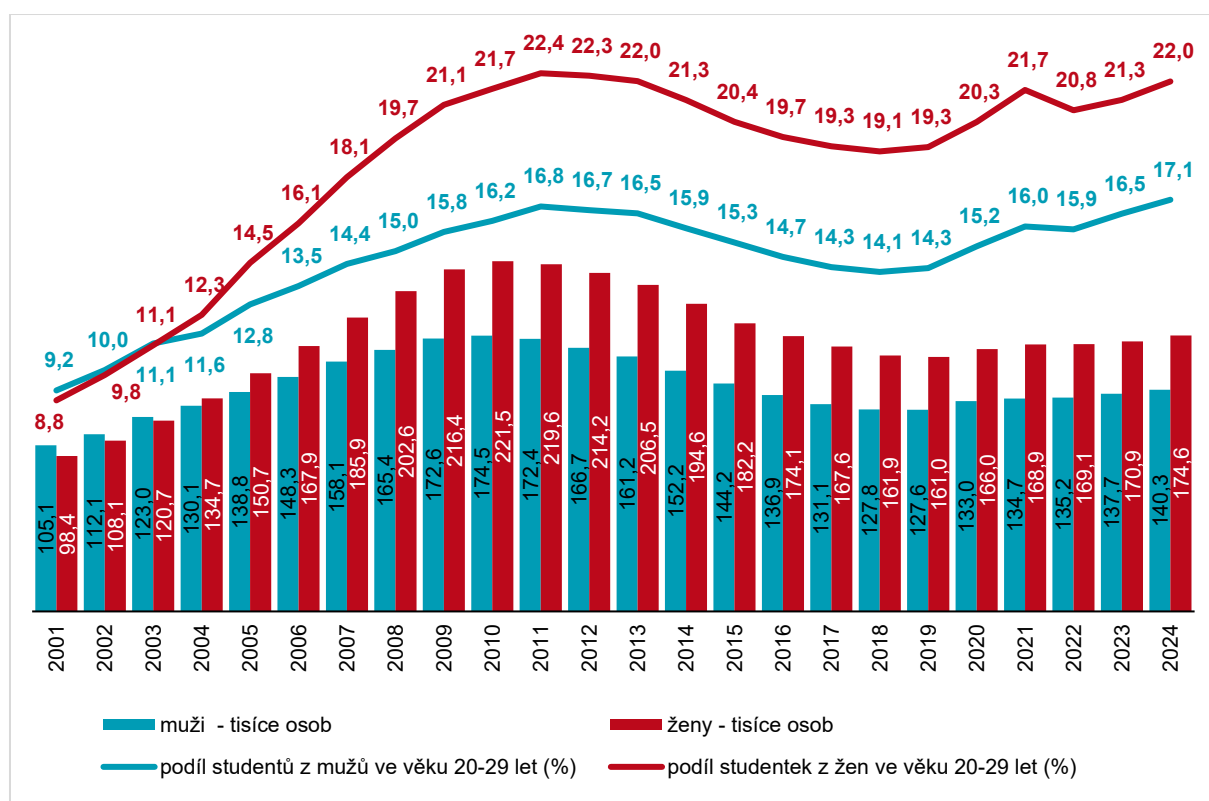
	2004	2009	2014	2019	2020	2021	2022	2023	2024
celkem	72,1	68,8	70,6	65,7	65,0	64,8	64,7	65,0	65,7
ženy	71,7	68,6	70,5	66,0	65,3	65,2	65,1	65,2	65,8
muži	72,5	68,9	70,7	65,3	64,6	64,4	64,2	64,6	65,7

Zdroj dat: MŠMT

Na konci roku 2024 se studenti ve věku 20-29 let s trvalým pobytem v Česku podílely ze dvou třetin na všech studentech vysokých škol v Česku. Před deseti lety (v roce 2014) to bylo ze 71 %. Do věkového složení studentů se promítá celá řada faktorů. Například po roce 2001 byly dále zavedeny bakalářské studijní programy, což až do roku 2010 mělo za následek postupné zvyšování podílu studentů bakalářských oborů, z kterých lze přejít přímo na trh práce. Svou roli na proměnlivosti tohoto ukazatele v čase mohla sehrát i větší flexibilita zaměstnavatelů, případně jejich větší podpora vzdělávání zaměstnanců, jakož i nové požadavky na kvalifikaci (např. pro učitele, zdravotní sestry či státní zaměstnance v rámci přijetí služebního zákona), které motivují k doplnění vzdělání v průběhu zaměstnání. Nakonec, na vývoji tohoto ukazatele má vliv i podíl cizinců mezi studenty.

Tabulka č. 1.1 také ukazuje podíl žen, resp. mužů ve věku 20–29 let s trvalým bydlištěm v Česku ze všech žen, resp. mužů studujících vysokou školu. Zde však nejsou žádné výrazně rozdíly a například v roce 2024 takových žen i mužů byly v obou případech necelé dvě třetiny. Odlišnosti však najdeme při odpovědi na otázku, kolik z celkové populace žen a mužů ve věku 20–29 let v Česku studovalo u nás vysokou školu (graf č. 1.2). V roce 2024 to bylo 22 % žen a 17 % mužů, před dvaceti lety to bylo v obou případech přibližně 12 %.

Graf 1.2 Počet studentů a studentek celkem a jejich podíl mezi obyvateli Česka ve věku 20–29 let

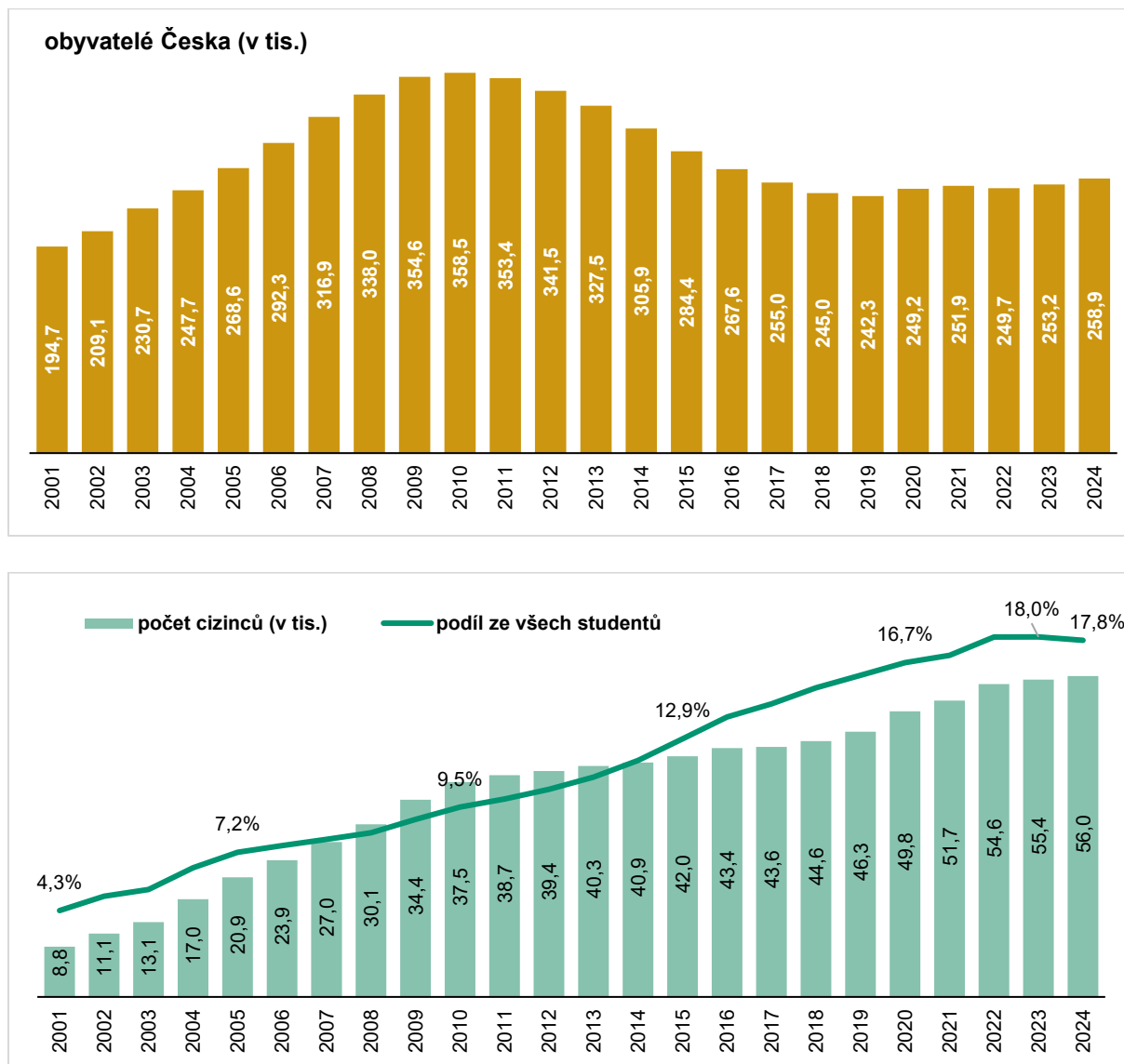
Zdroj dat: MŠMT

V grafu č. 1.1 lze vidět, že mezi roky 2021 a 2022 se podíl studujících vysokou školu mezi obyvateli Česka ve věku 20-29 let snížil z 18,7 % na 18,3 %. V grafu 1.2 si lze přitom všimnout, že podíl studujících žen se snížil výrazněji než podíl studujících mužů. Na snížení tohoto podílu se mohla podílet skutečnost, že naše populace byla navýšena o osoby prchající před válkou na Ukrajině, mezi kterými bylo větší množství žen než mužů a mnozí tito noví obyvatelé Česka se z jazykových a jiných důvodů nemuseli hned zapojovat do studia na vysoké škole. Mezi lety 2022 a 2024 podíl studujících žen i mužů mezi ženami, resp. muži ve věku 20-29 let opět rostl.

Mezi studenty vysokých škol v Česku bylo na konci roku 2024 celkem 18 % (55 996) cizinců. Jejich počet roste nepřetržitě od roku 2001, odkdy jsou srovnatelné údaje. Poprvé však byl procentuální nárůst

počtu vysokoškolských studentů z ciziny (o 1,1 %) nižší než u studentů z Česka (2,3 %). Českých studentů meziročně přibýlo o bezmála šest tisíc (5 709), zatímco studentů cizí státní příslušnosti o cca šest set (613). Viz graf č. 1.3.

Graf 1.3 Studenti vysokých škol v Česku podle státní příslušnosti

Zdroj dat: MŠMT

Na konci roku 2024 studovalo na veřejné či soukromé vysoké škole v Česku 55 996 cizinců. Nejvyšší podíl tvoří dlouhodobě Slováci. V roce 2024 jich u nás studovalo 22 669, což činilo 40,5 % ze všech cizinců. S odstupem pak následovali studenti z Ukrajiny (13,2 % z celku), Ruské federace (8,8 %) a Kazachstánu (5,7 %) – viz tabulku č. 1.2. V roce 2023 bylo přitom na vysokých školách v ČR poprvé za posledních dvacet let více ukrajinských než ruských studentů. Mezi roky 2023 a 2024 se pak tento rozdíl ještě prohloubil, kdy počet ukrajinských studentů o 9,1 % vzrostl a počet ruských studentů se naopak o 20,7 % snížil. Mezi koncem roku 2021 a 2024, tedy obdobím poznamenaným válkou na Ukrajině, tak ubylo zejména studentů Ruské (o 3 097, tj. 38,5 %) a Běloruské (o 272, tj. 26,6 %) státní příslušnosti. Počet Ukrajinců studujících vysoké školy u nás se naopak za tyto tři roky zvýšil o 3 016, což je nejvyšší navýšení ze všech cizinců, následuje Slovensko s přírůstkem o 1 798 studentů.

Tabulka 1.2 Studenti cizí státní příslušnosti na vysokých školách v Česku (2024)

Státní příslušnost	počet celkem	z toho studující program (v %)			
		bakalářský	magisterský	navazující magisterský	doktorský
Cizinci celkem	55 996	54,4	26,6	151,8	43,5
<i>z toho země s více než 500 občany studujícími u nás:</i>					
Slovenská republika	22 669	53,9	16,6	22,4	7,5
Ukrajina	7 373	80,5	4,3	11,9	3,5
Ruská federace	4 952	71,2	4,1	19,7	5,2
Republika Kazachstán	3 218	86,7	1,8	10,5	1,1
Indická republika	1 888	11,5	21,0	40,9	26,6
Italská republika	917	44,1	19,2	16,6	20,2
Vietnamská socialistická republika	847	70,8	1,7	13,5	14,2
Spolková republika Německo	786	16,8	45,7	18,3	19,2
Běloruská republika	752	63,6	6,8	24,7	5,3
Turecká republika	711	41,2	5,5	39,7	13,6
Íránská islámská republika	597	11,4	51,1	11,6	26,0
Čínská lidová republika	563	36,4	2,1	37,5	24,2
Stát Izrael	540	11,3	83,5	2,6	2,6
Ázerbájdžánská republika	501	58,3	3,8	31,1	6,8

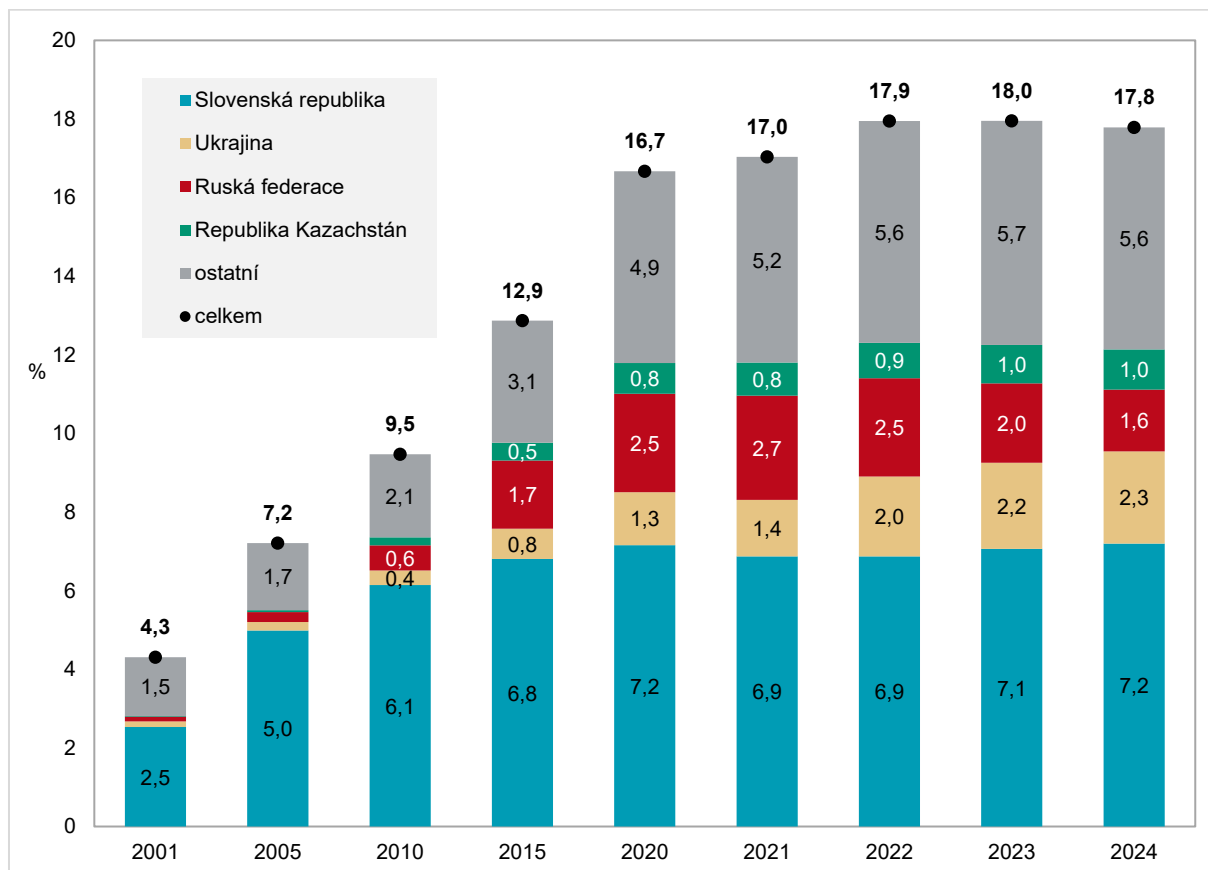
Zdroj dat: MŠMT

Z tabulky č. 1.2 je také patrné, že jen méně než 10 % studentů z bývalého Sovětského svazu (tj. z Kazachstánu, Ukrajiny, z Ruské federace, Běloruska a Ázerbájdžánu), jakož i z Izraele a Slovenska studovalo v roce 2024 doktorský studijní program (1,1 až 7,5 %). Oproti tomu mezi studenty z Indie, Íránu a Číny studovala doktorský program zhruba čtvrtina studentů.

Graf č. 1.4 dále ukazuje vývoj podílu studentů nejčastějších čtyř cizích státních příslušností z celkového počtu studentů (tj. občanů ČR i cizinců) vysokých škol v Česku. Jak si lze všimnout, po soustavném růstu podílu studentů z **Ruské federace** ze všech studentů jejich podíl mezi roky 2021 a 2022 poprvé mírně poklesl a mezi roky 2021 a 2024 se celkově snížil o více než jeden procentní bod z 2,7 % na 1,6 %. Jak již bylo uvedeno výše, v absolutním vyjádření se počet občanů Ruské federace studujících v Česku na vysokých školách za tři roky snížil o cca 3 tisíce, tj. necelých 40 %. Počet studentů z **Ukrajiny** vzrostl nejvíce v roce 2022, meziročně o 42 %. Jejich nárůst, i když pomaleji, pokračoval i v následujících dvou letech. V roce 2023 tak na našich vysokých školách bylo poprvé za posledních dvacet let více ukrajinských než ruských studentů.

Jak již bylo uvedeno, počet cizinců na vysokých školách v Česku roste nepřetržitě od roku 2001, v roce 2024 však vzrostl poprvé pomaleji (o 1,1 %) než v případě studentů s českou státní příslušností (o 2,3 %). Z tohoto důvodu došlo v roce 2024 k mírnému poklesu podílu studentů cizí státní příslušnosti na studentech vysokých škol v Česku celkem.

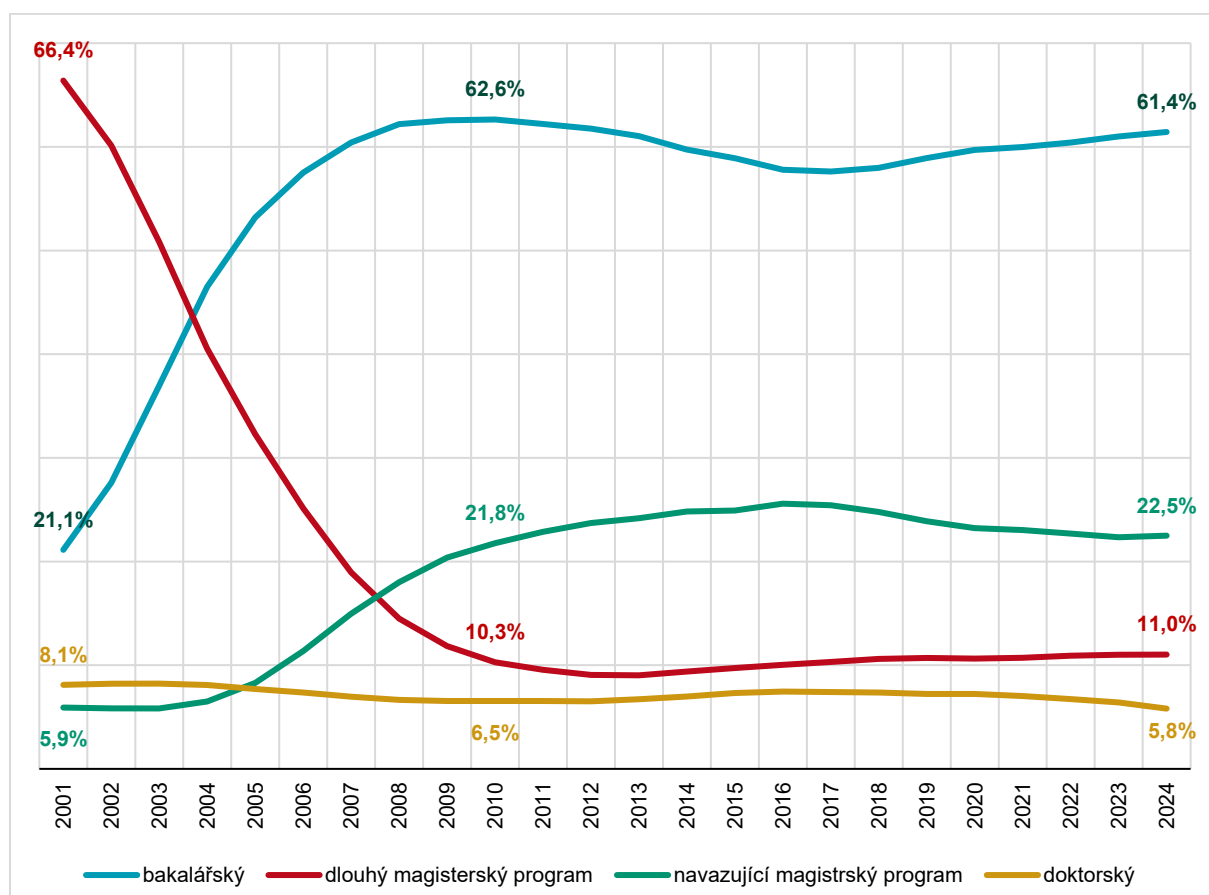
Graf 1.4 Studenti cizí státní příslušnosti - podíl ze všech studentů vysokých škol v Česku (v %)

Zdroj dat: MŠMT

Na vysokých školách je možné **studovat bakalářský, magisterský, navazující magisterský a doktorský studijní program**. V tomto ohledu lze konstatovat, že v roce 2024 studovaly cca tři pětiny (61 %) studentů vysokých škol v Česku bakalářské studijní programy, přibližně desetina (11 %) dlouhé magisterské programy, necelá čtvrtina (23 %) magisterské navazující programy a 6 % doktorské programy – viz graf č. 1.5. V první dekádě sledovaného období se výrazně snížil podíl studentů magisterských nenavazujících programů ve prospěch zejména studentů bakalářského programu, ale též navazujícího magisterského programu. To souvisí s proměnou nabídky studijních programů (viz metodickou část). Podíl studentů doktorského studia se od počátku druhého tisíciletí příliš neměnil a od roku 2001 ve vlnách klesal a opět stoupal. Celkově se pohyboval se mezi 5,8 %, kterých dosáhl v posledním sledovaném roce 2024, a 8,2 % dosažených v letech 2002 a 2003. Lze si však všimnout, že od roku 2016 podíl doktorandů postupně klesá. Zároveň se od roku 2017 zvyšuje podíl studentů bakalářského a dlouhého magisterského studia na úkor studentů navazujícího magisterského studia. Na počet studentů v tom kterém programu má přitom mj. vliv i demografický vývoj (tj. počet osob ve věku typickém pro studium daného programu).

Graf 1.5 Studenti vysokých škol v Česku dle studijního programu (v %)

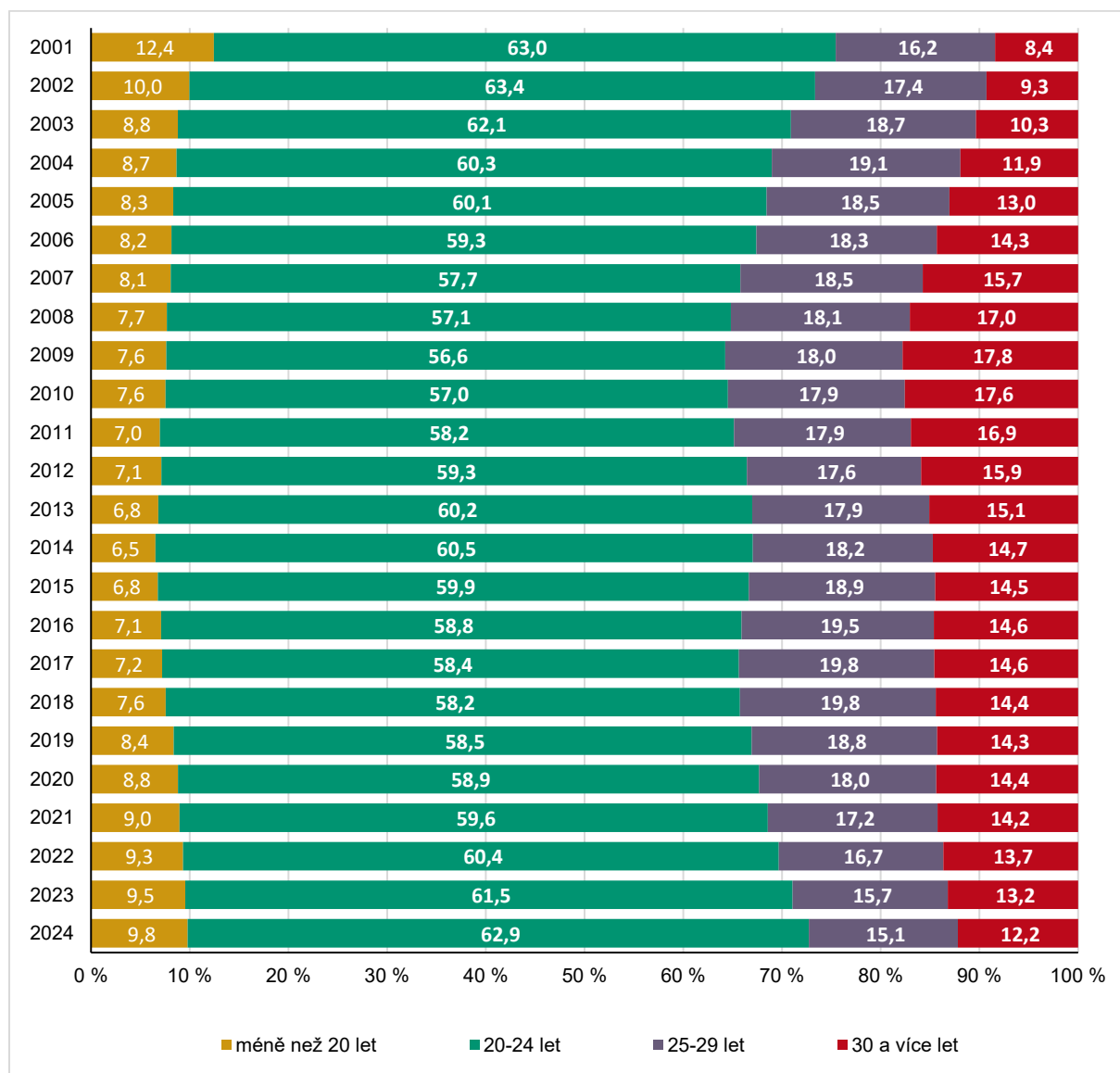
Pozn.: Jeden student může navštěvovat více studijních programů.

Zdroj dat: MŠMT

Pokud se jedná o **věkové složení**, mezi lety 2001 a 2009 se postupně zvyšoval podíl studentů ve věku 25 let a více ze všech studentů a celkově v tomto období stoupl z 24,6 % na 35,7 %. V dalších letech osciloval kolem jedné třetiny a od roku 2017 pomalu klesal až na 27,3 % v roce 2024.¹ Podíl studentů ve věku 30 a více let od roku 2020 nepatrně klesá, v roce 2020 jich bylo 14,4 %, v roce 2024 pak 12,2 %. V posledních deseti letech dochází k mírnému zvyšování podílu studentů ve věku do 19 let, a sice z 6,5 % v roce 2014 na 9,8 % v roce 2024². V absolutním vyjádření počet studentů mladších 20 let postupně rostl mezi lety 2017 a 2024, celkově z 21 516 studentů na 30 822 studentů (tedy o 43,3 %).

¹ Změny v čase jsou však v těchto ukazatelích ovlivněné také demografickým vývojem a politickými opatřeními, resp. změnami v požadavcích na vzdělání určitých profesí a s tím spojenou potřebou pracovníků doplnit si ve stanoveném termínu svou kvalifikaci.

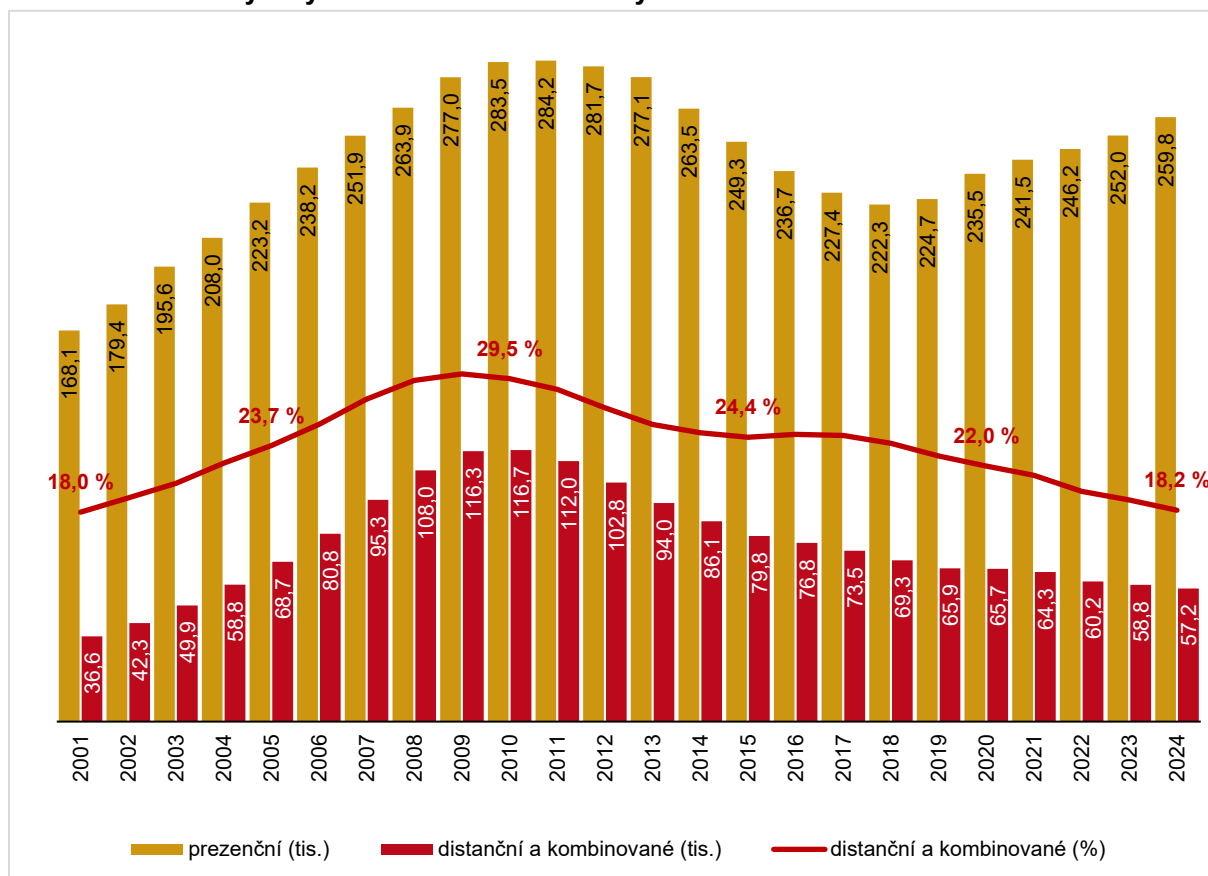
² Opět zde můžeme hledat vliv demografického vývoje. Svou roli zde však mohl sehrát též rostoucí počet cizinců, kteří přicházejí studovat na naše vysoké školy. V roce 2024 byl podíl cizinců mladších 20 let 13,6 %, zatímco podíl stejně starých Čechů 9,0 %. Za poslední dva roky (2022 až 2024) se však počet cizinců v tomto věku studujících vysokou školu u nás o 6,6 % snížil, zatímco počet stejně starých Čechů se o 14,8 % zvýšil.

Graf 1.6 Věkové složení studentů vysokých škol v Česku (v %)

Zdroj dat: MŠMT

V souladu s vývojem podílu studentů ve věku 25 let a více se měnil i podíl studentů v jiném než denním studiu na studentech vysokých škol v Česku celkem. Počet i podíl **studentů distanční a kombinované formy vzdělávání** na vysokých školách v Česku stoupal v první dekádě tohoto století, a to z 36,6 tisíc (18 %) v roce 2001 až na 116,7 tisíc (cca 30 %) v roce 2010 (graf č. 1.7). V dalších letech docházelo k poklesu jak absolutního počtu studentů této distanční či kombinované formy vzdělávání, tak i jejího podílu na celkovém počtu studentů vysokých škol v Česku, a to opět až na 18 % v roce 2024.

Graf 1.7 Studenti vysokých škol v Česku dle formy vzdělávání

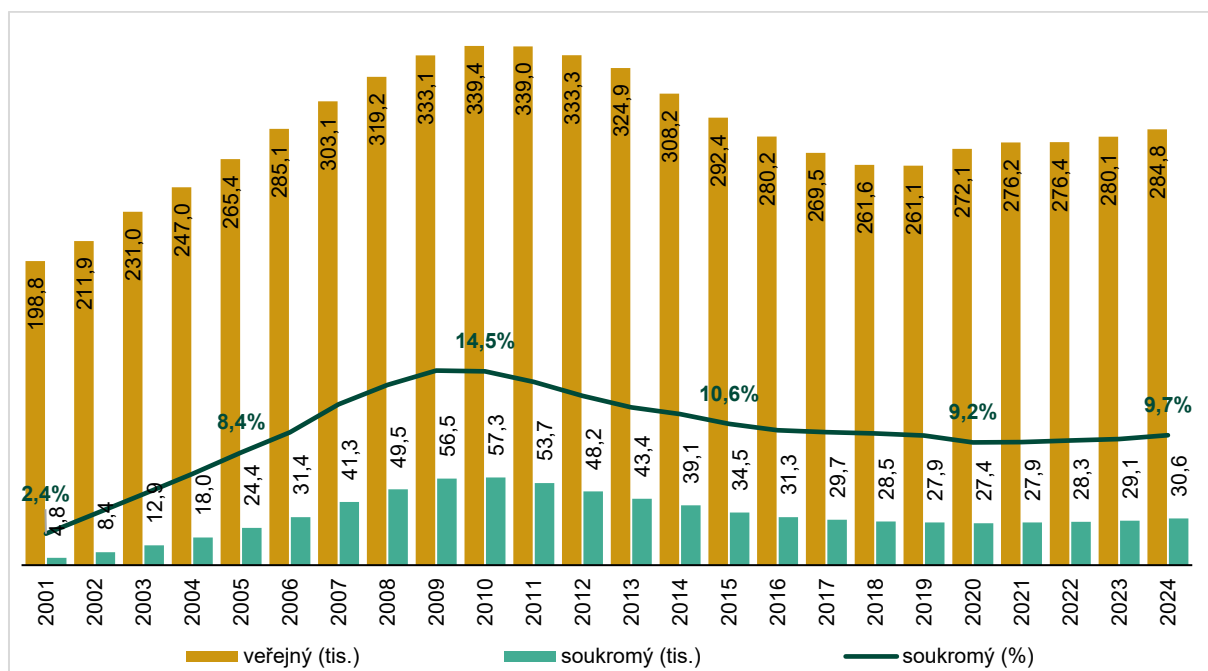
Pozn.: Jeden student může využívat více forem vzdělávání (např. studuje-li souběžně dva obory).

Zdroj dat: MŠMT

Zde je třeba vzít v úvahu, že věkové složení studentů, jakož i míra denního a dálkového studia, je ovlivněná též politickými opatřeními. Česká republika zaznamenala období, kdy si kvůli úpravě zákona museli zaměstnanci konkrétních profesí doplňovat vzdělání (např. od ledna 2015 začaly platit nové podmínky školského zákona, které zpřísnily požadavky na kvalifikaci pedagogických pracovníků, což přivedlo spoustu učitelů s praxí v oboru zpět do vzdělávacího procesu).

Dále můžeme porovnat počty a podíly studentů **dle druhu zřizovatele škol**, které navštěvují. Podíl studentů studujících veřejnou vysokou školu ze všech studentů veřejných a soukromých vysokých škol činí od roku 2020 cca 91 % a podíl studentů soukromých škol se v posledních pěti letech pohybuje mezi 9,2 % a 9,7 %. Přitom mezi roky 2001 a 2009 docházelo k poklesu podílu studentů navštěvujících veřejné vysoké školy a nárůstu těch navštěvujících školy soukromé. Po roce 2009 se tendence obrátila a podíl studentů navštěvujících veřejné vysoké školy začal stoupat a podíl studentů v soukromých vysokých školách naopak klesat, a to až do výše zmíněného roku 2020. Nejmenší podíl studentů soukromých vysokých škol tak byl v roce 2001 (2,4 %) a nejvyšší v roce 2009 a 2010 (14,5 %), kdy také byl v ČR nejvyšší podíl studentů ve věku 25 a více let a studentů jiné než distanční a kombinované formy vzdělávání (viz grafy č. 1.6 a 1.7 výše).

Graf 1.8 Studenti vysokých škol v Česku dle druhu zřizovatele školy

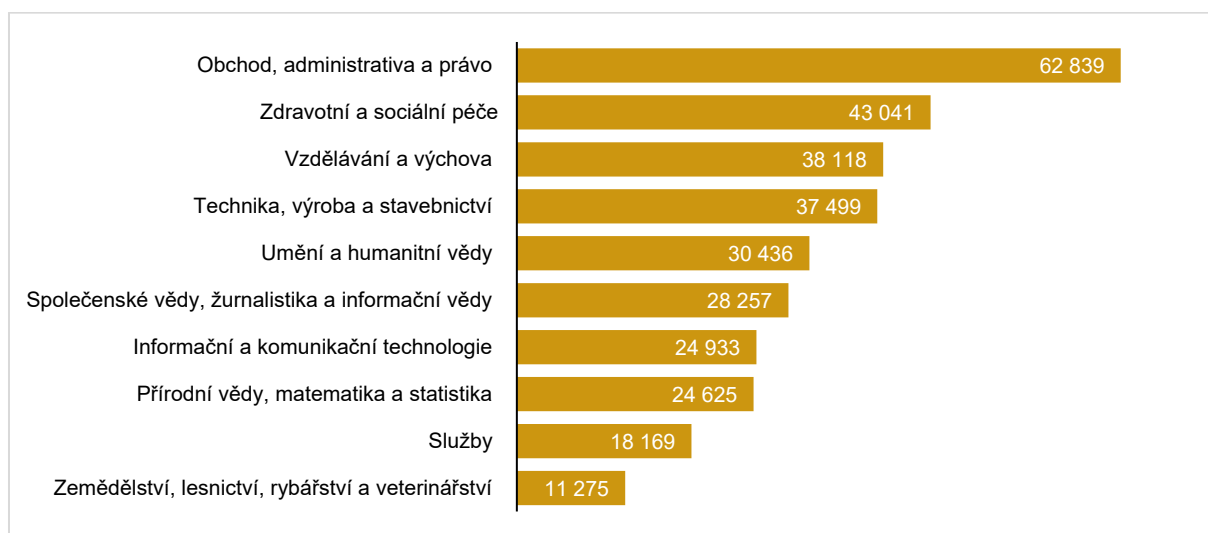
Pozn.: Jeden student může být zapsán zároveň na veřejné i soukromé vysoké škole.

Zdroj dat: MŠMT

Srovnáme-li vývoj podílu studentů soukromých vysokých škol s celkovým vývojem počtu studentů (viz graf 1.1), je patrné, že mezi studenty populačně silných ročníků, resp. v letech, kdy je zájemců o studium na vysoké školy více, bývá zpravidla vyšší podíl těch v soukromých školách. Někteří studenti tak mohou ke studiu na soukromé vysoké škole přistoupit v případě, že nejsou přijati na vysokou školu veřejnou.

Na vysokých školách je možné studovat **různé obory**, které se v rámci klasifikace ISCED F-2013 řadí do deseti skupin. V tomto ohledu lze konstatovat, že v roce 2024 byl nejvyšší počet studentů zapsaný do skupiny oborů **Obchod, administrativa a právo** (62 839) a nejnižší naopak do skupiny oborů **Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství** (11 275), viz graf č. 1.9.

Graf 1.9 Studenti vysokých škol v Česku dle skupiny oborů vzdělávání v roce 2024

Zdroj dat: MŠMT

V relativním vyjádření se **od roku 2001 do roku 2024** zvýšil nejvýrazněji počet studentů ve skupině oborů **Informační a komunikační technologie** a dále ve skupině oborů **Služeb** (počet studentů těchto dvou skupin oborů se více než ztrojnásobil). Více než zdvojnásobil se také počet studentů **Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky** (zvýšil se 2,4krát) a studentů **Přírodovědných věd, matematiky a statistiky** (zvýšil se 2,1krát).

V absolutním vyjádření pak došlo k nejvýraznějšímu nárůstu mezi roky 2001 a 2024 ve skupině oborů **Zdravotní a sociální péče** (o 25 311 studentů) a studentů z oborů ve skupině **Obchod, administrativa a právo** (o 23 205 studentů). Zvýšení počtu studentů zaznamenaly všechny skupiny oborů dle klasifikace ISCED F 2013, kromě **Technických věd, výroby a stavebnictví**, které v roce 2024 studovalo o 27,2 % (tj. o 14 tisíc) méně studentů než v roce 2001.

Zde je dobré poznamenat, že k tomuto nárůstu došlo zejména v první sledované dekádě, **mezi roky 2010 a 2018** došlo naopak ve všech skupinách oborů k úbytku počtu studentů, v případě skupiny oborů Obchod administrativa a právo téměř o dvě pětiny (37,6 %), v případě společenských věd o 34,5 % a v případě skupin oborů Vzdělávání a výchova o 33,3 %.

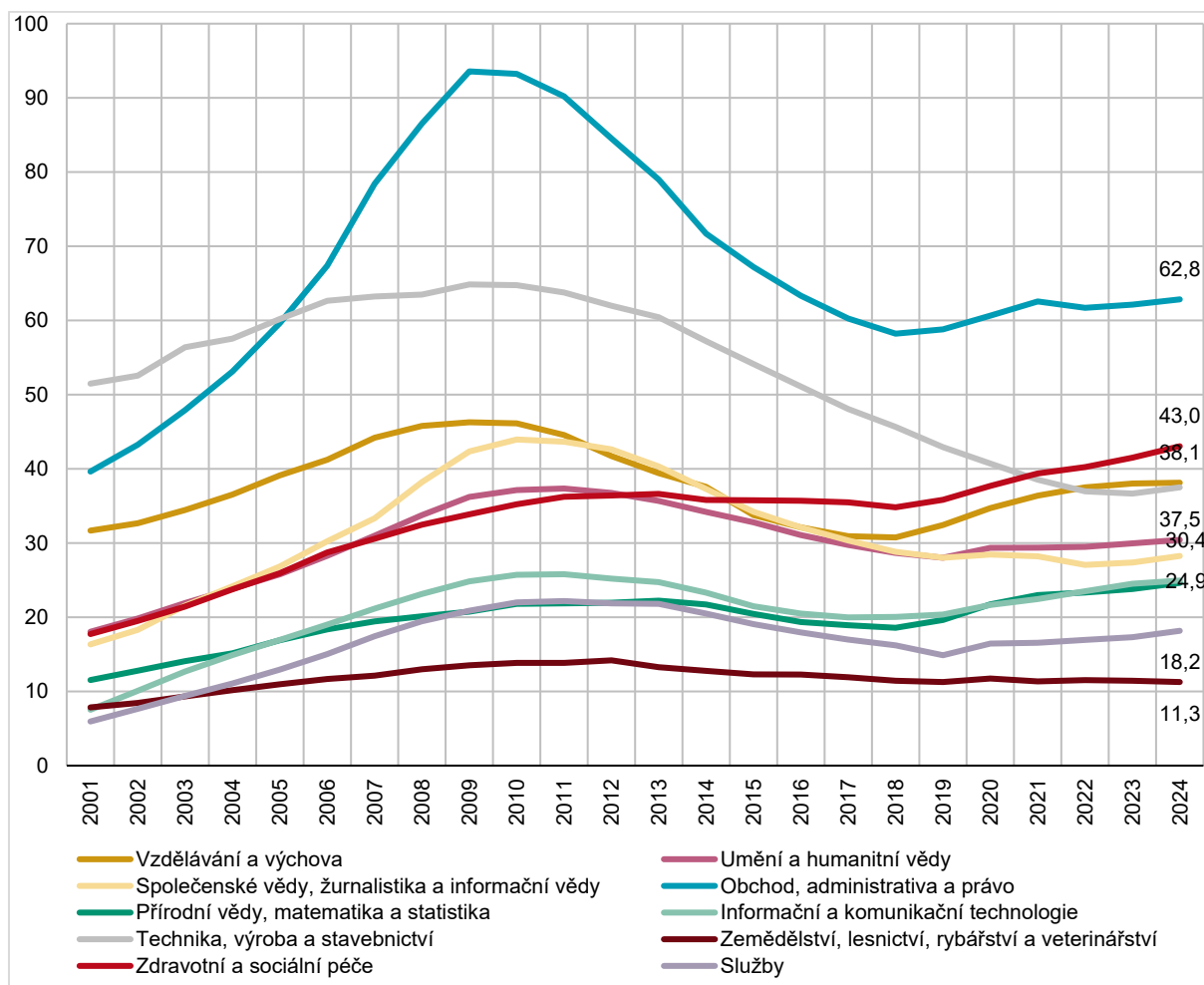
Za posledních pět let (2019 – 2024) pak došlo pouze u jedné skupiny oborů k **úbytku** počtu studentů. Byla jí **Technika, výroba a stavebnictví** (počet studentů se snížil o 12,6 %). Mezi posledními dvěma roky se však poprvé po 14 letech počet studentů těchto oborů zvýšil, a sice o 2,3 %, což je nepatrně výraznější navýšení, než jaké bylo zaznamenáno u celkového počtu studentů (o 2,1 %).

Naopak k nejvýraznějšímu **nárůstu** počtu studentů vysokých škol v Česku v posledních pěti letech došlo v oborech z oblasti **Přírodní vědy, matematika a statistika** (o 25,4 %), **Informační a komunikační technologie** (o 22,4 %), **Služby** (o 22,0 %), **Zdravotní a sociální péče** (o 20,1 %) a **Vzdělávání a výchova** (o 17,6 %). Ostatní skupiny zaznamenaly nárůst o 0,2 % až 8,6 % studentů.

Podrobný vývoj počtu studentů jednotlivých skupin oborů znázorňuje graf č. 1.10. Jak je patrné, výrazné změny od počátku tisíciletí zaznamenala skupina oborů **Obchod, administrativa a právo a Společenské vědy, žurnalistika a informační vědy**. U těchto dvou skupin oborů byl v první dekádě 21. století zaznamenán výrazný růst počtu studentů následovaný poměrně výrazným propadem. Mezi lety 2018 a 2024 se pak počet studentů skupiny oborů Společenské vědy, žurnalistika a informační vědy víceméně ustálil (kolísá) a počet studentů oborů ze skupiny Obchod, administrativa a právo dokonce začal růst. Podobně i u **Vzdělávacích oborů** počet studentů v první dekádě stoupal, ovšem již méně výrazně, a mezi roky 2010 a 2018 poměrně výrazně klesal. Od roku 2018 zaznamenaly vzdělávací obory poměrně strmý nárůst počtu studentů, tempo tohoto růstu však od roku 2020 postupně klesá a mezi posledními dvěma roky se již počet studentů vzdělávacích oborů zvýšil jen o 0,3 %, zatímco celkový počet studentů stoupl o 2,1 %.³

³ Pokud bychom se soustředili na studenty poprvé zapsané na vysoké školy (viz druhá část této zprávy) mezi studenty vzdělávacích oborů, pak se jejich počet mezi roky 2015 a 2020 zvýšil o 44,4 %, mezi roky 2020 a 2024 však o 5,1 % poklesl. Obdobně lze konstatovat, že počet poprvé zapsaných studentů na vysoké školy mezi studenty oborů z oblasti informačních a komunikačních technologií mezi lety 2015 a 2022 významně vzrostl (celkem o 39,2 %), mezi roky 2022 a 2024 se však naopak snížil (o 5,5 %).

Graf 1.10 Studenti vysokých škol v Česku dle skupiny oborů vzdělávání (v tis.)

Zdroj dat: MŠMT

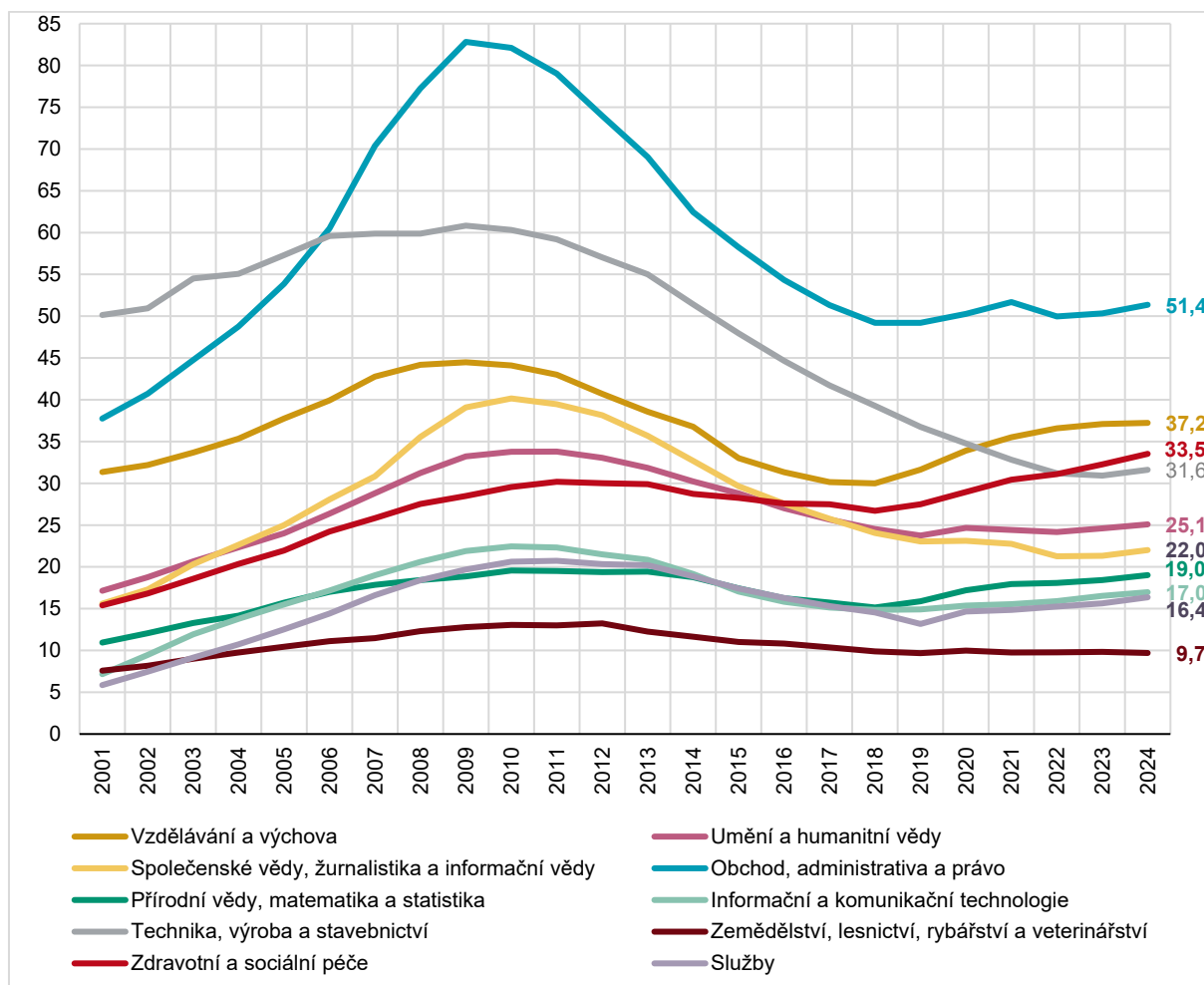
Další skupinou oborů, ve které došlo k výrazným změnám, je **Technika, výroba a stavebnictví**. Počet studentů těchto oborů klesal od roku 2009 do roku 2022 poměrně setrvalým a rychlým tempem. Mezi roky 2022 a 2023 však již ubylo studentů jen o 0,8 % a v roce 2024 naopak studentů meziročně přibýlo o 2,3 %, což je, jak již bylo uvedeno, více, než jaký byl nárůst počtu všech studentů (o 2,1 %). V roce 2009 tak činil počet studentů v této skupině oborů 64 850 (16,7 % všech studentů), zatímco v roce 2023 již jen 36 664 (11,9 % všech studentů) a 11,9% podíl si udržel i v roce 2024 (37 499 studentů).

V roce 2021 tak poprvé za 20 let zaznamenaly **technické obory** o něco nižší počet studentů než obory ze skupiny **Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky** (o 2,2 %) a v roce 2022 převýšil počet studentů **vzdělávacích oborů** počet studentů technických oborů, a sice o 535 studentů. Zatímco však rozestup mezi počtem studentů zdravotnických a technických oborů dále rostl ve prospěch těch zdravotnických, u vzdělávacích oborů došlo již v roce 2024 ke snížení dosaženého náskoku před obory technických věd (v roce 2023 činil rozdíl 1 346 studentů, v roce 2024 již jen 619).

Zároveň lze konstatovat, že celkově za posledních **pět let** o 25,4 % přibýlo studentů oborů **přírodních věd, matematiky a statistiky** a o 12,6 % ubylo studentů **technických věd, výroby a stavebnictví**. V roce 2001 bylo studentů technických věd, výroby a stavebnictví 4,5krát více než studentů přírodovědných oborů. V roce 2024 bylo studentů technických oborů již jen o 52,3 % více.

Výše uvedené platí pro všechny studenty ve vzdělávací soustavě ČR. Následující graf dále ukazuje výsledky pouze za studenty **s českým státním občanstvím**.

Graf 1.11 Studenti (občané ČR) na VŠ v Česku dle skupiny oborů vzdělávání (v tis.)

Zdroj dat: MŠMT

Můžeme konstatovat, že v roce 2022 došlo téměř k vyrovnání počtu českých studentů **technických** oborů (31,2 tisíce) a **zdravotnických** oborů (31,1 tisíce). Na vysokých školách v Česku a v roce 2024 již bylo o 1 917 více studentů zdravotnických než technických oborů. Také si lze v grafu č. 1.11 všimnout, že **vzdělávací** obory se až do roku 2020 držely co do počtu studentů na třetí příčce, od roku 2021 však zaujaly druhé místo a to si udržely až do roku 2024. Nutno však říci, že od roku 2022 je postupně dohánějí obory zdravotnické, jejichž počet studentů roste v posledních letech rychleji než počet studentů vzdělávacích oborů.

Jak bylo také výše ukázáno, celkově za všechny studenty bylo v roce 2024 studentů **informačních a komunikačních technologií** o 308 více než studentů **přírodních věd, matematiky a statistiky**. Ve skupině českých studentů však převažuje zájem o přírodní vědy, matematiku a statistiku (o 2 046 studentů).

Pokud se jedná o **místo studia**, od roku 2021 se dvě pětiny studentů na vysokých školách v Česku vzdělávají v Praze a další cca pětina v Brně. Přibližně 7 % všech studentů dále navštěvovalo v roce 2024 vysoké školy v Olomouci a v Ostravě. Na další příčce se v roce 2024 umístily Plzeň (4,4 %) a České Budějovice (3,8 %). Podobnější přehled viz následující tabulku č. 1.3.

Tabulka 1.3 Studenti vysokých škol v Česku podle místa studia - 11 měst s nejvyšším počtem studentů v roce 2024 (%)

	2004	2009	2014	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Praha	37,4 %	36,7 %	37,4 %	38,8 %	39,1 %	39,6 %	40,0 %	39,7 %	39,6 %
Brno	20,9 %	19,9 %	20,6 %	20,9 %	21,0 %	20,7 %	20,6 %	20,5 %	20,5 %
Olomouc	5,9 %	5,5 %	6,2 %	7,1 %	7,4 %	7,6 %	7,6 %	7,5 %	7,4 %
Ostrava	9,4 %	8,1 %	7,7 %	6,5 %	6,4 %	6,4 %	6,6 %	6,7 %	7,0 %
Plzeň	6,0 %	5,1 %	4,2 %	4,5 %	4,4 %	4,3 %	4,3 %	4,4 %	4,4 %
České Budějovice	3,1 %	3,6 %	4,5 %	4,3 %	4,1 %	3,9 %	3,8 %	3,8 %	3,8 %
Hradec Králové	3,4 %	3,2 %	3,5 %	3,4 %	3,3 %	3,2 %	3,1 %	3,2 %	3,1 %
Ústí nad Labem	2,5 %	2,5 %	2,6 %	2,5 %	2,6 %	2,6 %	2,6 %	2,7 %	2,7 %
Zlín	2,3 %	2,5 %	2,5 %	2,7 %	2,6 %	2,7 %	2,5 %	2,4 %	2,4 %
Pardubice	2,5 %	2,6 %	2,8 %	2,3 %	2,3 %	2,2 %	2,1 %	2,2 %	2,2 %
Liberec	2,5 %	2,5 %	2,2 %	2,1 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %

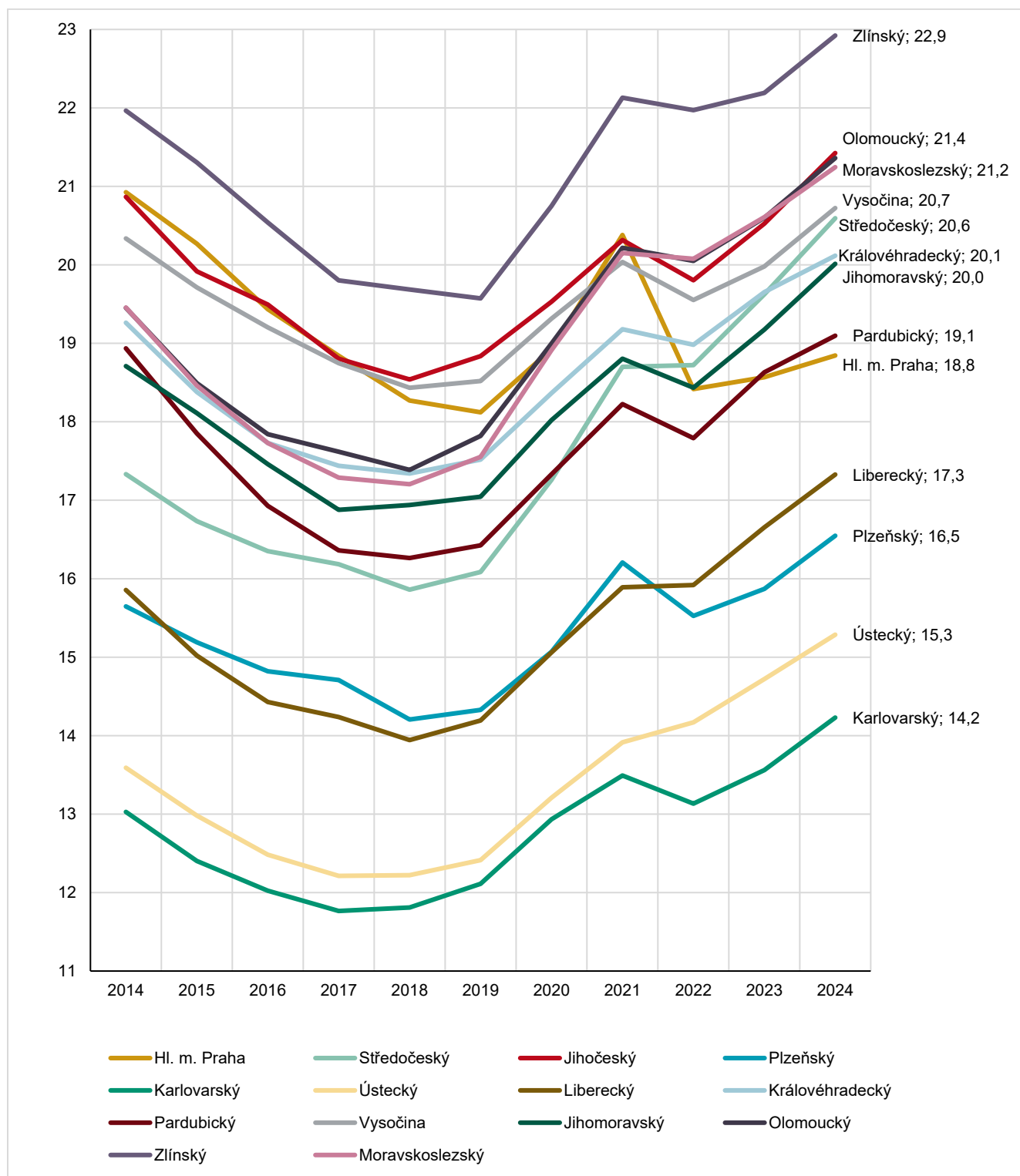
Zdroj dat: MŠMT

Podíváme-li se na členění studentů **dle kraje trvalého bydliště**, nejvyšší počet studentů veřejných a soukromých vysokých škol v Česku pocházel v roce 2024 z hlavního města Prahy (37 964), z kraje Středočeského (35 852), Moravskoslezského (30 764) a Jihomoravského (29 362). V ostatních krajích již činil méně než 20 tisíc osob, nejméně v kraji Karlovarském (5 336). Celkem 51 068 studentů pak uvedlo bydliště v zahraničí.

Je nutné si uvědomit, že jednotlivé kraje se liší svou lidnatostí, jakož i věkovou strukturou. Podíváme-li se tedy na podíl studentů ve věku 20–29 let, tj. ve věku obvyklém pro studium VŠ, ze všech obyvatel s trvalým bydlištěm v daném kraji ve věku 20–29 let, pak nejvyšší hodnoty dosáhl v roce 2024 kraj Zlínský (22,9 %) a nejmenší naopak kraj Karlovarský (14,2 %) a Ústecký (15,3 %).

Graf č. 1.12 ukazuje vývoj podílu studentů vysokých škol ze všech obyvatel daného kraje ve věku 20–29 let v posledních deseti letech. Jak je patrné, v roce 2014 byl nejvyšší podíl vysokoškolských studentů mezi obyvateli ve věku 20–29 let v kraji Zlínském, dále v Praze, v kraji Jihočeském, následuje Vysočina. Na opačném konci žebříčku se v roce 2014 umístily kraje Ústecký a Karlovarský, které se udržely na spodních příčkách žebříčku až do roku 2024. Zlínský kraj se obdobně udržel na první příčce. Praha však v roce 2024 klesla na 10. místo, patrně díky imigraci z Ukrajiny (viz zejména prudký pokles mezi roky 2021 a 2022). Zatímco obyvatel ČR ve věku 20–29 let mezi roky 2021 a 2024 v Praze o 20,2 tisíce přibýlo (tj. o 15,7 %), v deseti dalších krajích jich naopak ubylo a ve zbylých byl přírůstek již o poznání nižší (tj. do 4,2 tisíc obyvatel, tedy do 5 %). Výrazný vývoj zaznamenal též Olomoucký kraj, který stál v roce 2014 na šestém místě v hodnotě tohoto ukazatele a v roce 2024 na třetím, a Středočeský kraj, který se za deset let posunul z desátého místa na šesté.

Graf 1.12 Podíl studentů vysokých škol v Česku z obyvatel ve věku 20-29 let v daném kraji (%)

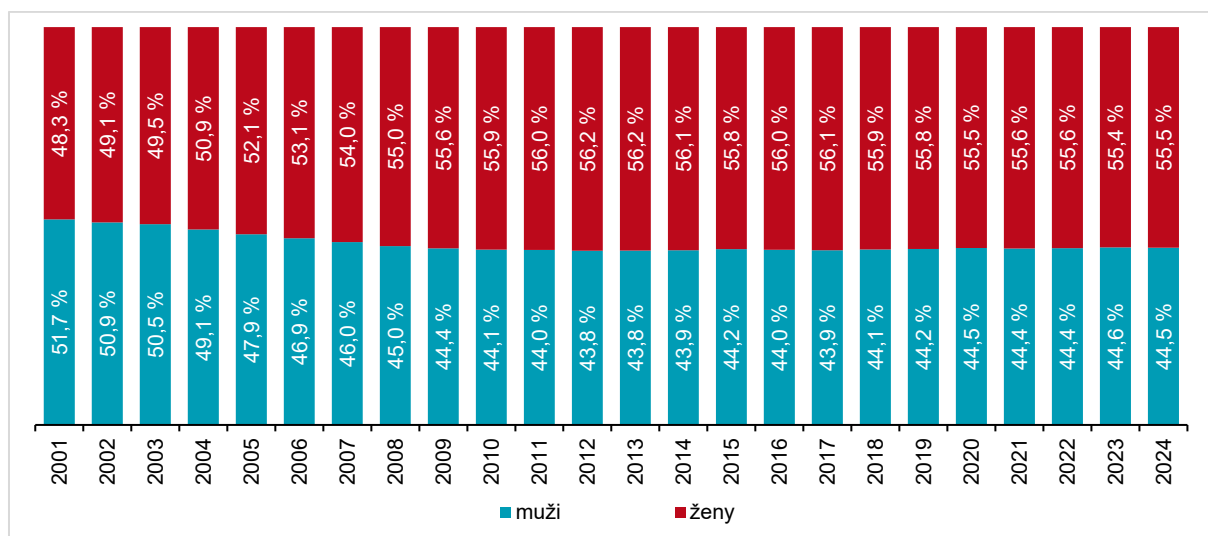

Zdroj dat: MŠMT

1.2 Studenti vysokých škol v Česku podle pohlaví

V předchozí kapitole jsme ukázali, že podíl žen studujících vysokou školu ze všech žen ve věku 20-29 let s trvalým bydlištěm v Česku činil v roce 2024 celkem 22,0 %. U mužů dosáhl tento ukazatel nižší hodnoty, a sice 17,1 %. Přitom v roce 2003 se muži a ženy v tomto podílu nelišili (11,1 %) a v předchozích letech byl dokonce nepatrně vyšší u mužů. Z jiného úhlu pohledu tento vývoj dokládá též graf č. 1.13. Jak je patrné, podíl mužů mezi studenty vysokých škol soukromých a veřejných v roce 2001 činil 51,7 %, poté začal klesat. V průběhu roku 2004 se tak podíl mužů a žen vyrovnal, načež dále klesal a od roku 2009 se pohybuje mezi 43,8 % a 44,6 %. Jinými slovy, zatímco mužů studovalo vysokou školu v roce 2024 o 33,5 % více než v roce 2001, u žen se jednalo o nárůst o 77,5 %.

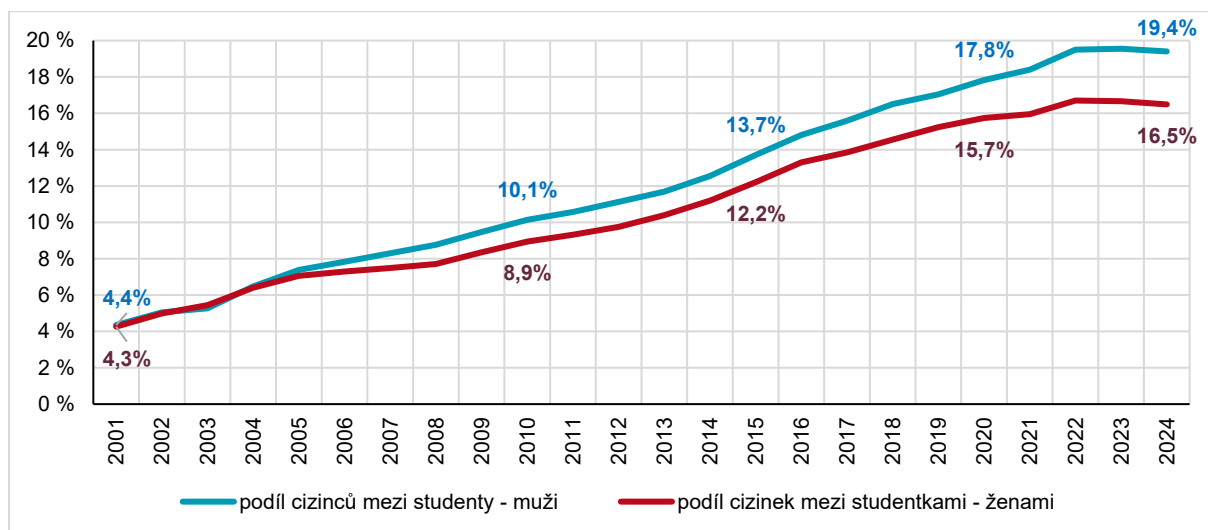
Graf 1.13 Studenti vysokých škol v Česku podle pohlaví (%)

Zdroj dat: MŠMT

V čase se přitom rychleji zvyšoval **podíl cizinců mezi muži než mezi ženami**. Jak je zřejmé z grafu č. 1.14, v roce 2001 bylo nepatrně více cizinců mezi muži (4,4 %) než mezi ženami (4,3 %). Během roku 2003 se situace obrátila, ale v dalších letech již byl opět o trochu vyšší podíl cizinců mezi muži a dále se tento rozdíl zvyšoval. V roce 2024 tvořili cizinci 19,4 % všech studentů (mužů), mezi studentkami (ženami) činil podíl cizinek 16,5 %.

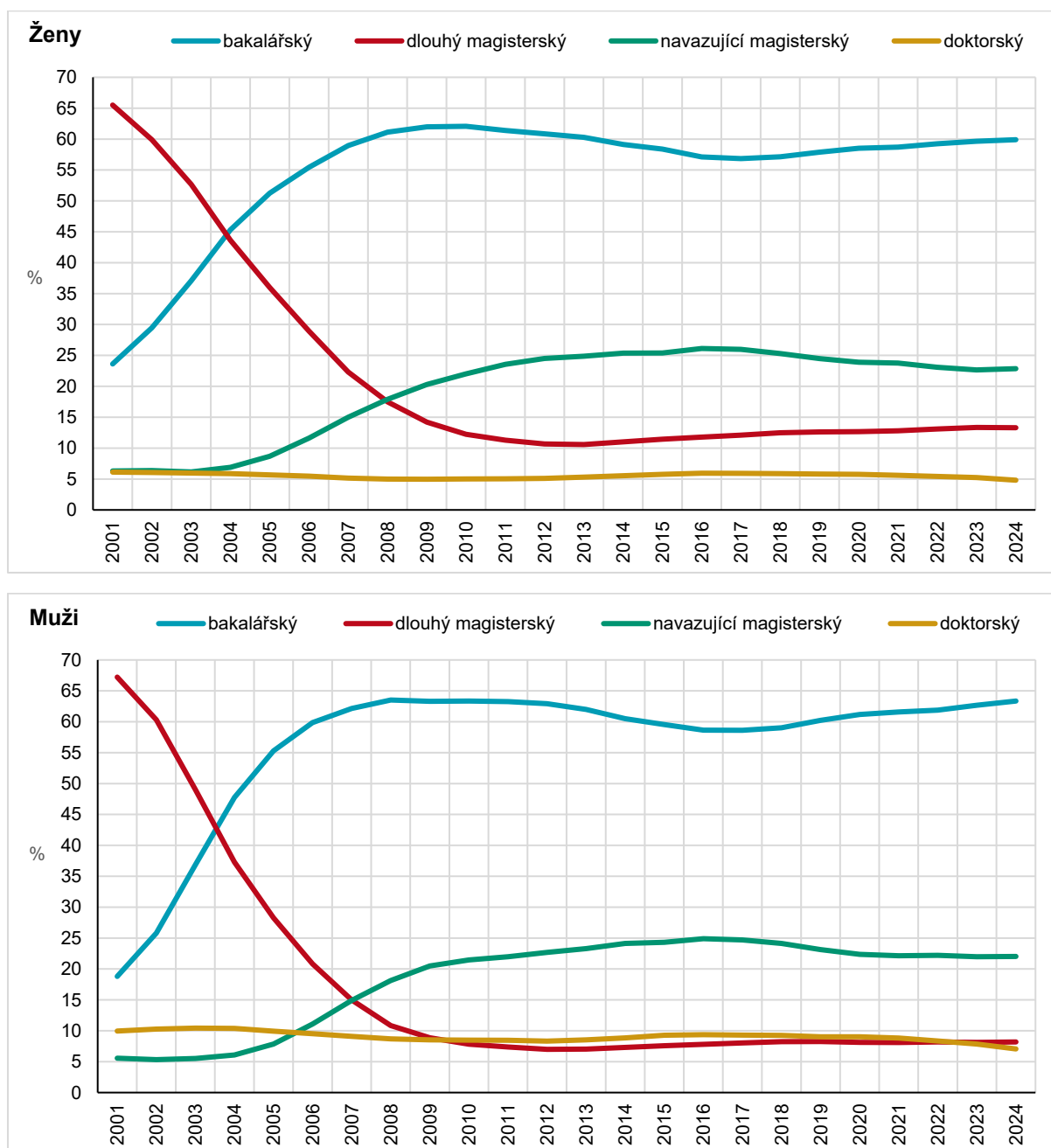
Graf 1.14 Podíl cizinců mezi studenty a studentkami vysokých škol v Česku

Zdroj dat: MŠMT

Lze konstatovat, že ve věkovém složení ani v míře preference veřejných a soukromých vysokých škol se studenti muži a studentky ženy příliš nelišili. Větší rozdíly najdeme **v míře studia jednotlivých studijních programů**. Ze žen studentek i mužů studentů studovaly v roce 2024 **bakalářské** obory cca tři pětiny (59,9 %, resp. 63,4 %) a více než pětina pak obory **navazující magisterské** (22,9 %, resp. 22,0 %). **Dlouhé magisterské** obory pak studovalo 13,3 % žen studentek oproti 8,2 % mužů studentů. Častější inklinace žen ke studiu v magisterském nenavazujícím programu je dána především tím, že takový program studia je zahrnut v oborech, které jsou atraktivnější pro ženy (především skupiny oborů Vzdělávání a výchova a Zdravotní a sociální péče, péče o příznivé životní podmínky).

Graf 1.15 Studentky ženy a studenti muži dle studijních programů (v % z počtu žen, resp. mužů)

Pozn.: Součet podílů studentů, resp. studentek navštěvujících jednotlivé studijní programy v jednom roce může být mírně vyšší než 100 %, protože jeden student může navštěvovat více studijních programů.

Zdroj dat: MŠMT

Muži oproti tomu častěji než ženy pokračují ve studiu na **doktorské úrovni**. V roce 2024 bylo mezi studenty muži 7,1 % doktorandů oproti 4,8 % podílu mezi studentkami ženami. Ve sledování genderových rozdílů je třeba vzít v úvahu, že obvyklý věk, ve kterém se studenti vzdělávají v doktorském programu, spadá u žen do obvyklého věkového rozmezí pro zakládání rodiny. To navíc pro ženy (až na vzácné výjimky) na rozdíl od mužů představuje minimálně půl roku soustavné péče o dítě na mateřské dovolené. Co se týče vývoje v čase, absolutní počet doktorandů – mužů v roce 2024 **meziročně** klesl o 8,4 %, počet doktorandek žen o 6,1 %. Oproti roku 2001 pak bylo v roce 2024 mužů doktorandů o 5,5 % méně, žen doktorandek bylo naopak o 39,5 % více. Tento nárůst má na svědomí první dekáda tohoto století. Od roku 2001 do roku 2010 se počet doktorandek zvýšil o 84,6 % a doktorandů mužů o 41,4 %. Poté naopak do roku 2024 poklesl u žen o 24,4 % a u mužů o 33,1 % a klesal i po roce 2019, kdy se již celkový počet studentů i studentek zvyšoval. To může být dáno vývojem demografické situace – doktorandi spadají mezi starší ročníky než zejména studenti a studentky bakalářských oborů, kterých již po roce 2016 přibývalo. Více viz graf 1.15 výše.

Rozdíly mezi muži a ženami samozřejmě najdeme také v rozložení studentů, resp. studentek **do jednotlivých skupin oborů vzdělávání**.

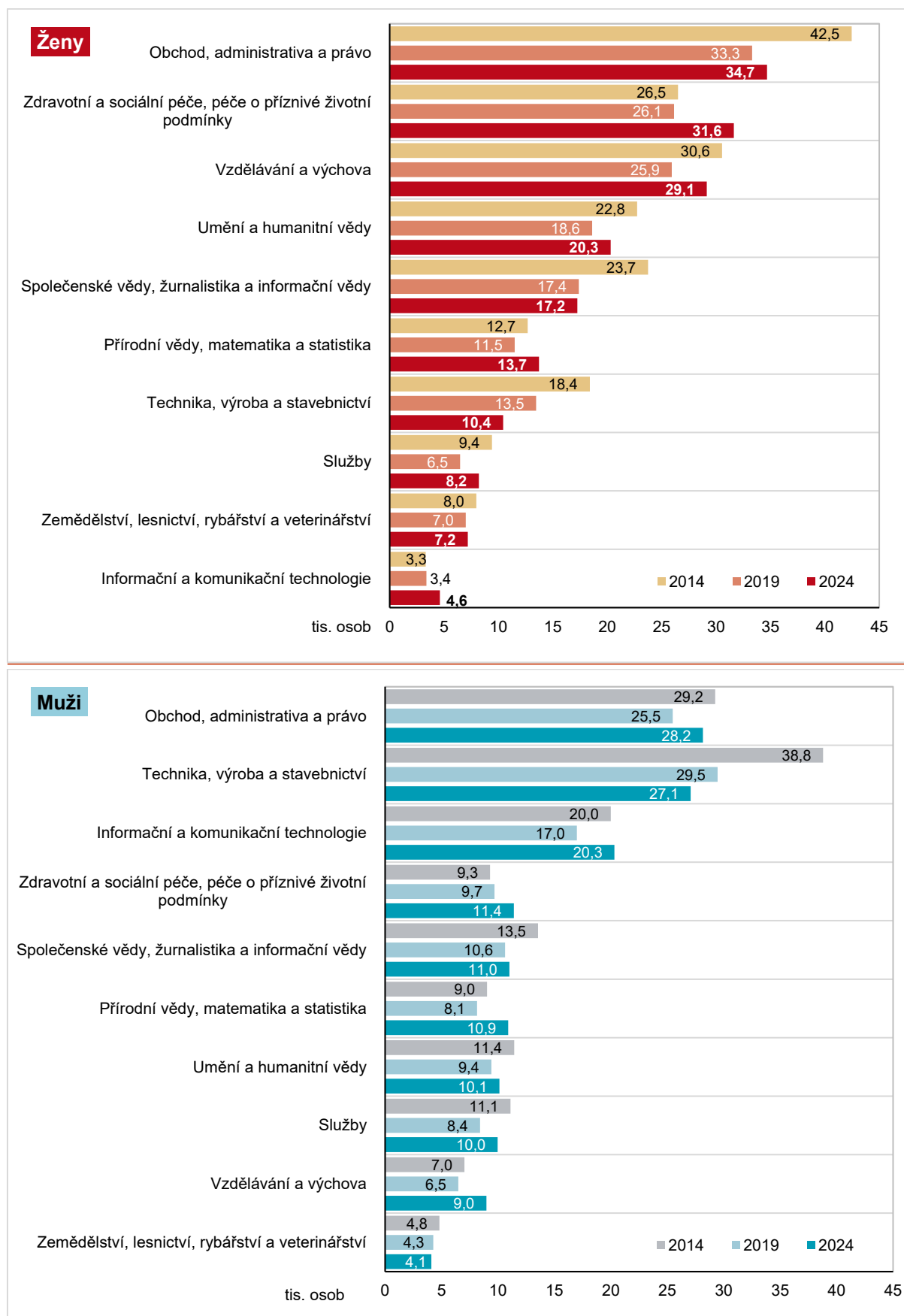
Mezi studujícími muži i ženami byla v roce 2024 pětina studentů, resp. studentek oborů ze skupiny **Obchod, administrativa a právo** (shodně 20,1 %, resp. 19,9 %). Zatímco však druhou a třetí příčku u žen obsadily obory **zdravotnické** (18,1 % studentek) a **vzdělávací** (16,7 %), mezi muži to byly skupiny oborů **technika, výroba a stavebnictví** (19,3 %) a **informační a komunikační technologie** (14,5 %). Ostatní obory si již u žen i mužů získaly o poznání menší zastoupení. Ženy nejméně často studovaly informační a komunikační technologie (2,6 %), zemědělské, lesnické a veterinářské obory (4,1 %) a obory z oblasti služeb (4,7 %). Též u mužů byly mezi třemi nejméně často navštěvovanými zemědělské, lesnické a veterinářské obory (2,9 %) a obory z oblasti služeb (7,1 %), na předposlední příčce se však umístily obory zaměřené na vzdělávání a výchovu (6,4 %).

Oproti situaci **před pěti lety** se o 38,4 % zvýšil počet **studentů - mužů** v oborech zaměřených na **vzdělávání a výchovu**, o 33,8 % v **přírodovědných a matematických** oborech, o 19,6 % v oborech z oblasti **informačních a komunikačních technologií**, o 18,5 % v oborech **služeb** a o 17,7 % v oborech **zdravotnických**. Naopak nejvýraznější propad byl zaznamenán v oblasti **techniky, výroby a stavebnictví**, studentů těchto oborů ubylo o 8,1 %. Vedle toho se též snížil počet studentů-mužů v oborech zemědělských (o 3,9 %).

Pokud se jedná o **studentky - ženy**, byl v posledních **pěti letech** v relativním vyjádření zaznamenán především nárůst zájmu o obory z oblasti **informačních a komunikačních technologií** (o 36,7 %), o obory v oblasti **služeb** (o 26,7 %), o obory **zdravotnické** (21,0 %), dále o **přírodovědné a matematické** obory (19,5 %), a o obory zaměřené na **vzdělávání a výchovu** (12,4 %). Obdobně jako u mužů i u žen byl zaznamenán nejvýraznější propad počtu studentek v oblasti **techniky, výroby a stavebnictví** (o 22,5 %) a mírný úbytek byl zaznamenán i ve **společenských vědních** oborech (o 0,8 %). V ostatních skupinách oborů se počet studentek mezi roky 2019 a 2024 zvýšil.

Absolutní počty studentek a studentů jednotlivých skupin oborů ukazuje následující graf č. 1.16, který též srovnává aktuální počet studentů a studentek jednotlivých skupin oborů s počtem vykázaným před pěti a deseti lety, tedy v letech 2014 a 2019.

Graf 1.16 Studenti vysokých škol v Česku dle skupin oborů vzdělávání a pohlaví (v tis.)

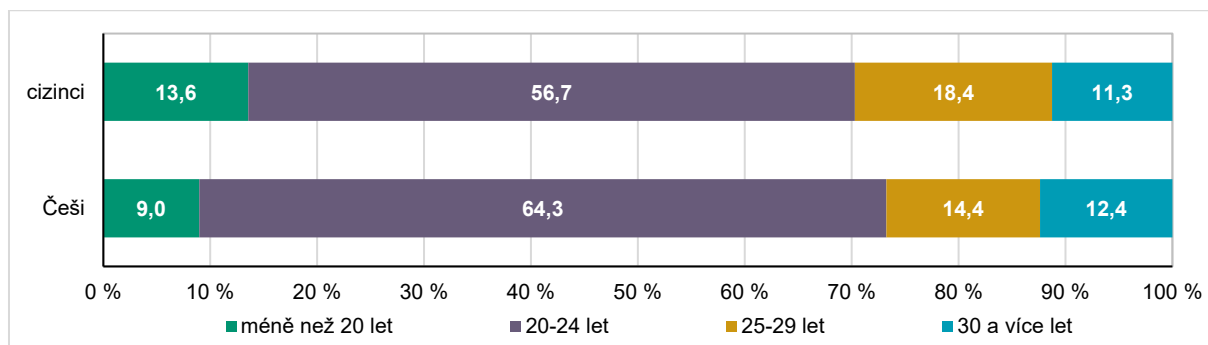

Zdroj dat: MŠMT

1.3 Studenti vysokých škol v Česku podle státní příslušnosti

Mezi občany Česka a cizinci na vysokých školách na našem území byly v roce 2024 rozdíly ve **věkovém složení**. Podíl cizinců ve věku do 24 let byl sice o něco nižší než podíl Čechů (70,3 % oproti 73,2 %), podíl cizinců ve věku do 19 let byl však naopak vyšší (13,6 %) než podíl Čechů (9 %). Mezi Čechy byl zas o jeden procentní bod vyšší podíl studentů ve věku 30 a více let (12,4 %) než mezi cizinci (11,3 %), a to zejména na úkor studentů ve věku 25-29 let, kteří mezi cizinci tvořili téměř pětinový podíl (18,4 %) a mezi Čechy 14,4 % podíl.

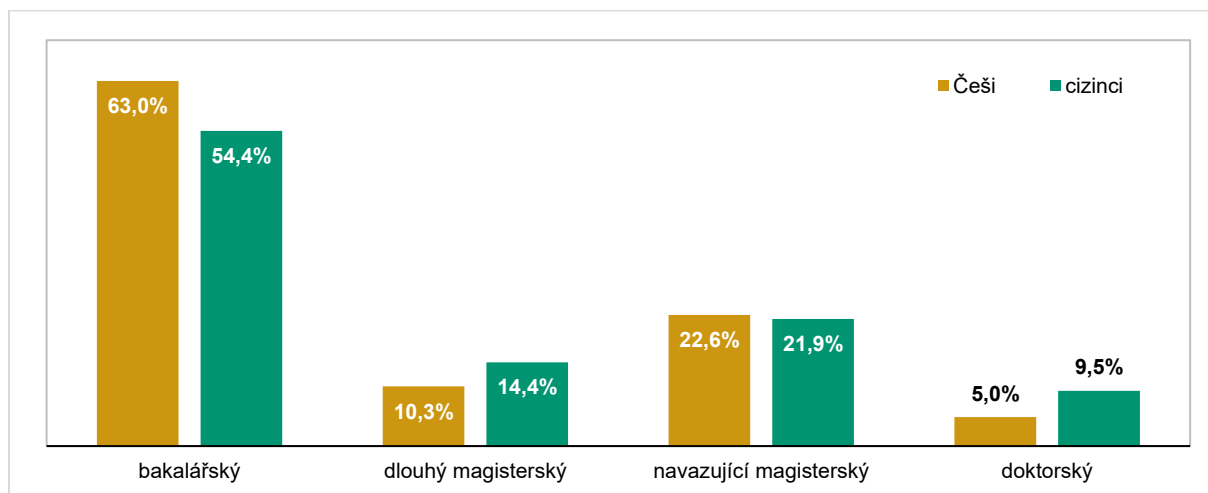
Graf 1.17 Studenti české a cizí státní příslušnosti na VŠ v ČR dle věku v roce 2024 (v %)

Zdroj dat: MŠMT

Mezi cizinci na vysokých školách v Česku byl v roce 2024 oproti Čechům menší podíl těch studujících **bakalářské studijní programy** (54,4 % oproti 63,0 %) a vyšší podíl těch studujících dlouhé magisterské programy (14,4 % oproti 10,3 %) a doktorské programy (9,5 % oproti 5,0 %). Doplňme, že cizinci tvořili 38,6 % všech studentů dlouhých magisterských programů ve zdravotnických oborech a že zdravotnické obory studuje nadpoloviční většina ze všech studentů v dlouhých magisterských programech.

Graf 1.18 Studenti české a cizí státní příslušnosti na VŠ v ČR dle studijních programů v roce 2024 (v %)

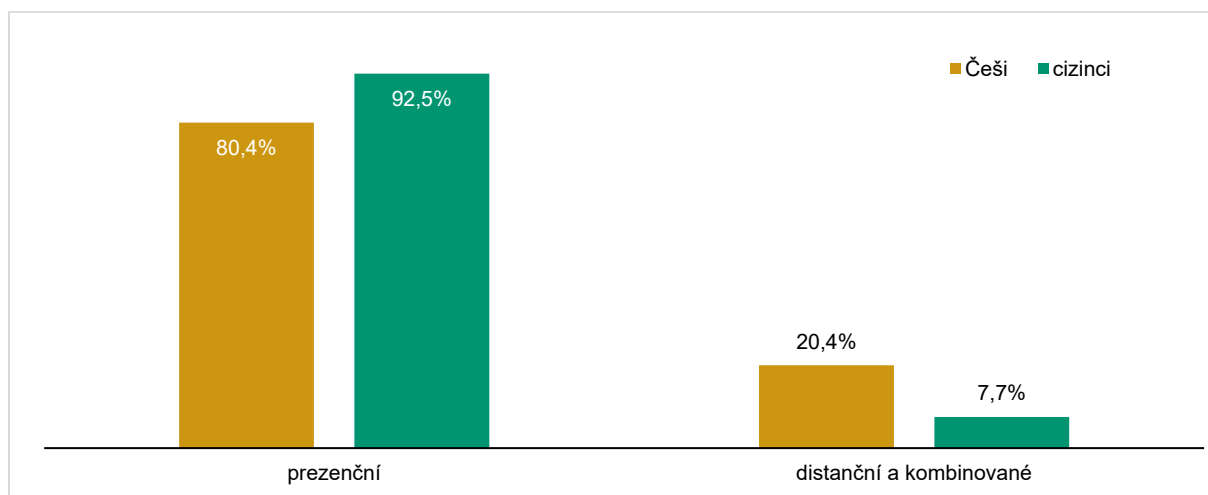

Pozn.: Jeden student může navštěvovat více studijních programů v daném roce a mít zároveň české i cizí státní občanství.

Zdroj dat: MŠMT

Rozdíl mezi Čechy a cizinci najdeme i ve volbě formy studia. Podíl studujících Čechů zapsaných do **distančního či kombinovaného studia** byl pětinový (20,4 %) oproti necelé desetině zahraničních studentů zapsaných do této formy vzdělávání (7,7 %), viz graf č. 1.19. Tato forma vzdělávání přitom studentům lépe umožňuje kloubit zaměstnání a studium.

Graf 1.19 Studenti české a cizí státní příslušnosti na VŠ v ČR dle formy vzdělávání v roce 2024 (v %)

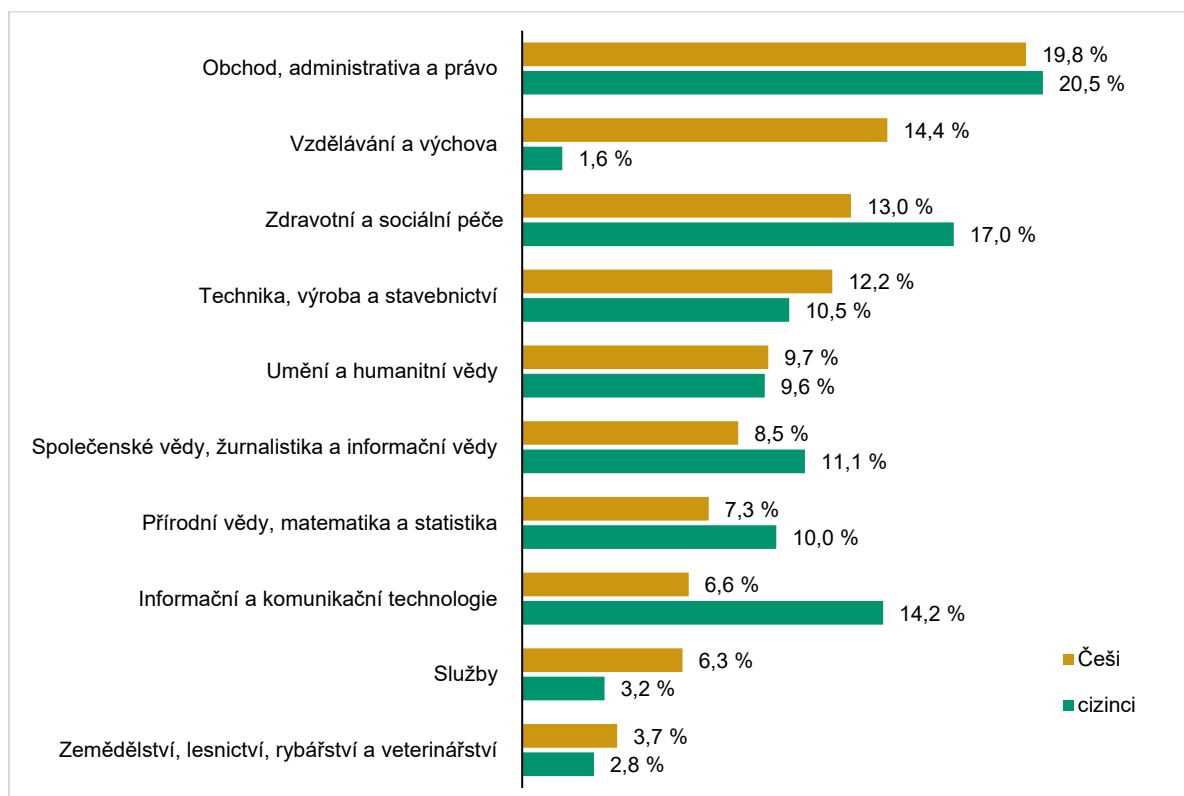

Pozn.: Jeden student se může účastnit více forem vzdělávání v daném roce a mít zároveň české i cizí státní občanství.

Zdroj dat: MŠMT

V podílu studentů ve **veřejných a soukromých vysokých školách** se Češi a cizinci téměř nelišili. Veřejné školy navštěvovalo v roce 2024 celkem 90,8 % ze všech studujících Čechů a 89,0 % ze studujících cizinců. V soukromých školách pak bylo zapsáno 9,4 % ze všech studujících Čechů a 11,2 % ze studujících cizinců. Rozdíly však najdeme v **preferenci různých studijních oborů** – viz graf č. 1.20.

Graf č. 1.20 Studenti české a cizí státní příslušnosti na VŠ v ČR dle skupin oborů vzdělávání v roce 2024 (v %)

Pozn.: Jeden student může navštěvovat současně více oborů, tj. i z více skupin.

Zdroj dat: MŠMT

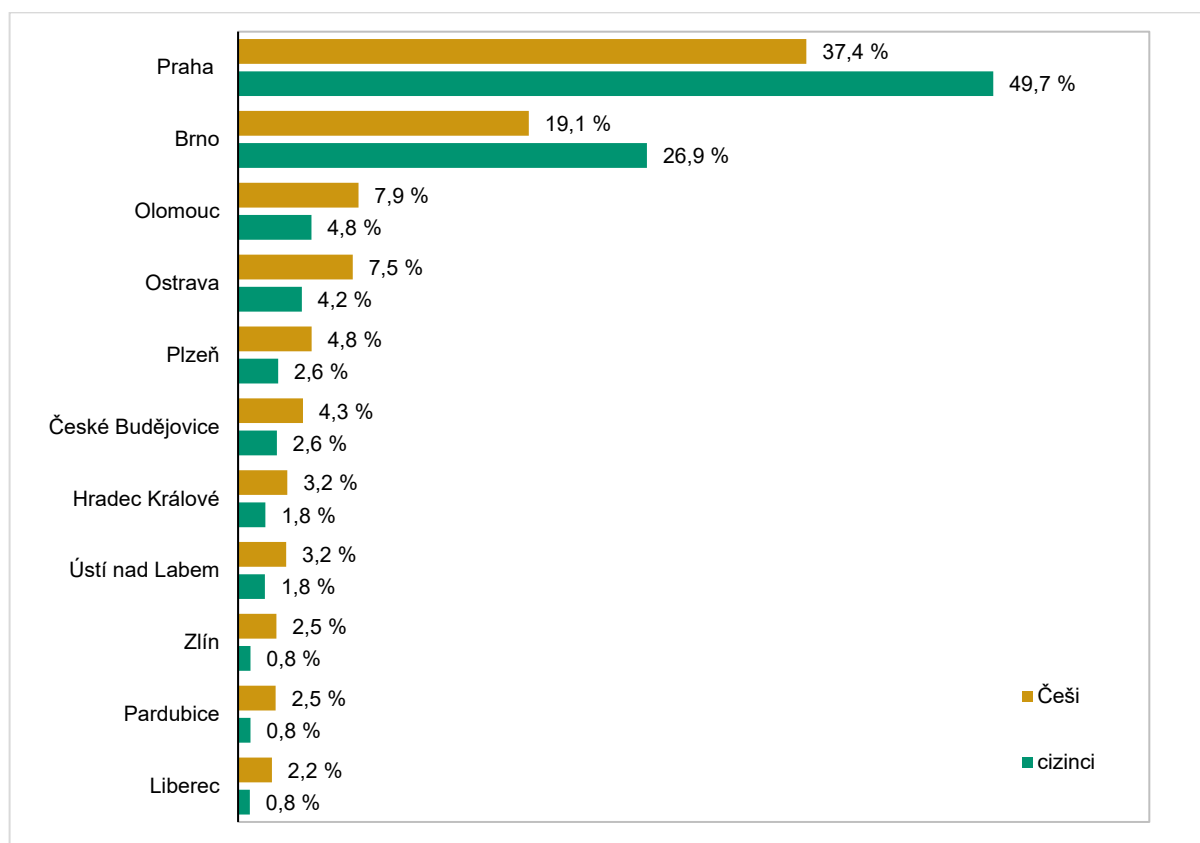
Cca pětina studentů Čechů (19,8 %) i studentů cizí státní příslušnosti (20,5 %) studovala na vysokých školách v Česku v roce 2024 obory z oblasti **Obchod, administrativa a právo**.

U **Čechů** se však na druhém místě umístily **vzdělávací obory** (14,4 %), na třetím místě **zdravotnické** obory (13,0 %) a na čtvrtém **technické** obory (12,2 %). U **cizinců** obsadily druhé místo **zdravotnické** obory (17,0 %), třetí místo však zaujaly obory z oblasti **informačních a komunikačních technologií** (14,2 %).

Největší rozdíly najdeme v míře studia **vzdělávacích oborů** (mezi Čechy druhé nejčastější, mezi cizinci nejméně často studované) a **oborů z oblasti informačních a komunikačních technologií** (mezi cizinci třetí nejčastěji studované, mezi Čechy třetí nejméně často studované).

Pokud se jedná o **místo vzdělávání**, studovali cizinci oproti Čechům častěji v největších dvou městech, tj. v Praze (49,7 % z nich) a v Brně (26,9 % z nich). V ostatních městech prezentovaných v grafu č. 1.21 (tj. výběr měst, ve kterých studuje naprostá většina všech studentů bez ohledu na státní příslušnost) již studoval vyšší podíl z celkového počtu Čechů než podíl z cizinců.

Graf 1.21 Studenti české a cizí státní příslušnosti na VŠ v ČR dle místa studia v roce 2024 (v %)

Zdroj dat: MŠMT

Nakonec tabulka č. 1.4 uvádí, jaký podíl ze studentů cizí státní příslušnosti měl **trvalý pobyt v zahraničí** a v jednotlivých **krajích České republiky**. Z tabulky je patrné, že naprostá většina cizinců měla trvalý pobyt v zahraničí. Z krajů Česka pak měl relativně vyšší podíl cizinců trvalý pobyt v Praze, v roce 2004 téměř pět procent, a cca jednoho procenta dosáhl v roce 2024 kraj Středočeský a Jihomoravský.

Tabulka 1.4 Studenti cizí státní příslušnosti na VŠ v Česku podle místa trvalého pobytu (%)

Místo bydliště	2014	2019	2020	2021	2022	2023	2024
bydliště v zahraničí	88,2%	91,2%	91,2%	91,6%	91,7%	90,8%	90,7%
Hl. m. Praha	6,0%	5,0%	5,0%	4,7%	4,4%	4,8%	4,8%
Středočeský	1,3%	1,0%	0,9%	1,0%	1,0%	1,0%	1,1%
Jihomoravský	1,1%	0,9%	0,9%	0,8%	0,9%	1,0%	0,9%
Moravskoslezský	0,5%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,4%	0,4%
Plzeňský	0,4%	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%	0,3%	0,3%
Ústecký	0,6%	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%	0,3%	0,3%
Jihočeský	0,3%	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%	0,3%
Olomoucký	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%	0,3%
Královéhradecký	0,3%	0,2%	0,2%	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%
Liberecký	0,2%	0,2%	0,2%	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%
Pardubický	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%
Karlovarský	0,3%	0,2%	0,2%	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%
Zlínský	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Vysočina	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%

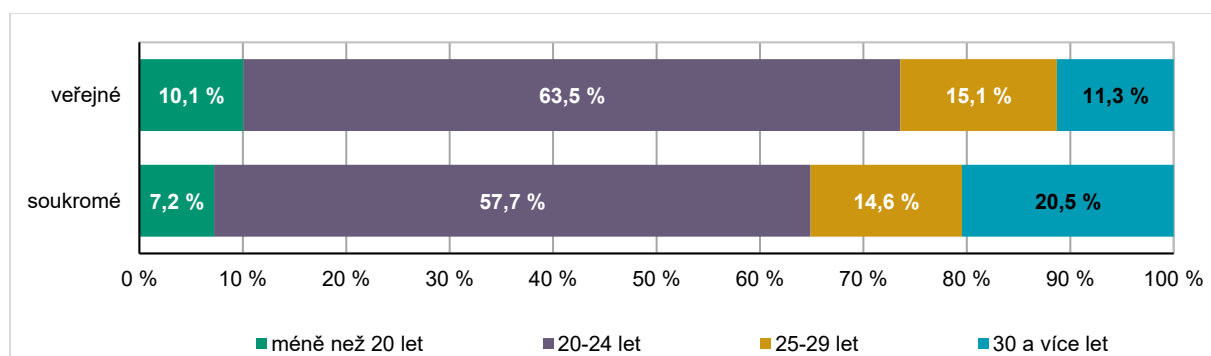
Zdroj dat: MŠMT

K tabulce doplňme, že v roce 2024 tvořili z 97,5 % skupinu studentů cizí státní příslušnosti ti s trvalým pobytem v cizině, v Praze, v kraji Středočeském či Jihomoravském. Studenti cizí státní příslušnosti z jednotlivých dalších krajů již tvořili 0,4% či menší podíl.

1.4 Studenti vysokých škol v Česku podle zřizovatele

Studenti veřejných a soukromých vysokých škol se liší **ve věkovém složení**. Zatímco 73,6 % studentů veřejných vysokých škol bylo k 31. 12. 2024 ve věku do 24 let, mezi studenty soukromých vysokých škol činil tento podíl 64,9 %. Ve veřejných školách bylo dále jen 11,3 % studentů ve věku 30 let a více oproti pětině studentů této věkové kategorie ve školách soukromých.

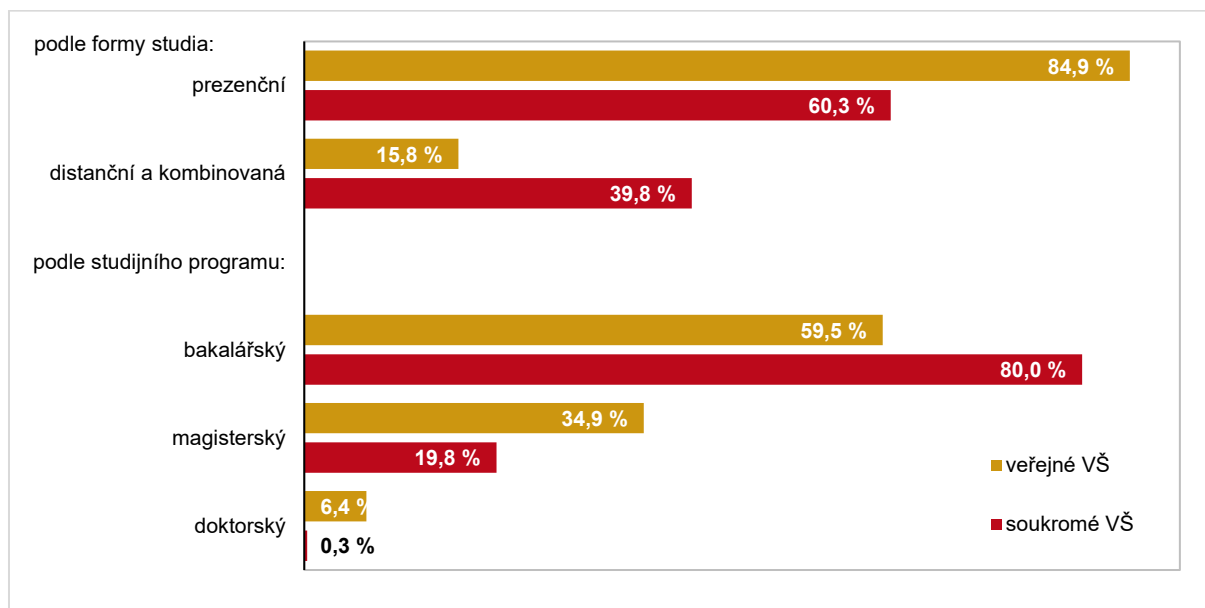
Graf 1.22 Studenti veřejných a soukromých vysokých škol v Česku podle věku v roce 2024 (v %)

Zdroj dat: MŠMT

V míře zastoupení cizinců vs. Čechů, jakož i mužů vs. žen se veřejné a soukromé školy příliš neliší. Liší se však v podílu studentů **jednotlivých studijních programů** a v podílu studentů **v prezenčním a distančním či kombinovaném studiu**.

Graf 1.23 Studenti veřejných a soukromých vysokých škol v Česku podle formy studia a studijního programu v roce 2024 (v %)

Pozn.: Jeden student se může účastnit více forem vzdělávání a studijních programů v daném roce.

Zdroj dat: MŠMT

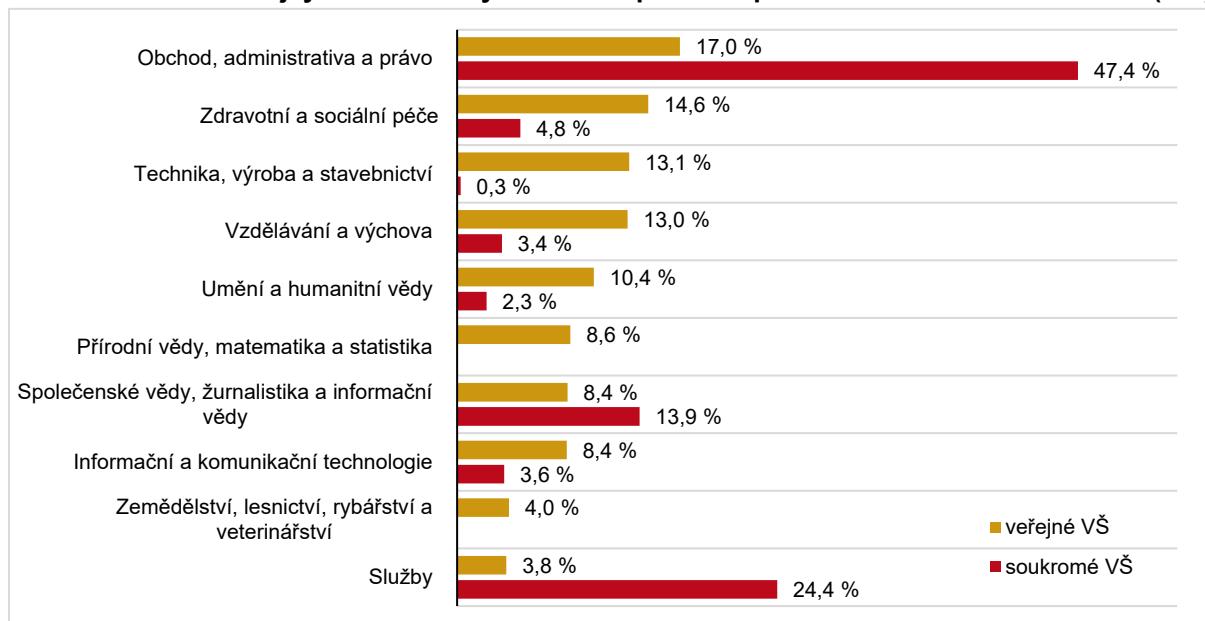
Ze studentů veřejných vysokých škol jich bylo v roce 2024 celkem 84,9 % zapsaných v **prezenčním** studiu a 15,8 % v **distančním či kombinovaném**. Na rozdíl od toho ze studentů soukromých vysokých škol navštěvovaly jen tři pětiny studentů prezenční studium (60,3 %) a 39,8 % jich bylo zapsáno do studia distančního či kombinovaného.

Pokud se jedná o **studijní programy**, v bakalářském studijním programu byly na konci roku 2024 zapsané tři pětiny z celkového počtu studentů škol veřejných (59,5 %) oproti čtyřem pětina studentů škol soukromých (80,0 %). Naopak v magisterském programu studovalo 34,9 % studentů škol veřejných oproti 19,8 % studentů škol soukromých a v doktorském programu 6,4 % studentů škol veřejných oproti 0,3 % studentů škol soukromých.

Veřejné a soukromé vysoké školy se také liší v **nabídce studijních oborů**, a tedy i v podílu studentů, kteří tyto obory studují. Jak dokládá graf č. 1.24, v **soukromých** vysokých školách v roce 2024 převažovali studenti oborů ze skupiny **Obchod, administrativa a právo** (47,4 % ze všech studentů), dále studenti oborů ze skupiny oborů **Služeb** (24,4 %) a studenti **Společenských věd, žurnalistiky a informačních věd** (13,9 %). Studenti ostatních oborů již zaujímali méně než 5 % ze všech studentů, přičemž přírodovědné obory a obory ze skupiny zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství na soukromých školách nestudoval ani jeden student (pravděpodobně nebyly v nabídce soukromých škol).

Pokud se jedná o **veřejné vysoké školy**, bylo zastoupení studentů jednotlivých skupin oborů mnohem vyváženější. I zde bylo v roce 2024 nejčastější studium oborů ze skupiny **Obchod, administrativa a právo** (17,0 % studentů), ovšem již relativně těsně následované skupinou oborů z oblasti **Zdravotní a sociální péče** (14,6 %), dále **Technika, výroba a stavebnictví** (13,1 %) a **Vzdělávání a výchova** (13,0 %), následuje skupina oborů **Umění a humanitní vědy** (10,4 %). Ostatní skupiny oborů studoval ve veřejných školách vždy méně než 9% podíl studentů, nejnižší zaznamenaly obory ze skupiny Služeb (3,8 %) a Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství (4,0 %).

Graf 1.24 Studenti veřejných a soukromých VŠ v ČR podle skupin oborů vzdělávání v roce 2024 (v %)

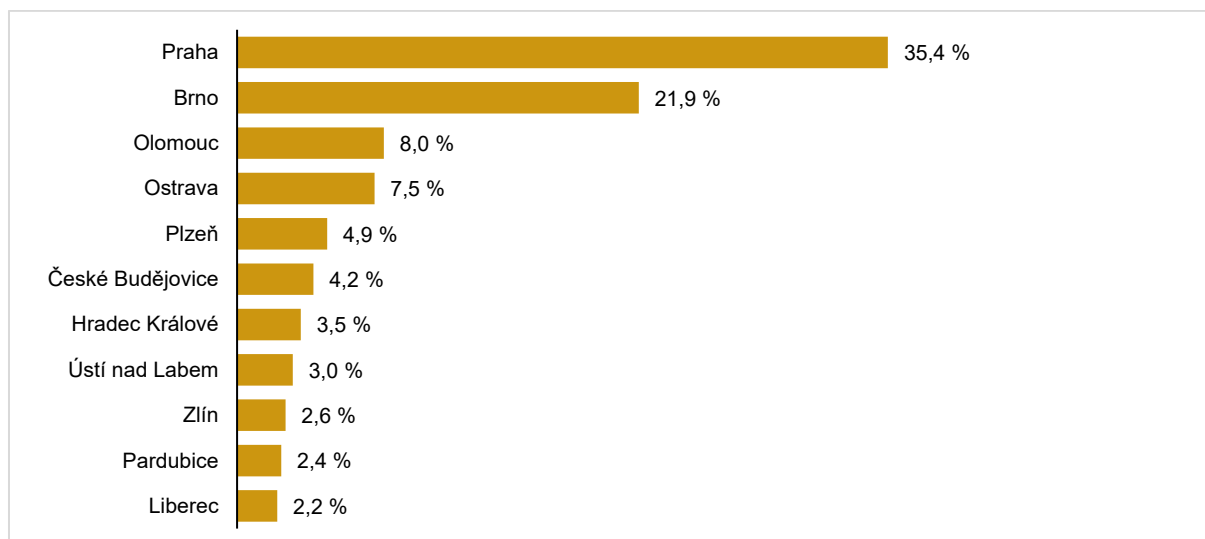

Pozn.: Jeden student může současně navštěvovat více oborů vzdělávání, tj. i z více skupin oborů.

Zdroj dat: MŠMT

Je také možné se podívat, **kde studenti veřejných a soukromých vysokých škol studují**. V tomto ohledu je třeba konstatovat, že téměř čtyři pětiny studentů **soukromých** vysokých škol studovaly v roce 2024 v Praze (78,7 %) a dalších 7,8 % v Brně. Ostatní města, kde probíhá výuka v soukromých vysokých školách, již zaznamenaly vždy méně než 3 % studentů. Hlavní města, kde se vzdělávají studenti vysokých škol **veřejných**, ukazuje graf č. 1.25.

Graf 1.25 Studenti veřejných vysokých škol v Česku podle místa studia v roce 2024 (v %)

Zdroj dat: MŠMT

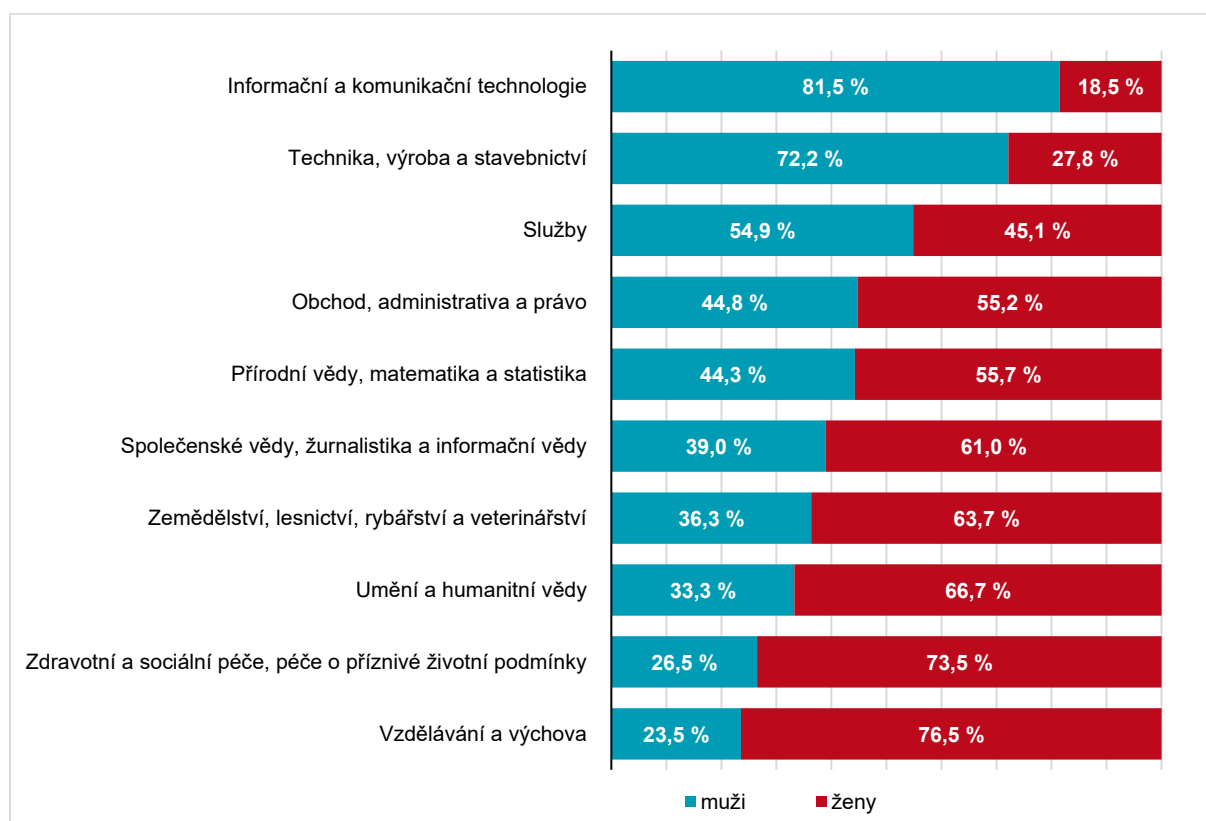
Pokud jde o veřejné vysoké školy (graf č. 1.25) v roce 2024 více než třetina (35,4 %) studovala v Praze a více než pětina (21,9 %) v Brně. Následuje Olomouc s 8,0 % studentů veřejných vysokých škol a Ostrava (7,5 %). V ostatních městech se vzdělávalo již méně než 5 % studentů veřejných vysokých škol. Přes jednoznačnou převahu studentů veřejných vysokých škol vzdělávajících se v Praze a v Brně lze konstatovat, že veřejné vysoké školy jsou v Česku rozmístěny rovnoměrněji než soukromé.

1.5 Studenti vysokých škol v Česku podle skupin oborů vzdělávání

Mezi jednotlivými skupinami oborů vzdělávání definovaných podle mezinárodní klasifikace ISCED-F 2013 najdeme rozdíly v zastoupení mužů a žen. V roce 2024 byly mezi studenty oborů ze skupiny **Informační a komunikační technologie** více než čtyři pětiny mužů (81,5 %) a téměř tři čtvrtiny (72,2 %) mužů najdeme i mezi studenty ve skupině oborů **Technika, výroba a stavebnictví**.

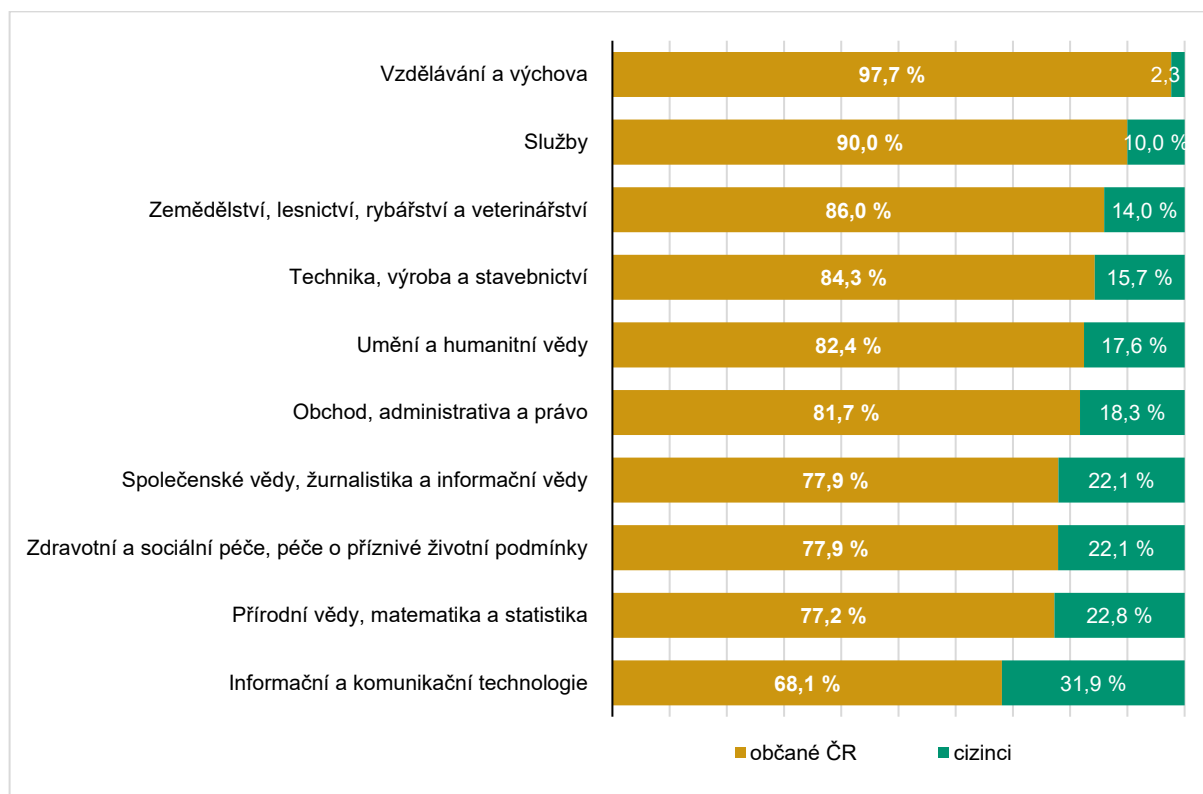
Nejvíce žen, kolem tří čtvrtin, bylo v roce 2024 naopak mezi studenty vysokých škol v Česku ve skupině oborů **Vzdělávání a výchova** (76,5 %) a **Zdravotní a sociální péče** (73,5 %). Dvě třetiny žen najdeme i ve skupině oborů vzdělávání **Umění a humanitní vědy**. V široké skupině oborů vzdělávání **Obchod, administrativa a právo** byl podíl žen a mužů nejvyrovnanější (viz graf č. 1.26).

Graf 1.26 Studenti VŠ v Česku ve skupinách oborů vzdělávání dle pohlaví v roce 2024 (v %)

Zdroj dat: MŠMT

Informaci o podílu mužů a žen v jednotlivých oborech vzdělávání lze doplnit o informaci o **podílu občanů České republiky a cizích státních příslušníků** – viz graf č. 1.27.

Graf 1.27 Studenti jednotlivých skupin oborů vzdělávání v Česku dle státní příslušnosti v roce 2024 (v %)

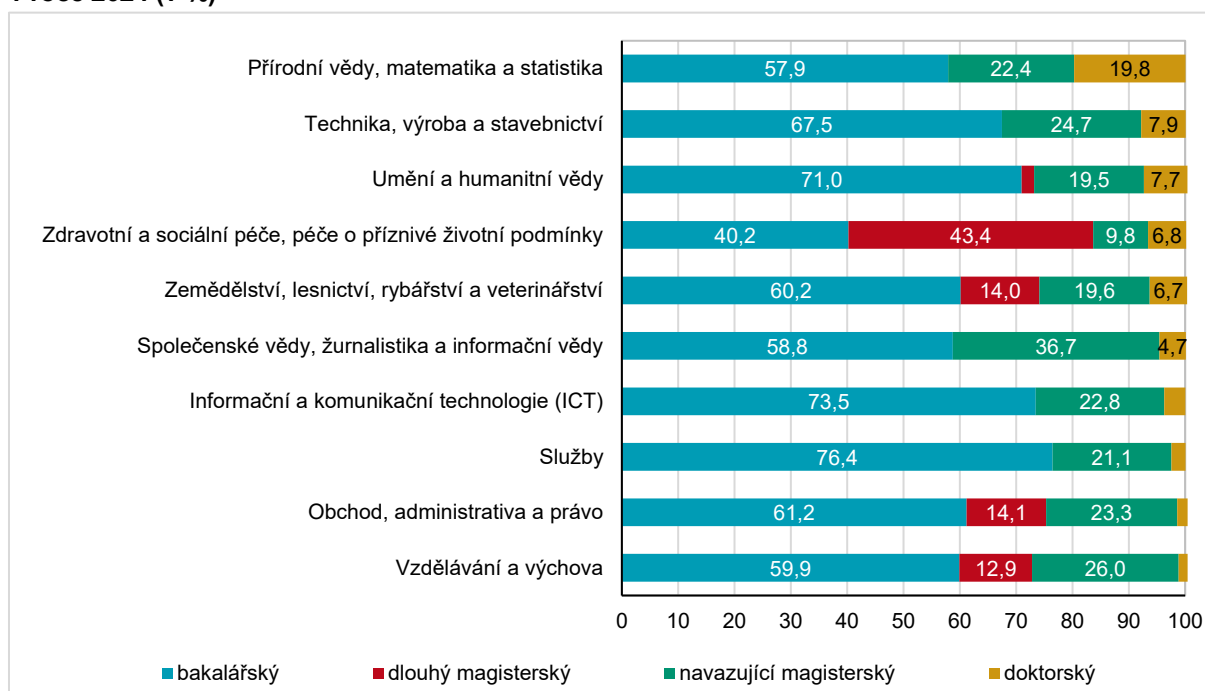
Zdroj dat: MŠMT

Spojíme-li informaci o podílu Čechů a cizinců na vysokých školách v Česku s informací o podílu mužů a žen na těchto školách, lze říci, že ve skupině oborů **Vzdělávání a výchova** byl nejen nejvyšší podíl žen, ale zároveň 97,7 % vysokoškolských studentů tvořili občané Česka, tj. nejvyšší podíl ze všech deseti skupin oborů vzdělávání. Typickým studentem byla tedy žena české státní příslušnosti. Druhý nejmenší podíl cizinců byl ve skupině oborů **Služeb** (10,0 %).

Jak bylo výše také uvedeno, druhou skupinou oborů s nejvyšším podílem žen byla skupina **zdravotnických oborů**, kde byl zároveň spolu se skupinou **Společenských věd, žurnalistiky a informačních věd** třetí nejvyšší podíl cizinců (22,1 %). Jen o málo vyššího podílu cizinců dosáhla skupina oborů **přírodních věd, matematiky a statistiky** (22,8 %), která obsadila druhé místo. Nejvyšší podíl cizinců (téměř třetina) byl ve skupině oborů **informačních a komunikačních technologií**, která zároveň zaznamenala nejvyšší podíl mužů.

Jednotlivé skupiny oborů se liší v míře zastoupení studentů **jednotlivých studijních programů** na vysokých školách v Česku. Zatímco mezi studenty oborů ze skupiny **Přírodních věd, matematiky a statistiky** byla pětina doktorandů, ve skupině oborů **Vzdělávání a výchova** studovalo doktorské programy jen 1,6 % studentů. Ve skupině oborů **Zdravotní a sociální péče** se nadpoloviční většina studentů vzdělávala v magisterských oborech (celkem za oba typy 53,2 %) a měla zdaleka nejvyšší podíl studentů dlouhých magisterských oborů (43,4 %). Naopak ve skupině oborů **Služeb** činil podíl studentů magisterských oborů jen pětinu (21,1 %) a více než tři čtvrtiny studentů tvořili ti zapsaní v bakalářských oborech (76,4 %).

Graf 1.28 Studenti jednotlivých skupin oborů vzdělávání na VŠ v Česku dle studijních programů v roce 2024 (v %)

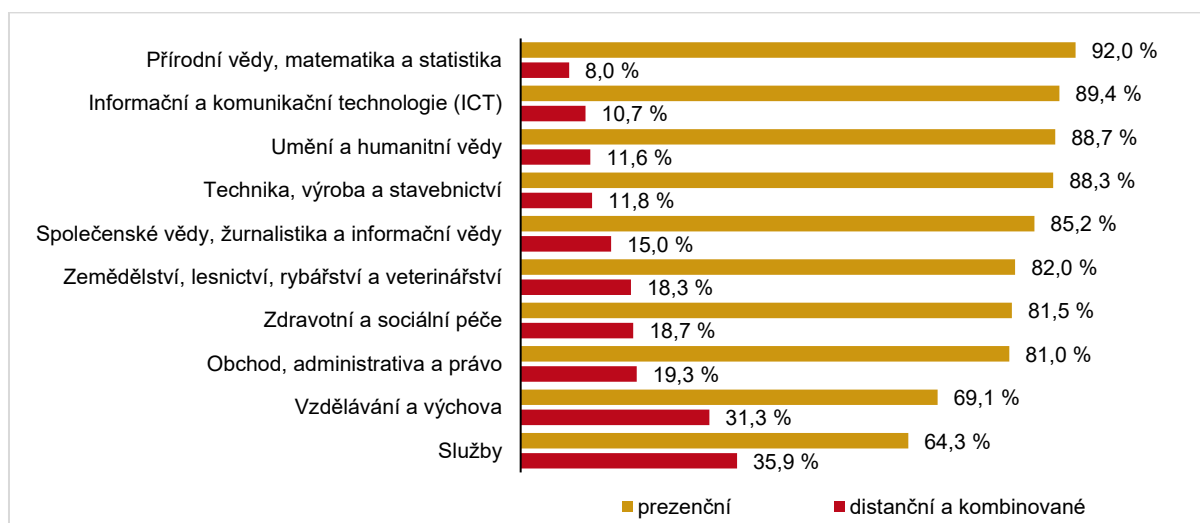

Pozn.: Součet podílů studentů jednotlivých skupin oborů navštěvujících jednotlivé studijní programy může být mírně vyšší než 100 %, protože jeden student může navštěvovat více studijních programů.

Zdroj dat: MŠMT

V různých oborech může být zároveň odlišný podíl studentů v prezenčním a distančním či kombinovaném studiu. Nejvyšší zastoupení studentů **prezenčního** studia měla v roce 2024 skupina oborů **Přírodní vědy, matematika a statistika** (92,0 %), která zároveň zaznamenala nejvyšší podíl doktorandů (viz výše). Následuje skupina oborů **Informačních a komunikačních technologií** (89,4 %). Na druhé straně nejvyšší podíl studentů **distančního či kombinovaného** studia byl ve skupině oborů **Služby** (35,9 %) a **Vzdělávání a výchova** (31,3 %), které patřily mezi ty s nejmenším podílem doktorandů.

Graf 1.29 Studenti jednotlivých skupin oborů vzdělávání na VŠ v Česku dle formy studia v roce 2024 (v %)

Pozn.: Jeden student může být zapsán ve více formách studia (např. studuje-li dva obory).

Zdroj dat: MŠMT

Pokud se jedná o bydliště studentů, vcelku pochopitelně byl **téměř ve všech skupinách oborů** v roce 2024 nejnižší podíl studentů s **trvalým pobytem v Karlovarském kraji**, neboť je nejméně lidnatý. Výjimkou jsou pouze obory zaměřené na výchovu a vzdělávání - studenti bydlící v **zahraničí** zde tvořili jen 1,9 %, což je ještě o půl procentního bodu menší podíl, než jaký tvořili studenti z kraje Karlovarského. Skupina **studentů bydlících v zahraničí** je naopak největší, neboť zahrnuje všechny studenty, ať již bydlí v jakémkoliv zahraničním státě. Vedle toho tvoří v jednotlivých skupinách oborů druhou nejpočetnější skupinu zpravidla studenti z Prahy, případně z kraje Středočeského či Moravskoslezského – viz tabulku č. 1.5.

Tabulka 1.5 Studenti jednotlivých skupin oborů vzdělávání na vysokých školách v Česku podle trvalého bydliště v roce 2024 (v %)

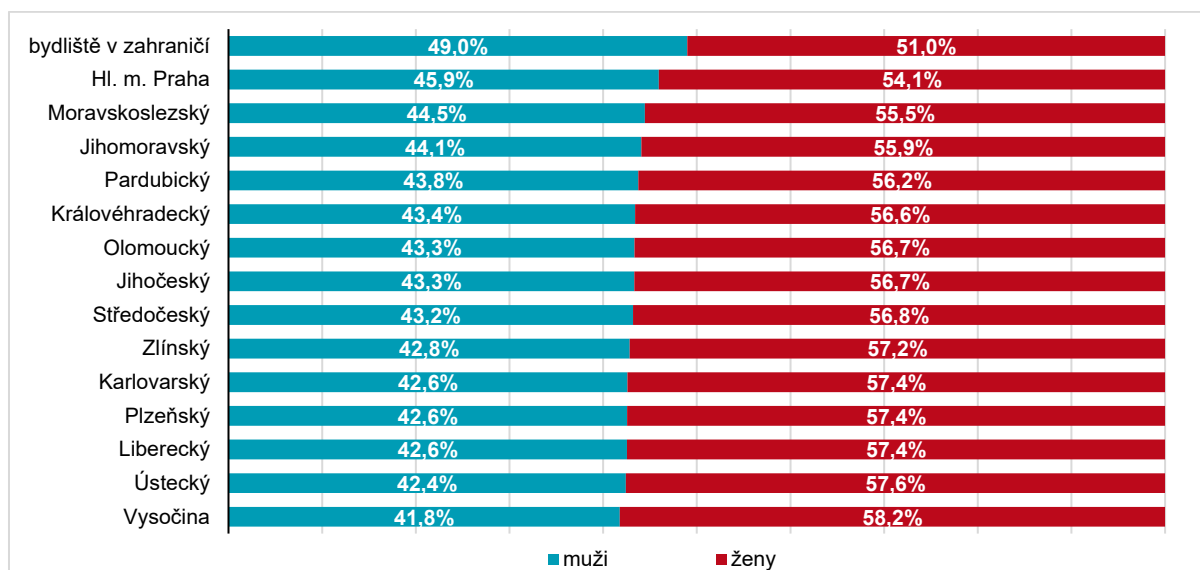
	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský	zahraničí	celkem
Společenské vědy, žurnal. a inform. vědy	18,1	12,9	3,9	3,4	1,4	5,2	2,3	3,6	3,0	3,0	8,9	3,5	3,1	7,3	20,2	100
Obchod, administr. a právo	14,3	13,2	5,5	4,4	1,6	4,1	3,1	3,7	3,6	3,7	9,2	4,4	4,2	9,2	15,8	100
Služby	11,9	14,5	6,2	2,9	2,6	6,3	2,6	3,6	4,2	5,0	9,5	5,8	6,3	10,5	8,0	100
Umění a humanitní vědy	15,8	10,2	4,4	3,7	1,5	4,0	2,9	4,2	4,0	3,2	9,6	5,2	5,0	10,5	15,7	100
Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství	10,0	14,4	8,1	4,3	1,8	4,1	2,6	4,6	3,8	6,1	13,9	4,2	4,1	4,8	13,2	100
Přírodní vědy, matematika a statistika	12,3	10,5	4,2	3,5	1,6	5,5	2,8	3,3	3,4	3,0	8,5	5,7	4,1	10,0	21,6	100
Informační a komunikační techn.	11,7	9,6	3,1	2,3	1,1	3,4	2,4	4,5	4,2	3,3	8,3	3,8	4,0	8,7	29,6	100
Vzdělávání a výchova	7,7	12,1	6,1	5,2	2,4	8,1	4,5	5,9	4,8	5,0	10,5	7,5	7,0	11,3	1,9	100
Technika, výroba a stavebnictví	9,4	9,7	5,9	4,5	1,2	5,2	3,2	3,6	3,8	4,8	10,7	5,4	6,0	11,9	14,7	100
Zdravotní a sociální péče	9,4	9,0	6,0	4,1	1,9	5,4	2,8	4,6	4,1	4,8	7,4	5,1	4,2	10,2	20,9	100

Zdroj dat: MŠMT

1.6 Studenti vysokých škol v Česku podle trvalého bydliště

Jak již bylo výše v této zprávě zmíněno, mezi studenty vysokých škol v celé České republice již od roku 2004 převažují **ženy**. Při pohledu na dělení dle kraje/místa trvalého bydliště měly v roce 2024 ženy nejvyšší převahu mezi studenty s trvalým pobytem na Vysočině (58,2 % všech studentů), naopak mezi studenty s trvalým pobytem v zahraničí byl podíl mužů a žen téměř vyrovnaný. Z krajů Česka byl nejvyrovnanější podíl mužů a žen mezi studenty s trvalým pobytem v Praze (graf 1.30).

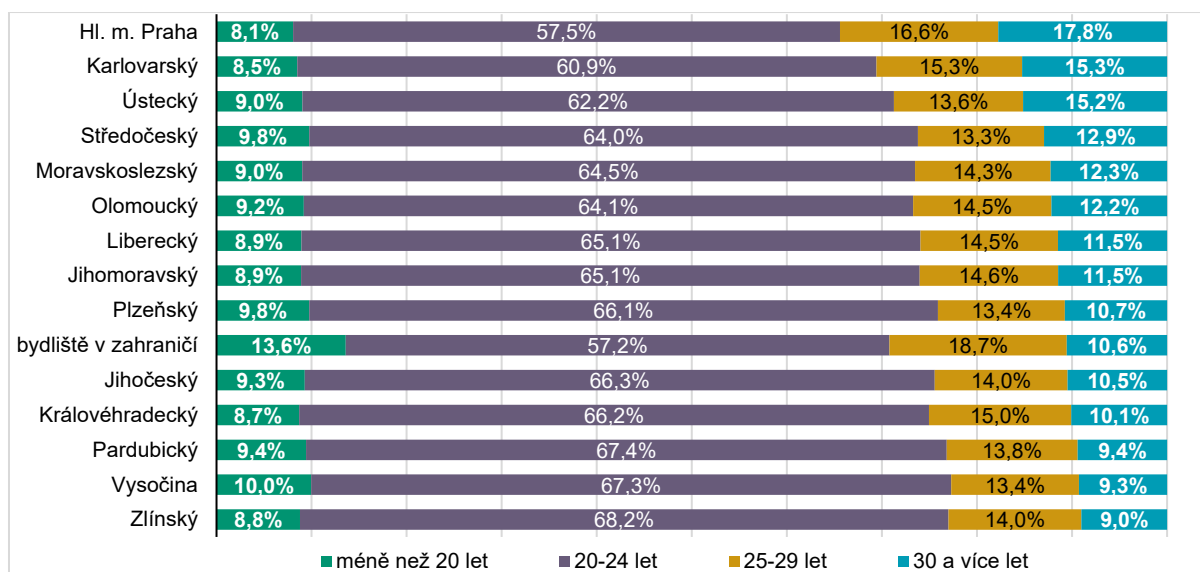
Graf 1.30 Studenti vysokých škol v Česku podle trvalého bydliště a pohlaví v roce 2024 (v %)

Zdroj dat: MŠMT

Podíváme-li se na **věkové složení** (viz graf 1.31), nejvyšší podíl studentů vysokých škol v Česku ve věku 30 a více let byl v roce 2024 mezi těmi s trvalým pobytem v Praze (17,8 %). Naopak ze studentů vysokých škol v Česku s trvalým pobytem ve Zlínském kraji tvořili studenti ve věku 30 let a více 9,0 %.

Graf 1.31 Studenti vysokých škol v Česku podle trvalého bydliště a věku v roce 2024 (v %)

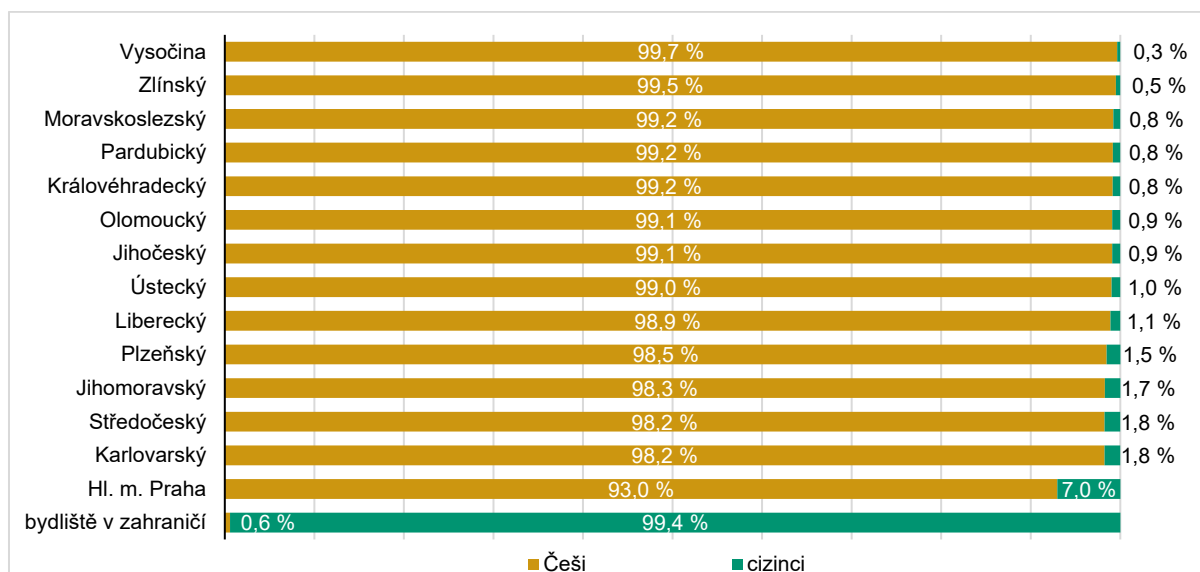

Zdroj dat: MŠMT

Za zmínku také stojí, že mezi studenty bydlícími v zahraničí byl jednoznačně nejvyšší podíl studentů mladších 20 let (13,6 %).

Pokud se jedná o **státní příslušnost**, není překvapením, že 99,4 % studentů bydlících v zahraničí mají zároveň cizí státní příslušnost. Mezi studenty s trvalým bydlištěm v Praze bylo těch s cizí státní příslušností 7,0 %, v ostatních krajích činil tento podíl méně než 2 %. Nejnižší byl na Vysočině (0,3 %) a ve Zlínském kraji (0,5 %).

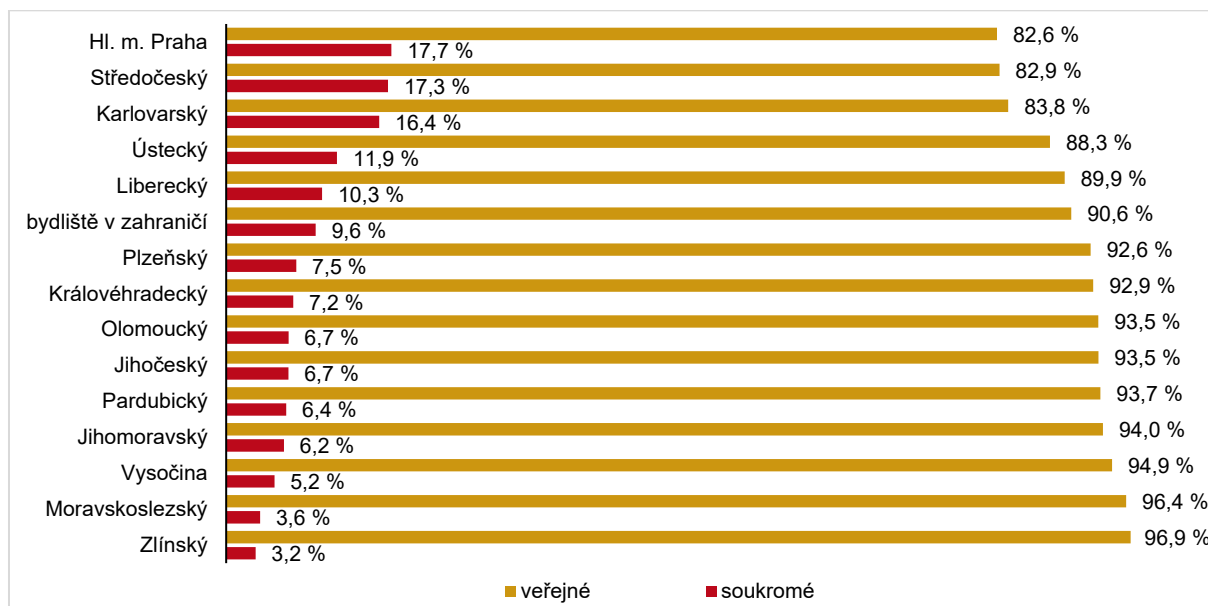
Graf 1.32 Studenti vysokých škol v Česku dle trvalého bydliště a státní příslušnosti v roce 2024 (v %)

Zdroj dat: MŠMT

Zaměřme pozornost na druh **zřizovatele školy** (graf 1.33). Nejvyšší podíl studentů soukromých vysokých škol v Česku byl mezi těmi s trvalým pobytem v Praze (17,7 %) a v kraji Středočeském (17,3 %). To není nijak překvapující vzhledem ke skutečnosti, že 78,7 % ze studentů soukromých vysokých škol studuje v Praze (viz výše v této zprávě). Následuje kraj Ústecký (11,9 %) a Liberecký (10,3 %). Ostatní kraje již zaznamenaly méně než 10 % studentů soukromých vysokých škol, studenti bydlící v zahraničí pak 9,6 %. Nejmenší podíl studentů soukromých vysokých škol byl mezi těmi s trvalým pobytem v kraji Zlínském (3,2 %).

Graf 1.33 Studenti vysokých škol v ČR dle trvalého bydliště a zřizovatele školy v roce 2024 (v %)

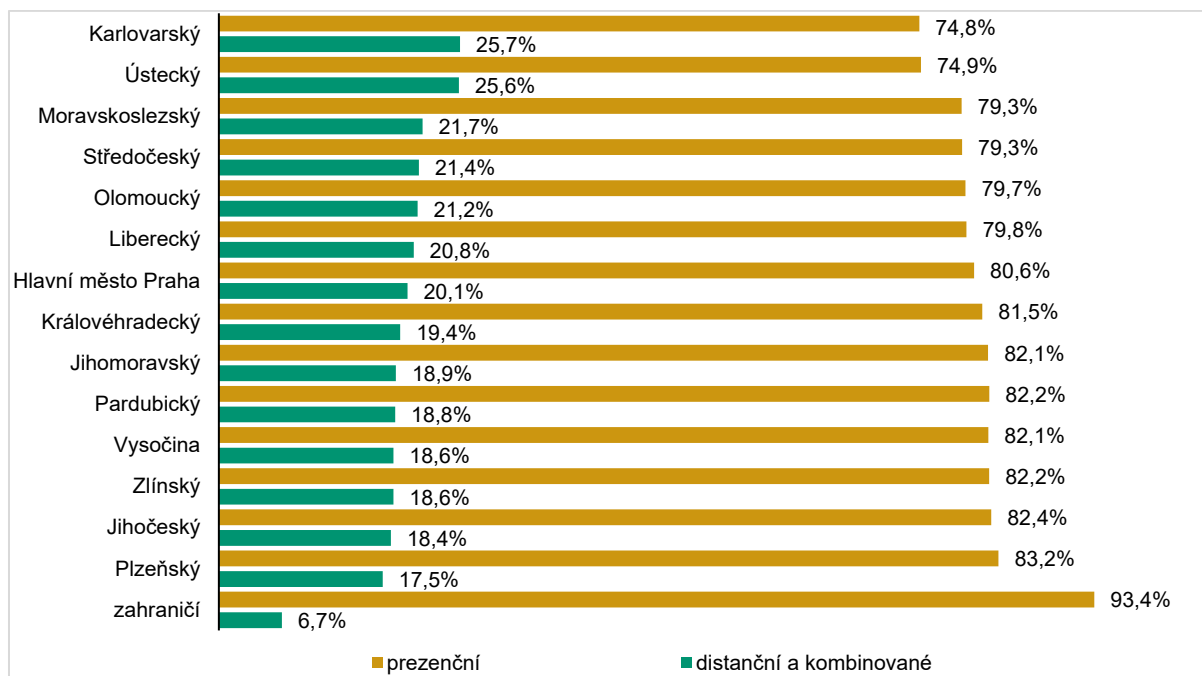

Zdroj dat: MŠMT

Nejvyšší podíl studentů vysokých škol v Česku, kteří se v roce 2024 vzdělávali **distanční či kombinovanou formou**, byl mezi těmi s trvalým pobytem v kraji **Karlovarském a Ústeckém, kde tvořili čtvrtinu**. V těchto krajích zároveň, jak bylo výše uvedeno, studoval relativně vyšší podíl studentů na soukromých školách v Česku (zaujali 3. a 4. místo v žebříčku po studentech s trvalým pobytem

v Praze a v kraji Středočeském). Naopak méně než 20 % studentů vzdělávajících se distanční či kombinovanou formou bylo mezi studenty s trvalým pobytem v kraji Plzeňském, Jihočeském, Zlínském, na Vysočině, v kraji Pardubickém, Jihomoravském a Královéhradeckém (graf 1. 34). Mezi studenty vysokých škol v Česku s trvalým pobytem v zahraničí studovalo distanční či kombinovanou formou 6,7 %.

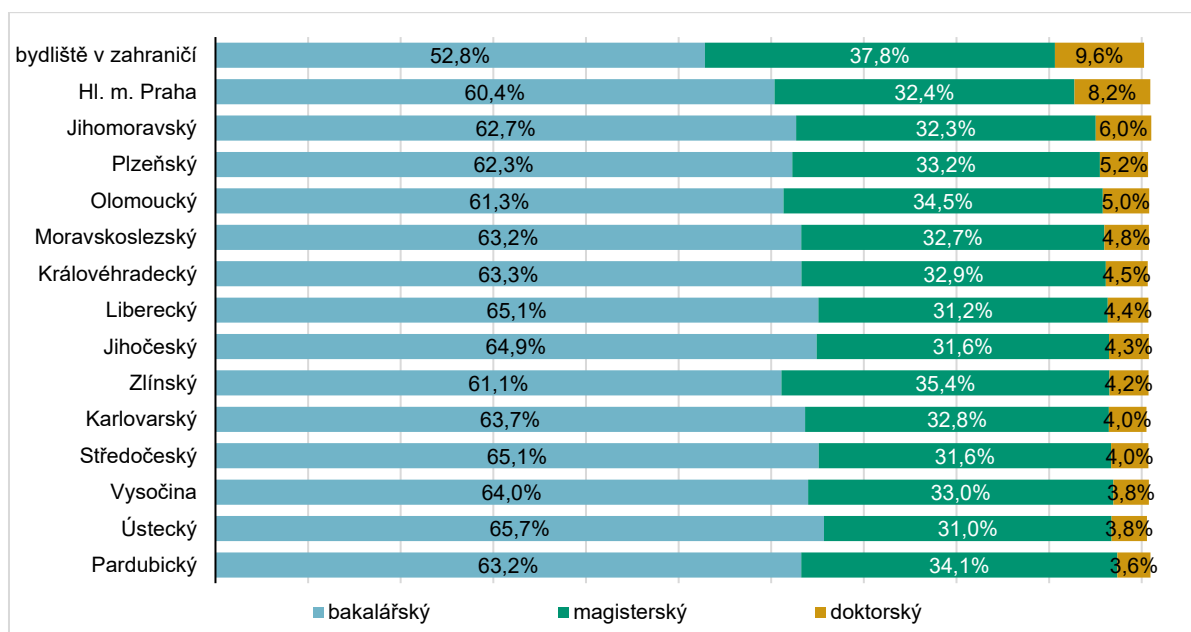
Graf 1.34 Podíl studentů prezenční a jiné formy podle trvalého pobytu studenta (2024)

Zdroj dat: MŠMT

Pokud jde o **studijní programy**, byl ze studentů zapsaných v roce 2024 na vysoké školy v Česku nejvyšší podíl **doktorandů** mezi těmi s trvalým pobytem v zahraničí (9,6 %) a v Praze (8,2 %) a naopak nejmenší mezi studenty s trvalým pobytem v kraji Pardubickém, Ústeckém a na Vysočině (graf 1. 35).

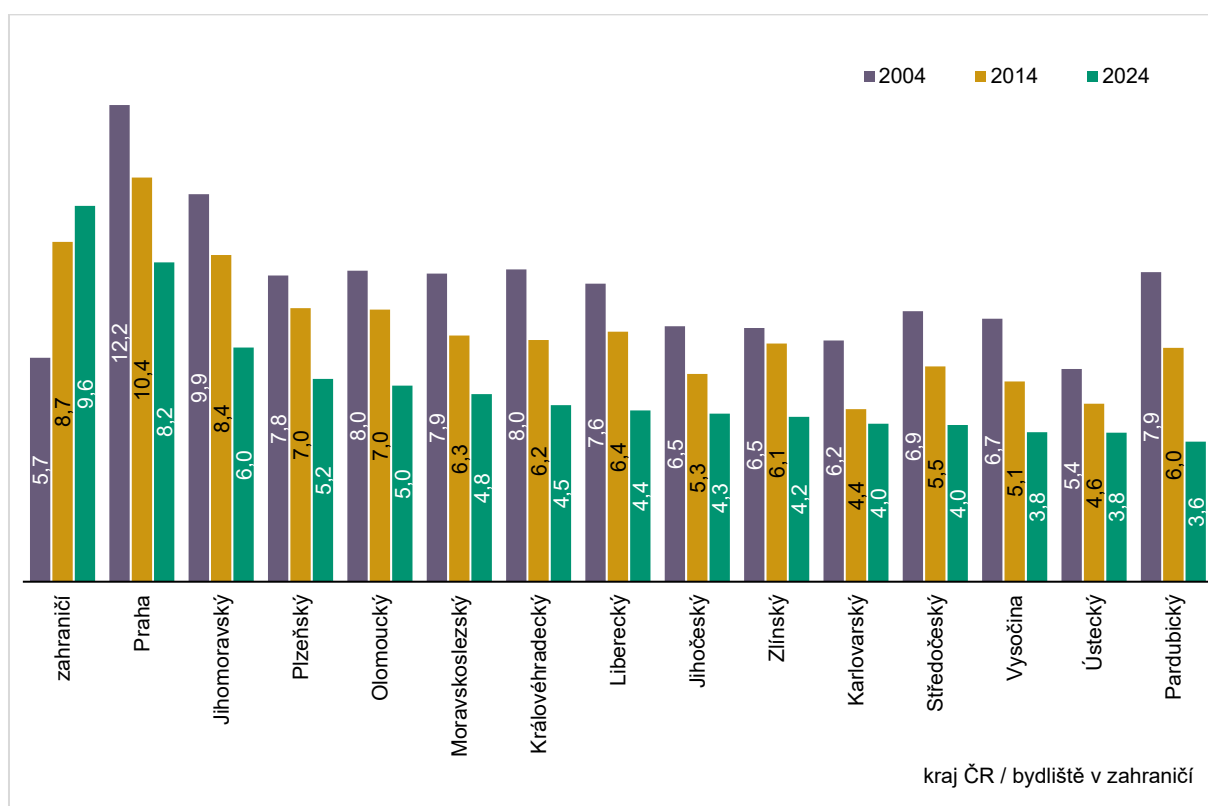
Graf 1.35 Podíl studentů různých druhů vzdělávání dle trvalého pobytu studenta (2024)

Zdroj dat: MŠMT

Graf č. 1.36 dále ukazuje vývoj podílu studentů **doktorského studijního programu** mezi roky 2004, 2014 a 2024 dle trvalého bydliště studentů. Jak je patrné, nejvýraznější vývoj v čase zaznamenal podíl studentů doktorských programů ze všech studentů u skupiny bydlící v zahraničí. Zatímco v roce 2004 činil pouze 5,7 %, v roce 2014 to již bylo 8,7 % a v roce 2024 téměř desetina (9,6 %), což bylo více než u studentů s trvalým bydlištěm v Praze (8,2 %). Vezmeme-li v potaz, že mezi všemi studenty s trvalým bydlištěm v ČR byl podíl studentů doktorského studia v roce 2024 celkem 5,8 %, pak v krajském srovnání zaznamenal nadprůměrný podíl doktorandů ze všech vysokoškolských studentů v roce 2024 kromě Prahy také kraj Jihomoravský (6,0 %). Naopak nejnižší podíl byl v kraji Pardubickém (3,6 %), Ústeckém (3,8 %) a na Vysočině (také 3,8 %). Vzestup podílu doktorských studentů mezi studenty bydlícími v zahraničí v čase zároveň kontrastuje se situací v jednotlivých krajích v ČR. Ve všech krajích ČR došlo mezi lety 2004 a 2024 do jisté míry naopak ke snížení tohoto podílu. Též v porovnání s rokem 2014 byl ve všech krajích podíl doktorandů v roce 2024 o něco nižší, v Karlovarském a Ústeckém kraji však není tento rozdíl nijak výrazný.

Graf 1.36 Podíl studentů doktorských programů na studentech s daným trvalým pobytem celkem (v %)

Zdroj dat: MŠMT

Tabulka č. 1.7 uvádí jednotlivé kraje, resp. bydliště v zahraničí, a u každé této lokality ukazuje, jaký podíl z celkového počtu studentů s příslušným bydlištěm studoval obory spadající do té které skupiny oborů.

Tabulka 1.7 Studenti vysokých škol v Česku s trvalým pobytem v daném kraji nebo v zahraničí podle skupin oborů vzdělávání v roce 2024 (v %)

	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Králové- hradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko- slezský	zahraničí
Vzdělávání a výchova	7,8	12,9	14,0	15,7	17,2	18,9	18,0	17,2	15,0	14,7	13,7	17,7	17,7	14,0	1,4
Umění a humanitní vědy	12,7	8,7	8,1	9,0	8,7	7,5	9,4	9,8	10,0	7,5	9,9	9,8	10,0	10,3	9,4
Společ. vědy, žurnalistika a inform. vědy	13,5	10,2	6,6	7,6	7,4	9,1	7,0	7,6	7,0	6,6	8,6	6,2	5,8	6,7	11,2
Obchod, administrativa a právo	23,6	23,1	20,9	21,9	19,1	15,9	20,5	17,6	18,5	18,2	19,7	17,2	17,2	18,7	19,5
Přírodní vědy, matematika a statistika	8,0	7,2	6,2	6,9	7,3	8,4	7,2	6,1	6,8	5,7	7,1	8,7	6,7	8,0	10,4
Informační a komun. technologie	7,7	6,7	4,7	4,5	5,1	5,2	6,2	8,6	8,5	6,4	7,1	5,8	6,7	7,1	14,4
Technika, výroba a stavebnictví	9,3	10,1	13,3	13,6	8,5	11,9	12,5	10,3	11,5	13,9	13,7	12,7	14,9	14,5	10,8
Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterin.	3,0	4,5	5,5	3,8	3,8	2,9	3,1	3,9	3,5	5,4	5,4	3,0	3,1	1,8	2,9
Zdravotní a sociální péče	10,7	10,8	15,6	14,0	15,0	14,2	12,5	15,2	14,5	16,1	10,9	13,8	11,9	14,2	17,6
Služby	5,7	7,3	6,8	4,2	8,9	7,0	5,0	5,0	6,2	7,0	5,9	6,6	7,5	6,2	2,9

Zdroj dat: MŠMT

Jak je patrné, nejvyšší podíl studentů studujících obory z oblasti **Vzdělávání a výchovy** byl zaznamenán mezi těmi s trvalým pobytem v kraji Ústeckém (18,9 %), nejmenší naopak mezi těmi s trvalým pobytem v Praze (7,8 %) a v zahraničí (1,4 %). Mezi studenty bydlícími v Praze byl však ze všech krajů nejvyšší podíl těch studentů, kteří studovali **Umění a humanitní vědy** (12,7 % ze všech studentů), **Společenské vědy, žurnalistiku či informační vědy** (13,5 %) a **Obchod, administrativu a právo** (23,6 %; následuje kraj Středočeský s 23,1 %). **Umění a humanitní vědy** naopak nejméně nalákaly studenty z Vysočiny (studovalo je 7,5 % z nich) a z kraje Ústeckého (7,5 %). **Společenské vědy, žurnalistika a informační vědy** si pak získaly nejnížší zastoupení u studentů z kraje Zlínského (5,8 %). V Ústeckém kraji byl vedle humanitních a uměleckých oborů také zaznamenán nejmenší podíl studentů vzdělávajících se v oblasti **Obchodu, administrativy a práva** (15,9 %).

Nejvyšší podíl studentů oborů z oblasti **Přírodní vědy, matematika a statistika** byl mezi těmi bydlícími v zahraničí (10,4 %) a poté v kraji Olomouckém (8,7 %). Mezi studenty bydlícími v zahraničí byl také nejvyšší podíl těch studujících **informační a komunikační technologie** (14,4 %), zejména oproti 4,5 % takových studentů v kraji Plzeňském. **Technika, výroba a stavebnictví** byla nejoblíbenější mezi studenty z kraje Zlínského (studovalo ji 14,9 % studentů zde bydlících) a Moravskoslezského (14,5 %) a naopak nejméně oblíbená mezi studenty s trvalým pobytem v kraji Karlovarském (8,5 %) a v Praze (9,3 %). **Zemědělství, lesnictví a rybářství** si získalo nejvyšší zastoupení u studentů bydlících v kraji Jihočeském (5,5 %), na Vysočině (5,4 %) a v kraji Jihomoravském (5,4 %), naopak mezi studenty bydlícími v kraji Moravskoslezském tyto obory studovalo jen 1,8 %. Studium **zdravotní a sociální péče** bylo nejoblíbenější mezi studenty ze zahraničí (17,6 %) a z Vysočiny (16,1 %), naopak nejméně oblíbené bylo u studentů bydlících v kraji Středočeském (10,8 %) a v Praze (10,7 %). Nakonec oblast **služeb** jednoznačně nejvíce preferovali studenti bydlící v Karlovarském kraji (studovalo je 8,9 % z nich) a nejméně oblíbenou byla oblast služeb mezi studenty bydlícími v zahraničí (2,9 %) a dále v kraji Plzeňském (4,2 %).

2. Poprvé zapsaní a absolventi vysokých škol v Česku

Shrnutí

Počet studentů **poprvé zapsaných do studia** mezi roky 2001 až 2009 vzrostl o čtyři pětiny, poté začal klesat až na 56 023 v roce 2016. Následuje opět růst, v roce 2021 bylo poprvé zapsaných studentů 65 381. V roce 2022 sice tento ukazatel o 1,5 % poklesl, v následujících dvou letech však opět rostl a v roce 2024 činil 68 108 poprvé zapsaných studentů.

Mezi lety 2009 a 2022 se zvýšil **podíl cizinců mezi poprvé zapsanými studenty** do studia v české vzdělávací soustavě z osminy (12,3 %) na čtvrtinu (24,8 %), do roku 2024 se však snížil na pětinu (20,5 %). V jiném pohledu lze konstatovat, že mezi roky 2021 a 2022 se **absolutní počet poprvé zapsaných cizinců** zvýšil o 13,9 %, nicméně v roce 2023 se snížil téměř zpět na úroveň z roku 2021 a mezi roky 2023 a 2024 ještě o 0,9 % poklesl na 13 985. Naopak **počet poprvé zapsaných Čechů** se mezi roky 2021 a 2022 o 5,7 % snížil a poté za následující dva roky narostl o 11,8 % na 54 123 poprvé zapsaných Čechů.

V roce 2024 bylo mezi studenty poprvé zapsanými do studia na vysoké škole nejvíce těch zapsaných do skupin oborů **Obchod, administrativa a právo** (14 115), **Technika, výroba a stavebnictví** (9 417) a **Zdravotní a sociální péče** (8 739). Více než 6 tisíc poprvé zapsaných studentů si také získaly skupiny oborů Vzdělávání a výchova (6 154) a Umění a humanitní vědy (6 059).

Podíváme-li se na období posledních pěti let, pak mezi rokem **2019 a 2022** se ve všech skupinách oborů počet poprvé zapsaných studentů na vysokou školu zvýšil, s výjimkou společenských věd a technických oborů, kde došlo k mírnému úbytku. Mezi roky **2022 a 2024**, kdy se celkový počet poprvé zapsaných studentů na vysoké školy zvyšoval, **přibýlo o více než 10 %** takových studentů zapsaných do oborů ze skupiny **Služeb** (o 18,1 %), do **společenských věd** (o 12,8 %), do oborů **přírodních věd, matematiky a statistiky** (o 12,5 %) a do oborů **technických věd** (o 11,6 %). Naopak, mezi posledními dvěma roky **ubylo** mezi studenty poprvé zapsanými do studia na vysoké škole těch, kteří studovali obory **zemědělské, lesnické či veterinární** (o 8,9 %), obory z oblasti **informačních a komunikačních technologií** (o 5,5 %) a obory z oblasti **vzdělávání a výchovy** (o 3,6 %). V oblasti vzdělávání a výchovy dochází přitom k úbytku počtu poprvé zapsaných studentů na vysoké školy již čtvrtým rokem v řadě, v oblasti informačních a komunikačních technologií a zemědělských oborů druhým rokem v řadě. Také lze konstatovat, že snížení počtu poprvé zapsaných studentů na vysokou školu mezi studenty oborů z oblasti **informačních a komunikačních technologií** v posledních dvou letech mají na svědomí cizinci, jejichž počet poklesl o 24,2 %. Počet poprvé zapsaných studentů na vysokou školu mezi Čechy studujícími tyto obory se naopak o 7,6 % zvýšil.

Pokud se jedná o **počet absolventů**, v roce 2001 jich bylo celkem 30 106, do roku 2012 se jejich počet zvýšil na 94 090 a poté až do roku 2022 klesal, a sice na 58 721 absolventů. V posledních dvou letech zaznamenal růst a v roce 2024 absolvovalo na veřejných a soukromých vysokých školách 66 379 studentů, tedy o 13,0 % více než před dvěma lety. Podíl cizinců mezi absolventy od roku 2001 trvale rostl a celkově se zvýšil z 1,9 % v roce 2001 na 15,1 % v roce 2024.

V roce 2024 bylo nejvíce **absolventů oborů** ze skupiny **Obchod, administrativa a právo** (13 001), dále oborů z oblasti **Vzdělávání a výchovy** (9 055), **Techniky, výroby a stavebnictví** (8 405) a **Zdravotnictví a sociální péče** (7 847). Za posledních pět let došlo k nevýraznějšímu relativnímu růstu počtu absolventů oborů Přírodních věd, matematiky a statistiky (o 33,0 %) a dále oborů z oblasti Vzdělávání a výchova (o 25,7 %), Informačních a komunikačních technologií (o 23,8 %) a Zdravotní a sociální péče (o 20,3 %). Naopak nejvýrazněji ubylo absolventů oborů z oblasti **Technika výroba a stavebnictví** (o 22,1 %), ubylo však také absolventů oborů z oblasti **Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství** (o 13,7 %) a **společenských věd** (o 12,8 %).

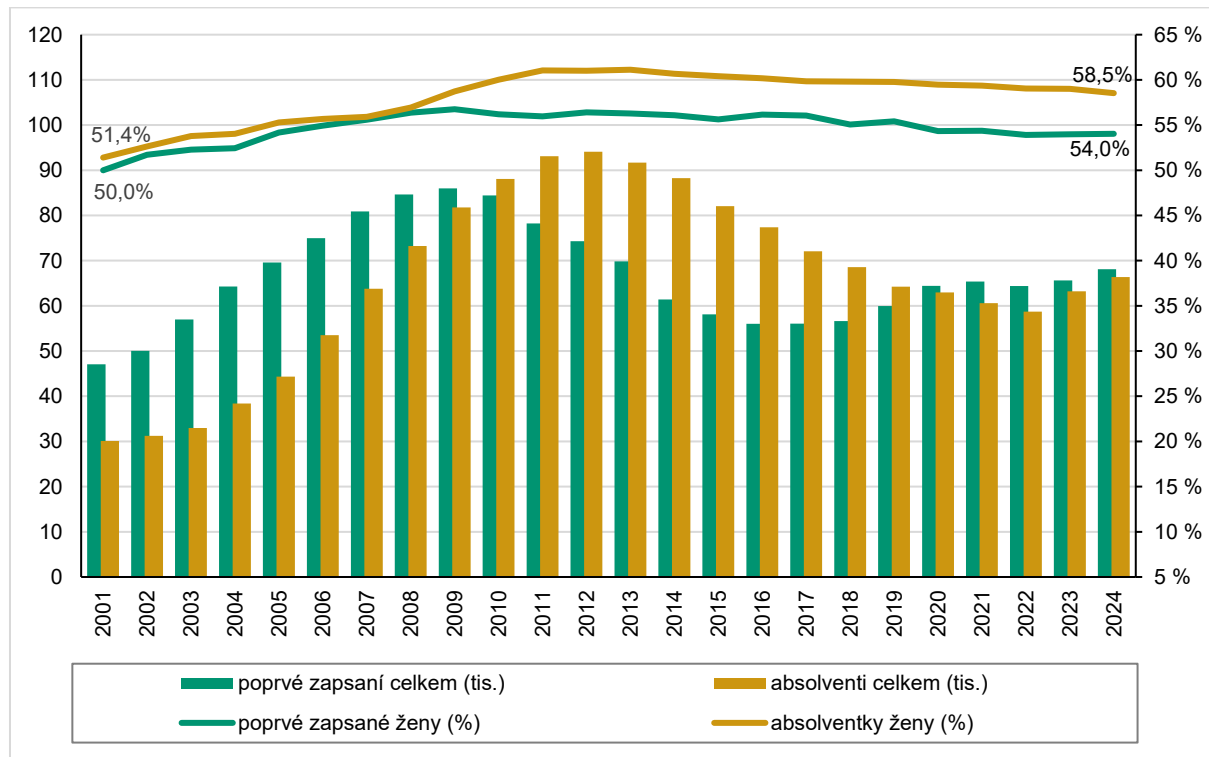
2.1 Vývoj počtu poprvé zapsaných studentů a absolventů

V této publikaci sledujeme kromě studentů vysokých škol také **absolventy**, a to ať již ve studiu pokračují (např. v navazujícím magisterském studiu po absolvování bakalářského studia), nebo nikoliv. Také sledujeme **poprvé zapsané do vzdělávání** na vysoké škole v České republice v různém členění. Jak pojem napovídá, do celkového počtu poprvé zapsaných studentů nezahrnujeme např. takové studenty, kteří se v daném roce zapsali do navazujícího magisterského studia, pokud již v České republice dříve studovali v bakalářském programu.

Z grafu č. 2.1 je patrný růst počtu **poprvé zapsaných do studia** mezi roky 2001 až 2009, a sice ze 47 078 na 85 991 studentů. Poté začal jejich počet klesat až na 56 023 poprvé zapsaných studentů v roce 2016. Následuje opět růst, ovšem s výjimkou roku 2022, a v roce 2024 bylo poprvé zapsaných studentů 68 108. Počet **absolventů** vykazuje podobnou tendenci, ovšem s tím rozdílem, že změny jsou výraznější (zde může mít vliv sledování souhrnného počtu absolventů vzdělávacího programu na VŠ, ať již dále studují či nikoliv) a, pochopitelně, o několik let opožděné. V roce 2001 tak bylo absolventů celkem 30 106, do roku 2012 se jejich počet zvýšil na 94 090 a poté až do roku 2022 klesal, a sice na 58 721 absolventů. V posledních dvou letech již však začal opět růst, a sice na 66 379 absolventů.

Graf 2.1 také ukazuje vývoj podílu žen ze všech poprvé zapsaných studentů do studia v českém vzdělávacím systému a ze všech absolventů tohoto studia. **Podíl žen mezi poprvé zapsanými** do studia byl v roce 2001 přesně 50 %. Následně se zvýšil až na 56,8 % v roce 2009. Poté kolísal a postupně se nepatrně snižoval až na 54,0 % v letech 2023 a 2024. Pokud jde o **absolventy**, rostl podíl žen mezi roky 2001 a 2013, a to z 51,4 % na 61,1 %. Poté postupně nepatrně klesal a v roce 2024 tvořily ženy ze všech absolventů 58,5 %.

Graf 2.1 Absolventi a poprvé zapsaní do studia vysokých škol v Česku celkem a podíl žen mezi absolventy a poprvé zapsanými

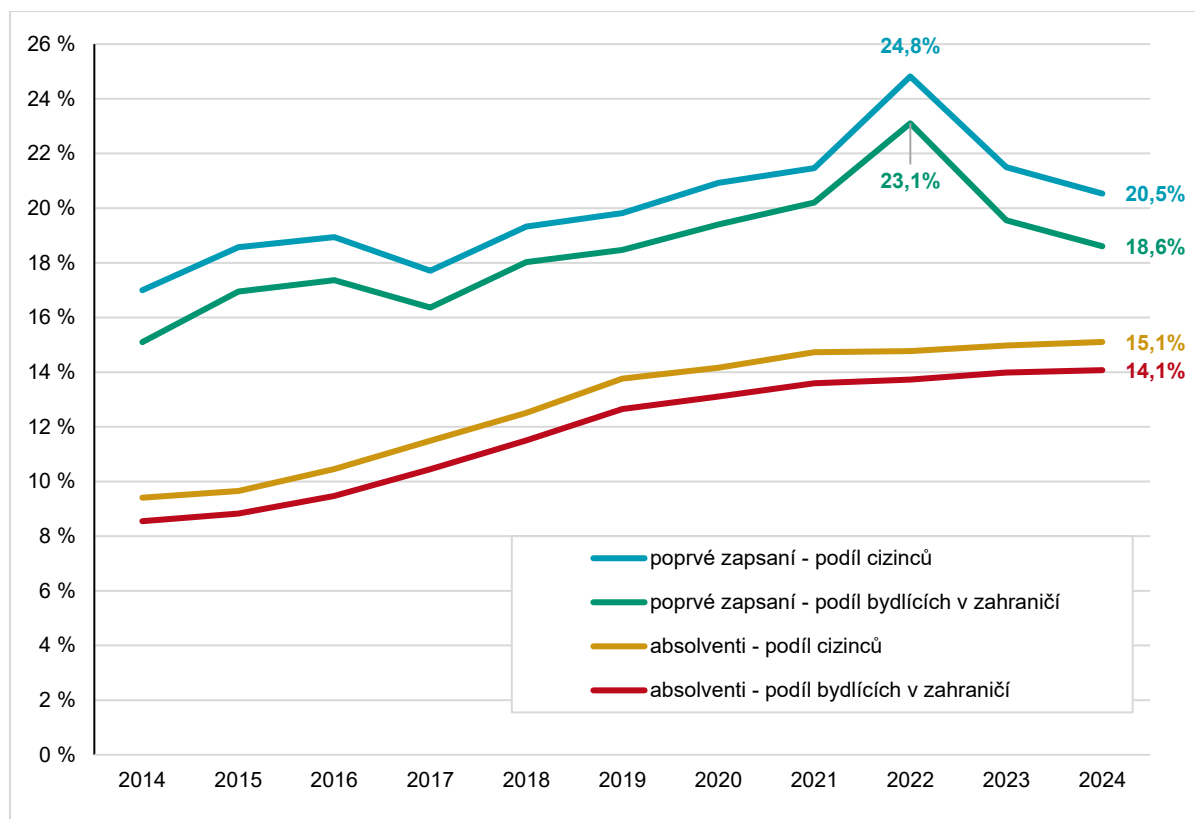

Zdroj dat: MŠMT

Výše v textu bylo uvedeno, že v čase soustavně narůstal **podíl cizinců** mezi **studenty**, s výjimkou posledního roku 2024, kdy oproti předchozímu roku nepatrně poklesl (z 18,0 % na 17,8 %). Setrvalý růst byl přitom patrný i v podílu cizinců a studentů s bydlištěm v zahraničí mezi **absolventy**, a to až do

roku 2024. Podíl cizinců a studentů majících bydliště v zahraničí mezi **poprvé zapsanými do studia** již byl více proměnlivý a zejména si lze všimnout, že v posledních dvou letech poměrně výrazně klesá. Více viz graf č. 2.2.

Graf 2.2 Vývoj podílu cizinců a studentů žijících v zahraničí mezi studenty poprvé zapsanými do vysokoškolského studia v českém vzdělávacím systému a mezi absolventy

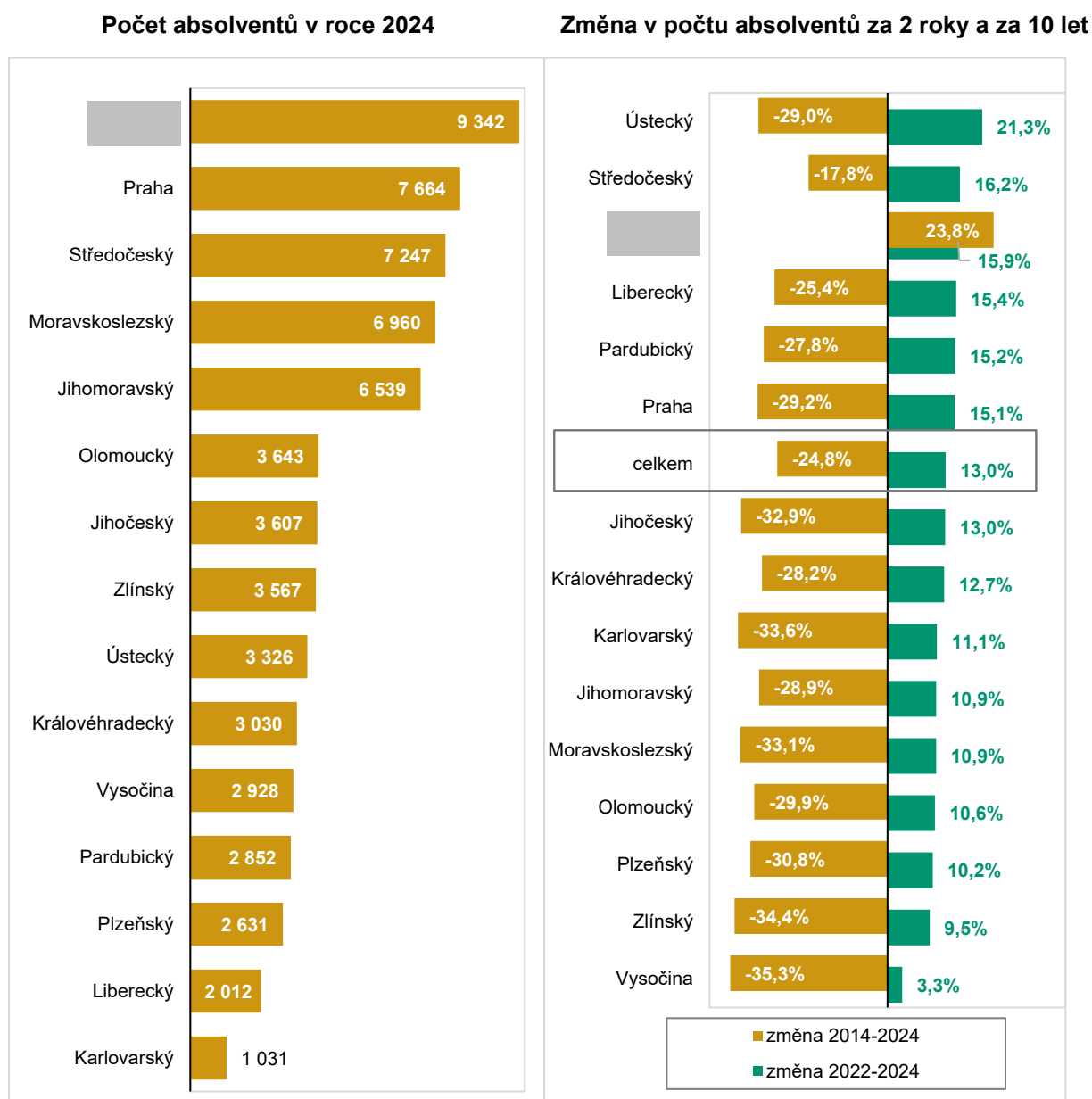

Zdroj dat: MŠMT

Pokud se omezíme na období **posledních deseti let**, pak absolventů bydlících v zahraničí přibýlo o 23,8 %. Naopak absolventů s trvalým pobytem v České republice ubylo ve všech jejích krajích, mezi studenty s trvalým pobytem na Vysočině, v kraji Karlovarském a Zlínském dokonce o více než třetinu. Celkový počet absolventů se tak za deset let snížil o čtvrtinu. Nutno však říci, že mezi roky 2022 a 2024 se počet absolventů dle jejich trvalého pobytu po desetiletém poklesu opět zvyšoval. To se projevilo růstem počtu absolventů s trvalým pobytem ve všech krajích ČR, v relativním vyjádření nejvíce v kraji Ústeckém (o 21,3 %) a nejméně na Vysočině (o 3,3 %). Počet absolventů bydlících v zahraničí se zvýšil o 15,9 % a celkově všech absolventů mezi roky 2022 a 2024 přibýlo o 13,0 %.

Více viz grafy č. 2.3, z nichž druhý ukazuje výše komentovaný vývoj počtu absolventů v jednotlivých krajích a v zahraničí od roku 2014. Jak již bylo uvedeno, celkový počet absolventů mezi roky 2014 a 2022 klesal, v posledních dvou letech však začal stoupat. Graf proto srovnává nejen roky 2014 a 2024, ale ukazuje i nárůst počtu absolventů mezi posledními dvěma roky. Kromě toho lze z prvního grafu také vyčíst, že nejvíce absolventů vysokých škol s trvalým pobytem v České republice pocházelo v roce 2024 z Prahy (7 664), dále z kraje Středočeského (7 247), Moravskoslezského (6 960) a Jihomoravského (6 539). Ostatní kraje již zaznamenaly méně než 4 000 absolventů, nejméně kraj Karlovarský (1 031) a Liberecký (2 012). Absolventů bydlících v zahraničí bylo v roce 2024 celkem 9 342.

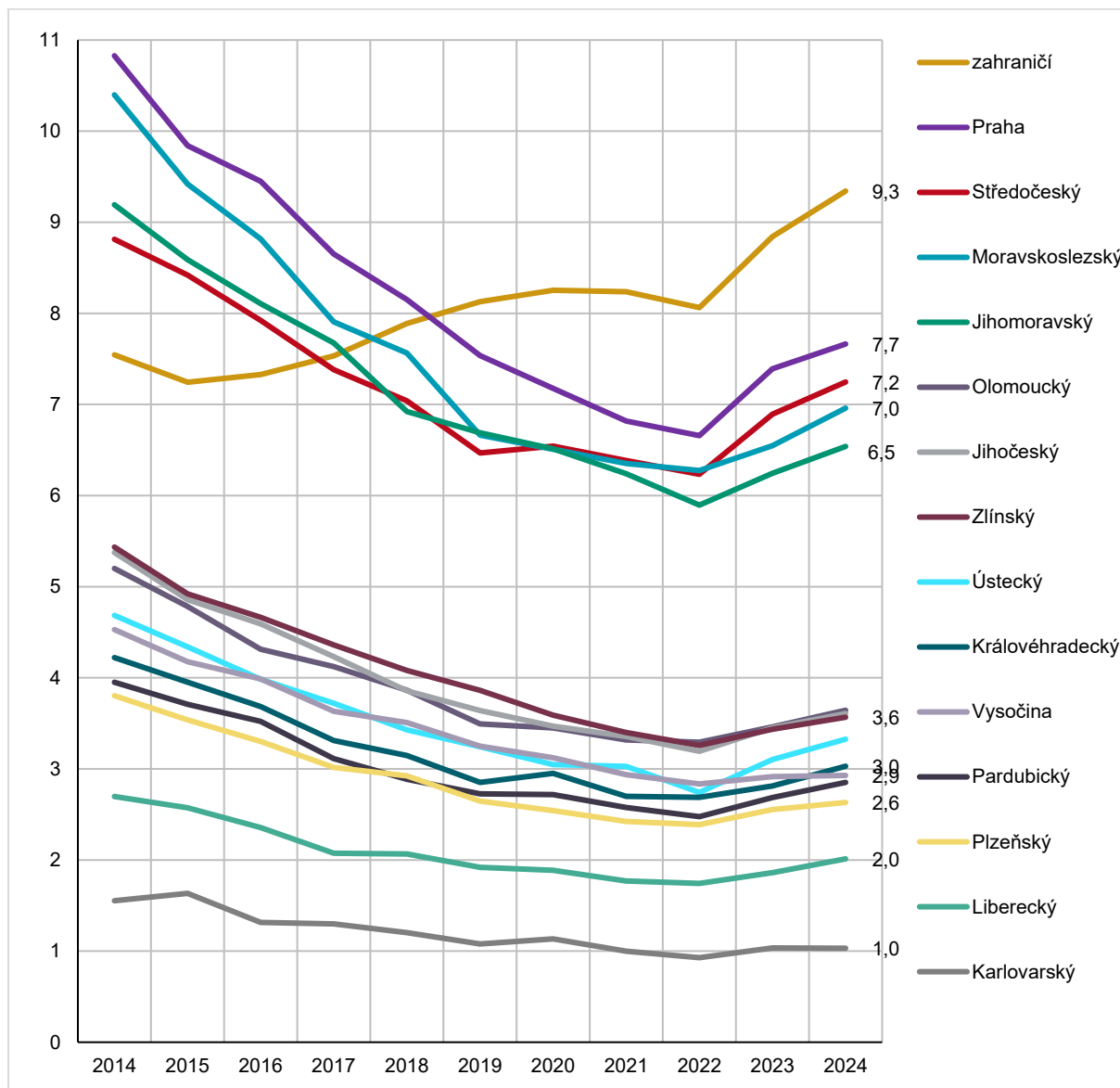
Graf 2.3 Absolventi vysokých škol v Česku dle trvalého bydliště

Zdroj dat: MŠMT

Graf č. 2.4 dále ukazuje vývoj počtu absolventů v jednotlivých krajích a v zahraničí od roku 2012, ve kterém počet absolventů vysokých škol v ČR dosáhl maxima a začal klesat (viz graf 2.1 výše).

Graf 2.4 Absolventi vysokých škol v Česku podle jejich trvalého bydliště (v tis.)

Zdroj dat: MŠMT

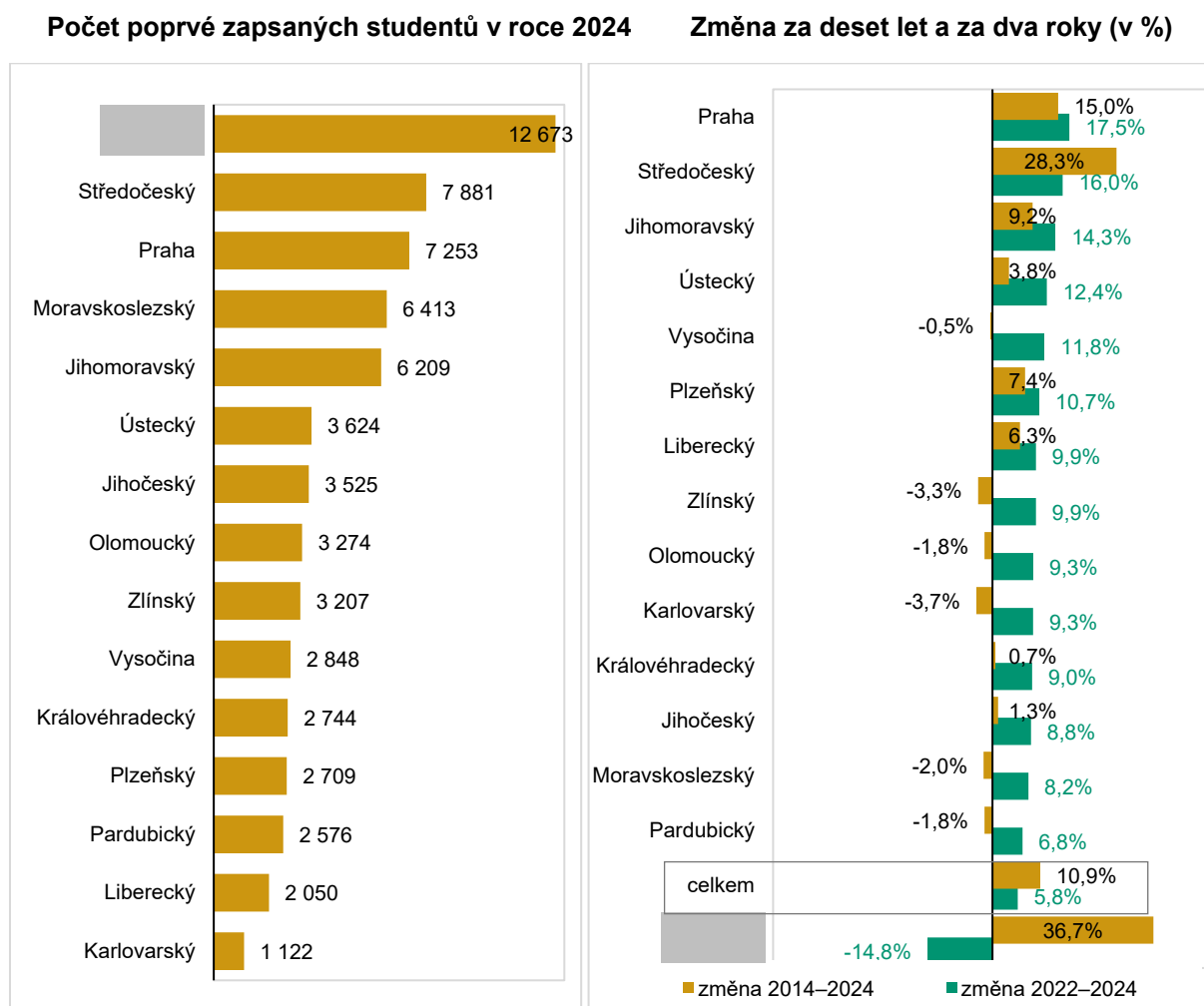
Při pohledu na počet **poprvé zapsaných studentů** do studia v českém vzdělávacím systému **dle kraje trvalého bydliště** v roce 2024 (viz graf č. 2.5 dále) lze konstatovat, že i v tomto ukazateli stojí v popředí stejné čtyři kraje, a sice kraj Středočeský (7 881 poprvé zapsaných do studia), Praha (7 253), kraj Moravskoslezský (6 413) a Jihomoravský (6 209). Ostatní kraje již zaznamenaly méně než 4 000 poprvé zapsaných, nejméně kraj Karlovarský (1 122).

Co se týče změny **za uplynulých deset let**, poprvé zapsaných studentů s trvalým pobytem v kraji Středočeském přibýlo o 28,3 %, těch s trvalým pobytem v Praze o 15 % a o 9,2 % se zvýšil počet poprvé zapsaných studentů s trvalým pobytem v Jihomoravském kraji. Naopak poprvé zapsaných studentů s trvalým bydlištěm na Vysočině, v kraji Olomouckém, Pardubickém, Moravskoslezském, Zlínském a Karlovarském ubylo, a sice o 0,5 % (Vysočina) až 3,7 % (kraj Karlovarský).

Největší nárůst počtu poprvé zapsaných studentů **v posledních dvou letech** zaznamenala z krajů ČR Praha (17,5 %) a kraj Středočeský (16,0 %), nejmenší pak kraj Pardubický (6,8 %), přičemž ve všech krajích se počet poprvé zapsaných studentů za poslední dva roky zvýšil. Odlišný vývoj než kraje

ČR zaznamenal počet poprvé zapsaných do studia bydlících v zahraničí. Jejich počet se za 10 let zvýšil o téměř dvě pětiny (36,7 %), za poslední dva roky ovšem poklesl o 14,8 %. Více viz graf č. 2.5.

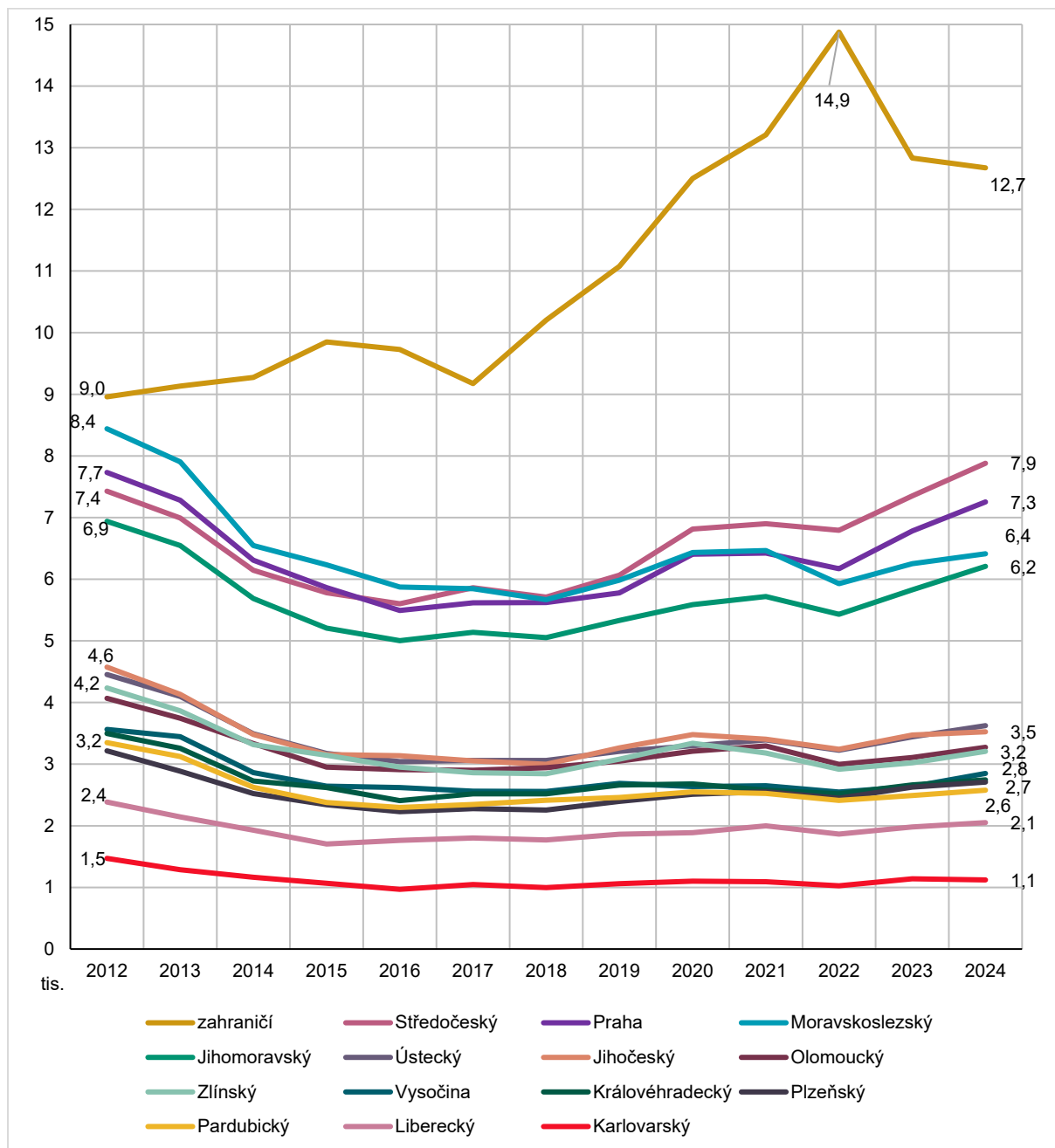
Graf 2.5 Studenti poprvé zapsaní do studia na vysoké škole v Česku dle trvalého bydliště

Zdroj dat: MŠMT

Podrobný vývoj počtu poprvé zapsaných studentů do studia v krajích ČR a v zahraničí v posledních deseti letech ukazuje graf č. 2.6. I v něm zřetelně vidíme, že se zde oddělují od obecné vývojové tendence zejména studenti s bydlištěm v zahraničí. Jinak kraje vykazují podobné tendence, tj. od roku 2012 do roku 2016 pokles počtu poprvé zapsaných do studia, v některých krajích v mírné podobě setrvávající ještě do roku 2018. Ve většině krajů však již počet poprvé zapsaných do studia od roku 2016 stoupal, a to až ro roku 2021. Mezi rokem 2021 a 2022 došlo k mírnému poklesu počtu poprvé zapsaných. V posledních dvou letech (2022 až 2024) však ve všech krajích počet poprvé zapsaných studentů vzrostl, naopak počet poprvé zapsaných studentů bydlících v zahraničí poklesl, a to zejména mezi rokem 2022 a 2023.

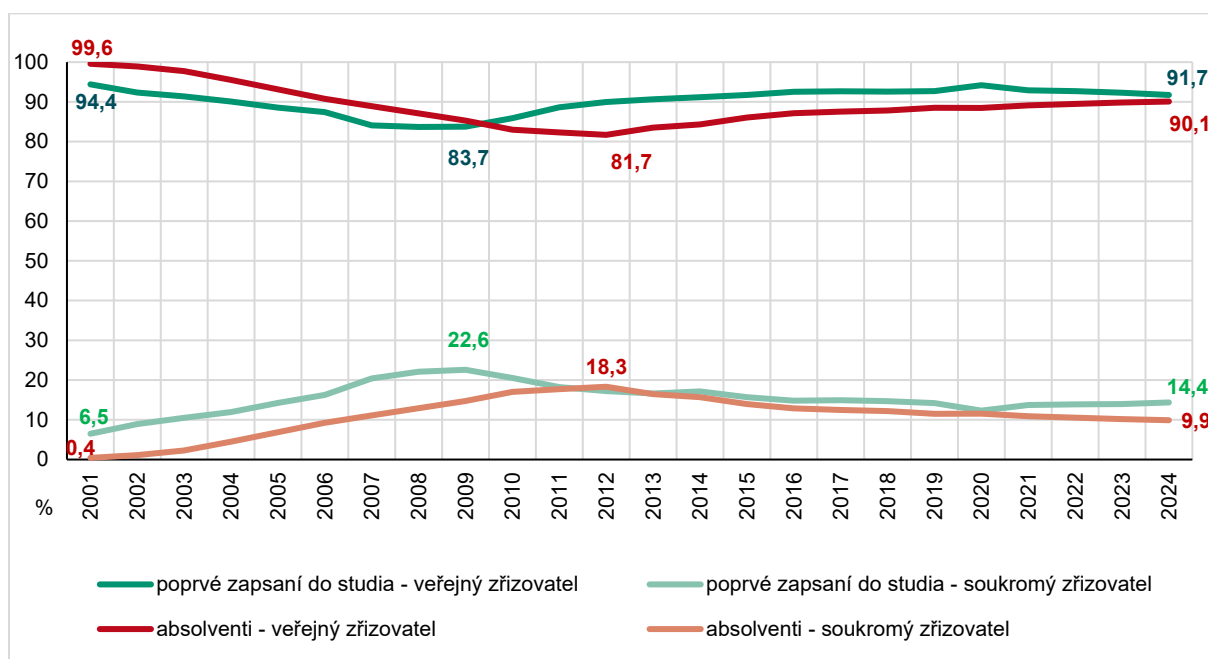
Graf 2.6 Poprvé zapsaní do studia na VŠ v Česku podle jejich trvalého bydliště (v tis.)

Zdroj dat: MŠMT

Graf 2.7 dále ukazuje, že se od roku 2012 do roku 2024 postupně zvyšoval podíl **absolventů** škol **veřejného zřizovatele** na úkor zřizovatele soukromého (pouze s výjimkou roku 2020). Pokud se jedná o **poprvé zapsané studenty**, podíl poprvé zapsaných do škol veřejného zřizovatele se od roku 2009 do roku 2017 zvyšoval a podíl poprvé zapsaných do škol soukromého zřizovatele naopak po většinu tohoto období snižoval. Poté se podíl poprvé zapsaných do veřejných a soukromých škol víceméně ustálil, a to až do roku 2020, kdy získali v porovnání s jinými roky o něco větší převahu studenti zapsaní do škol veřejného zřizovatele. Mezi roky 2020 a 2024 se naopak podíl poprvé zapsaných studentů do veřejných vysokých škol snižoval a podíl těch zapsaných do škol soukromých zvyšoval (spolu s růstem celkového počtu poprvé zapsaných studentů, tedy pravděpodobně z kapacitních důvodů veřejných vysokých škol).

Graf 2.7 Podíl poprvé zapsaných studentů, resp. absolventů zapsaných ve školách veřejného a soukromého zřizovatele ze všech poprvé zapsaných studentů, resp. absolventů

Zdroj dat: MŠMT

2.2 Vývoj počtu poprvé zapsaných studentů dle skupin oborů

V kapitole zaměřené na studenty jsme také ukázali vývoj počtu studentů **jednotlivých skupin oborů vzdělávání** celkem a studentů českého státního občanství od roku 2001. To lze srovnat s vývojem počtu poprvé zapsaných studentů do studia na vysokých školách českého vzdělávacího systému v dělení dle jednotlivých skupin oborů, který studují. Zdůrazňme, že tento ukazatel nezahrnuje studenty, kteří např. již dříve studovali přírodovědné obory, ale nyní se poprvé zapsali do oborů vzdělávacích (tj. nepromítnou se v počtu poprvé zapsaných studentů v kategorii oborů ze skupiny Vzdělávání a výchova). Soustřeďuje se pouze obecně na skupinu poprvé zapsaných studentů do studia na vysokých školách (VŠ) a ty rozlišuje dle toho, jaký obor studují. Sledováním vývoje poprvé zapsaných studentů v dělení na obory vzdělávání můžeme lépe usuzovat na aktuální zájem o jednotlivé obory (resp. jejich kapacitní možnosti), než jak nám nabízí ukazatel počtu všech studentů dělených dle oboru studia, a mohou dát představu o možném budoucím vývoji počtu studentů celkem.

Jak bylo výše uvedeno, celkový počet poprvé zapsaných studentů do studia na vysokou školu se po roce 2016 zvyšoval, pouze s výjimkou roku 2022, kdy naopak poklesl. Přitom nárůst mezi roky 2016 a 2020 zaznamenaly všechny skupiny oborů vyjma té zaměřené na techniku, výrobu a stavebnictví. Jak ukazuje graf 2.8 dále, nárůst mezi roky 2016 a 2020 byl nejvýraznější u **přírodních věd, matematiky a statistiky**, kdy se počet poprvé zapsaných studentů v této skupině oborů zvýšil o 43,7 %. V roce 2020 tak dosáhl hodnoty 5 165 a v roce 2024 byl již jen o 3,1 % vyšší (5 323), v posledních dvou letech má však opět rostoucí tendenci (vzrostl o 12,5 %).

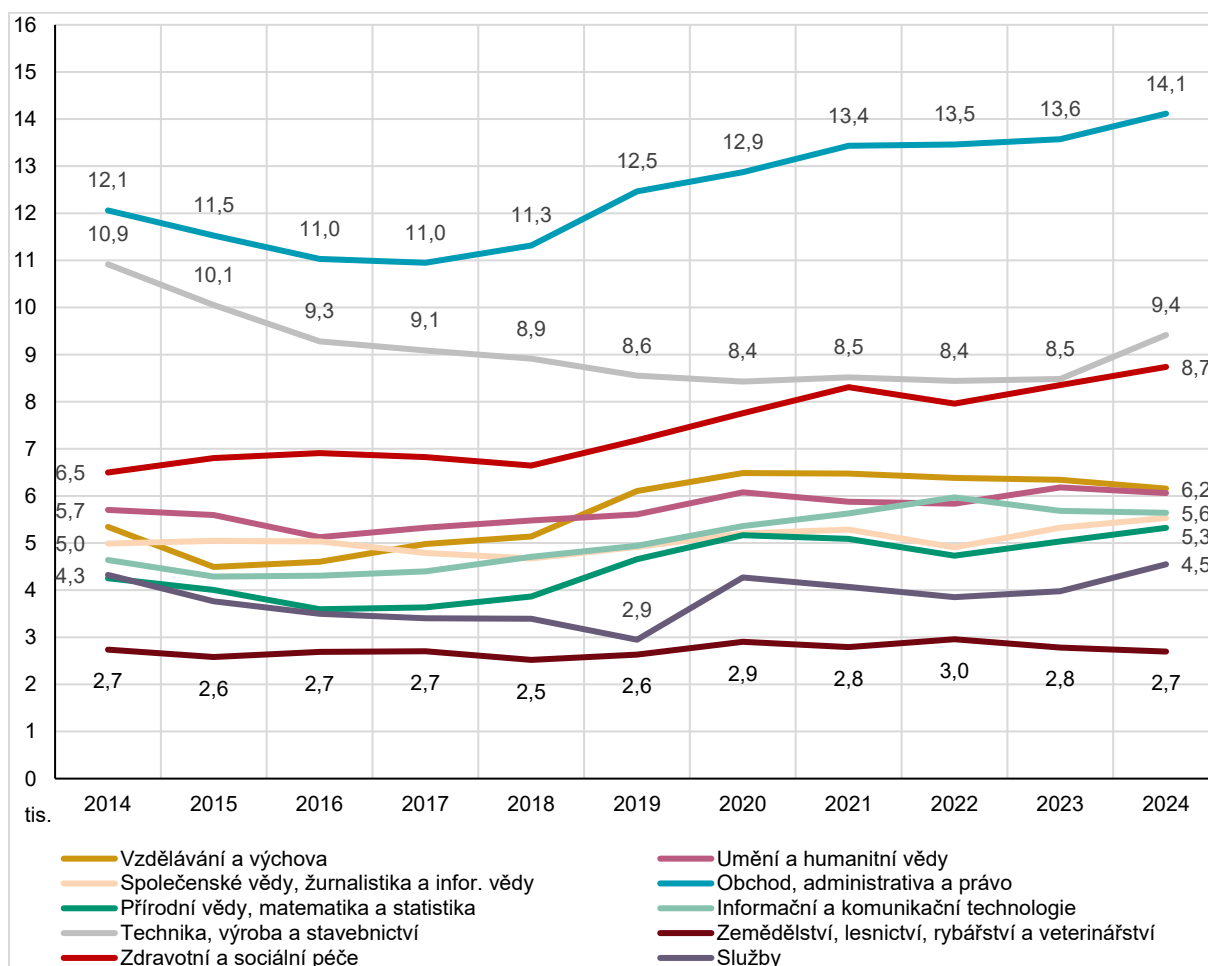
V posledních dvou letech také výrazněji rostl počet poprvé zapsaných studentů na vysokou školu ve **společenskovědních oborech** (narostl o 12,8 %) a **zdravotnických oborech** (o 9,8 %). Obě tyto skupiny oborů zaznamenaly v tomto ukazateli mezi roky 2018 a 2021 růst (o 13,1 %, resp. 25,1 %), poté v roce 2022 pokles následovaný opětovým růstem. Ještě vyšší nárůst mezi posledními dvěma sledovanými roky zaznamenali poprvé zapsaní studenti na vysokou školu ze skupiny zapsaných do oborů z oblasti **služeb** (o 18,1 %), kterých za posledních pět let přibývalo o 54,3 %.

Výrazně rostl v posledních letech také počet poprvé zapsaných studentů na vysokou školu ve skupině oborů **Obchod, administrativa a právo**, mezi roky 2017 a 2024 se zvýšil o 28,9 %. Počet poprvé zapsaných studentů na VŠ ve skupině oborů **Technika, výroba a stavebnictví** mezi lety 2010 a 2020 klesal a celkově se snížil o 39,1 %. Poté spíše kolísal a mezi roky 2023 a 2024 vzrostl o 11 %.

Mezi roky 2022 a 2024 se naopak snížil počet poprvé zapsaných studentů na VŠ zapsaných do skupin oborů **Informační a komunikační technologie** (o 5,5 %), **Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství** (o 8,9 %) a **Vzdělávání a výchova** (o 3,6 %). Pokud se jedná o infromatické obory, pak tomuto poklesu předcházela dlouhodobý růst, mezi roky 2015 a 2022 celkově o 39,2 %. Počet poprvé zapsaných studentů na vysokou školu v oborech zemědělských v posledních deseti letech kolísal mezi 2,5 a 3,0 tisíci. Počet poprvé zapsaných studentů na VŠ studujících vzdělávací obory se mezi roky 2015 a 2020 zvýšil o 44,4 %, za poslední čtyři roky se však naopak o 5,1 % snížil.

Nakonec, pokud se jedná o skupinu oborů **Umění a humanitní vědy**, od roku 2020 se počet poprvé zapsaných do studia na vysoké škole v těchto oborech pohybuje mezi 5,8 tisíci (v roce 2022) a 6,2 tisíci (v roce 2023).

Graf 2.8 Studenti poprvé zapsaní do studia na vysokých školách v českém vzdělávacím systému dle skupin oborů vzdělávání (v tis.)

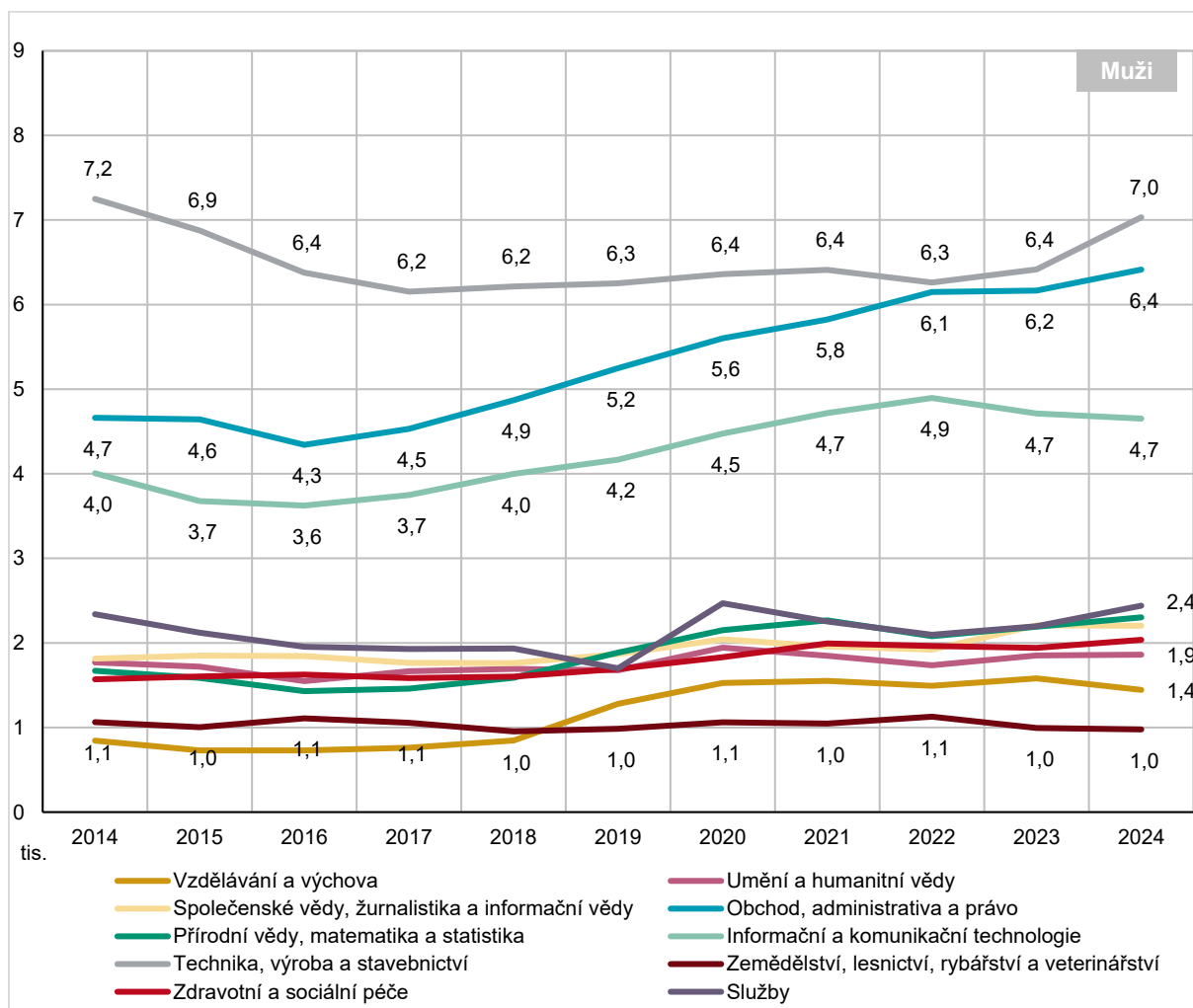
Zdroj dat: MŠMT

Srovnáme nyní vývoj počtu **poprvé zapsaných studentů mužů a studentek žen** do studia na vysokých školách v českém vzdělávacím systému v jednotlivých skupinách oborů vzdělávání. Jak ukazuje graf č. 2.9, **muži poprvé zapsaní na vysoké školy** byli nejčastěji zapsáni do třech skupin oborů, kterými jsou **Technika, výroba a stavebnictví** (v roce 2024 bylo poprvé zapsaných v této skupině 7 032 studentů), **Obchod, administrativa a právo** (6 414) a **Informační a komunikační**

technologie (4 652). Přitom v případě technických a obchodních oborů počet poprvé zapsaných do studia na VŠ v posledních dvou rocích stoupal, naopak v infromatických oborech klesal.

Ostatní skupiny oborů již o značný počet poprvé zapsaných mužů oproti výše zmíněným zaostávají a v roce 2024 čítaly od 978 poprvé zapsaných mužů na VŠ ve skupině oborů Zemědělství, lesnictví, rybářství a veterinářství do 2 440 poprvé zapsaných mužů na VŠ ve skupině oborů Služby. Přitom **mezi roky 2022 a 2024** se z těchto skupin oborů nejvíce navýšil počet studentů (mužů) poprvé zapsaných na VŠ ve skupině oborů Služby (o 16,4 %), poté ve společenských vědách (o 14,7 %), technických oborech (o 12,3 %) a přírodovědných oborech (10,7 %). Naopak ke snížení počtu poprvé zapsaných studentů - mužů došlo ve vzdělávacích oborech (o 3,3 %), v oborech informační a výpočetní technologie (o 5,0 %) a v zemědělských oborech (o 13,3 %).

Graf 2.9 Vývoj počtu poprvé zapsaných mužů do studia v českém vzdělávacím systému dle skupiny oborů vzdělávání (v tis.)

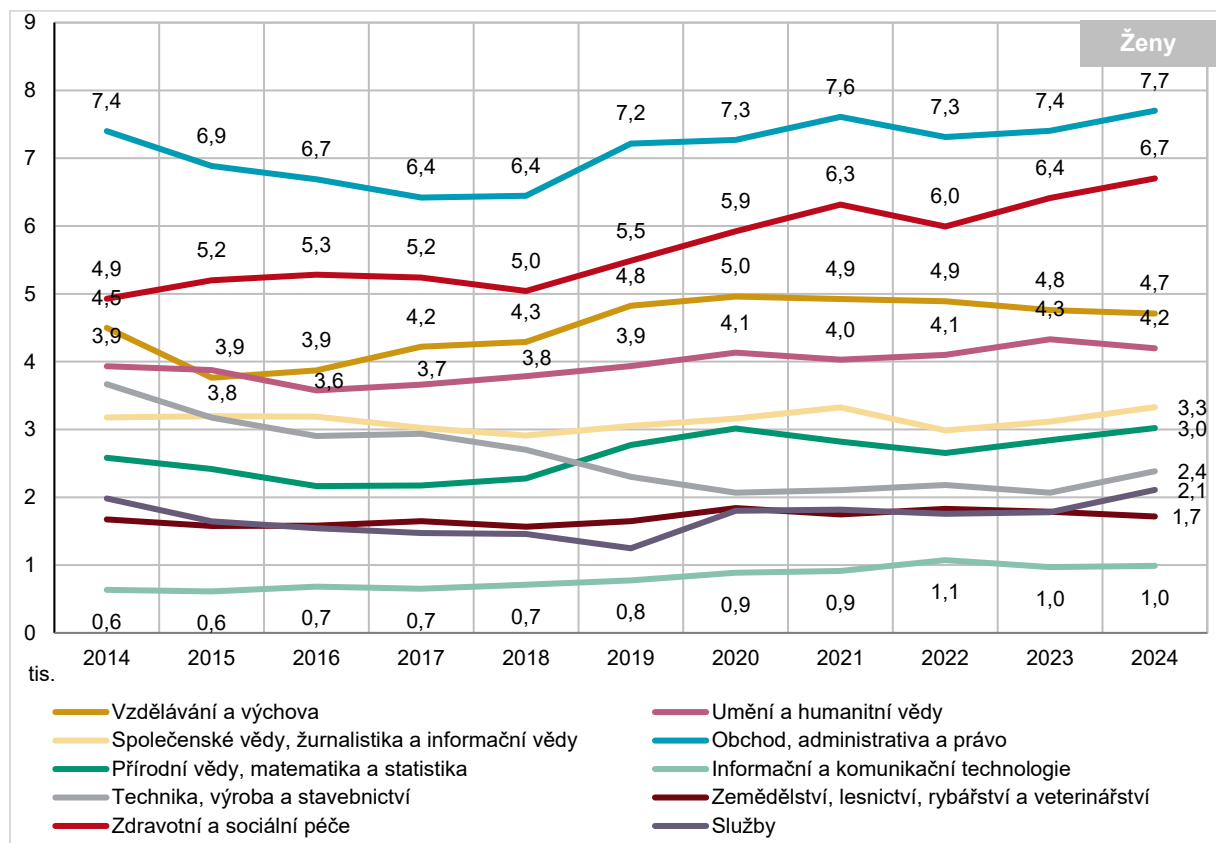

Zdroj dat: MŠMT

Ženy poprvé zapsané do studia na vysoké škole byly do jednotlivých skupin oborů vzdělávání rozmístěny mnohem rovnoměrněji než muži. I u nich stojí v popředí zájmu skupina oborů **Obchod, administrativa a právo** (7 701 poprvé zapsaných v roce 2024), následují však obory, o které typicky projevují zájem spíše ženy, a sice obory **zdravotnické** (6 702), **vzdělávací** (4 709) a **humanitní či umělecké** (4 197). Doplňme, že v posledních dvou letech počet poprvé zapsaných studentek ve vzdělávacích oborech klesá a ve zdravotnických naopak výrazně roste. Zdravotnické obory si tak v roce 2024 získaly největší náskok nad vzdělávacími od roku 2012, ve kterém počet jejich poprvé zapsaných studentek (5 556) poprvé převýšil počet poprvé zapsaných studentek do oborů zdravotnických (5 555).

Pokud jde o vývoj mezi posledními dvěma roky 2023 a 2024, celkově nejvýrazněji se zvýšil počet poprvé zapsaných studentek ve skupinách oborů **služeb** (o 18,5 %) a **technicky, výroby a stavebnictví** (15,3 %). Ke snížení počtu poprvé zapsaných studentek mezi roky 2023 a 2024 naopak došlo ve skupinách oborů zemědělských (o 3,9 %), uměleckých a humanitních (o 3,1 %) a vzdělávacích (o 1,1 %). Více viz graf č. 2.10.

Graf 2.10 Vývoj počtu poprvé zapsaných žen do studia v českém vzdělávacím systému dle skupiny oborů vzdělávání (v tis.)

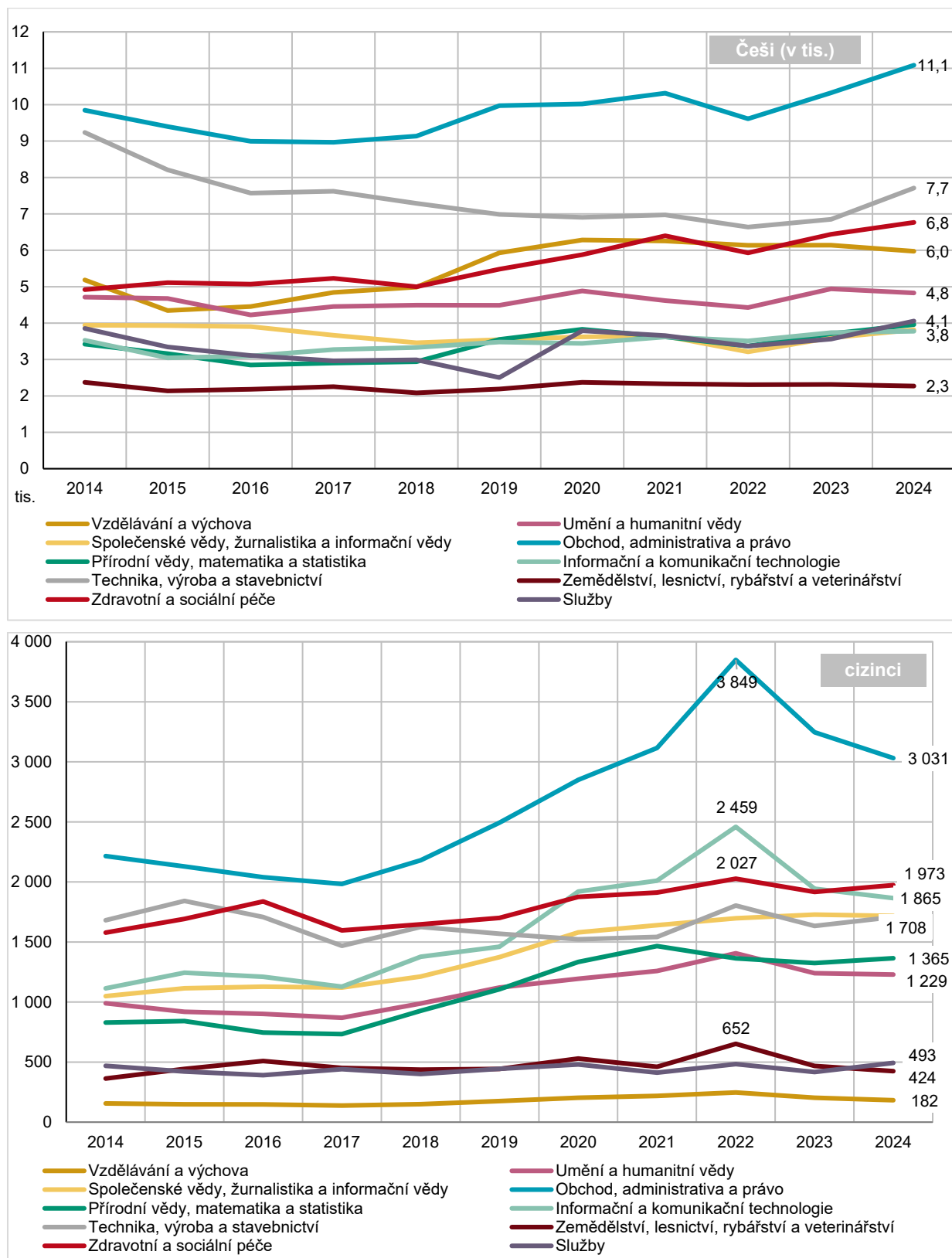

Zdroj dat: MŠMT

Podívejme se ještě na počet poprvé zapsaných studentů **české a cizí státní příslušnosti** do jednotlivých skupin oborů vzdělávání (viz graf č. 2.11 dále). Lze říci, že u Čechů i cizinců měl po většinu období posledního desetiletí počet poprvé zapsaných studentů na vysoké školy mezi studenty oborů **zdravotnických** tendenci stoupat. U Čechů se tato skupina poprvé zapsaných studentů řadila v roce 2024 na třetí místo za těmi zapsanými v oborech ze skupiny **Obchod, administrativa a právo** a ze skupiny **technických oborů**. U cizinců zaujala druhé místo za obory z oblasti **Obchod, administrativa a právo** a lze si všimnout, že pokles, který zaznamenala mezi roky 2022 a 2023, se řadí mezi ty mírnější, přičemž naopak nestrměnější byl u skupiny oborů z oblasti **informačních a komunikačních technologií**. Ještě v roce 2022 tak připadlo u cizinců druhé místo oborům ze skupiny Informačních a komunikačních technologií. V roce 2024 již bylo mezi poprvé zapsanými cizinci o 108 více ve skupině zdravotnických oborů. Zároveň si můžeme všimnout, že zatímco mezi českými studenty se počet poprvé zapsaných studentů do oborů z oblasti **informačních a komunikačních technologií** v **posledních dvou letech** mírně zvyšuje, počet takových poprvé zapsaných studentů mezi cizinci naopak již druhým rokem klesá. To může být způsobené snižováním počtu poprvé zapsaných studentů cizí státní příslušnosti na naše vysoké školy v posledních dvou letech. Odliv studentů cizí státní příslušnosti, kteří se na naše školy hlásí, není co do státní příslušnosti rovnoměrný (po roce 2021 ubylo zejména Rusů, a to z 2 400 na pouhých 174 poprvé zapsaných) a specifické mohou být i preference oblastí studia těchto osob. V absolutním počtu nejvyšší úbytek počtu poprvé zapsaných cizinců na naše vysoké školy mezi roky

2022 a 2024 zaznamenala skupina oborů *Obchod, administrativa a právo* a opět lze říci, že u Čechů došlo k nárůstu počtu poprvé zapsaných.

Graf 2.11 Vývoj počtu poprvé zapsaných Čechů a cizinců do studia v českém vzdělávacím systému dle skupiny oborů vzdělávání

Zdroj dat: MŠMT

2.3 Vývoj počtu absolventů dle skupin oborů

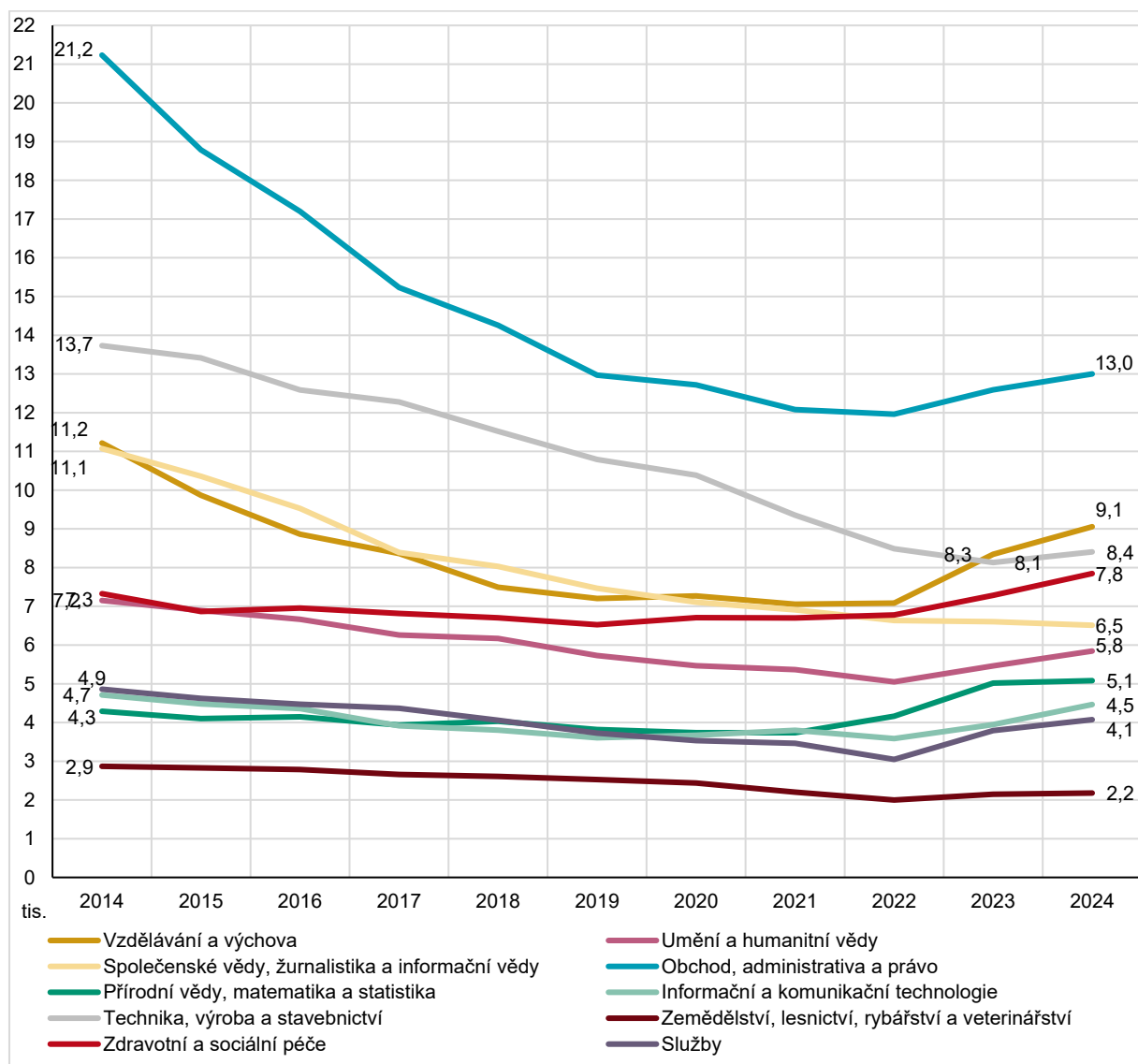
Přejdeme nyní na **vývoj počtu (všech) absolventů**, který v porovnání s vývojem studentů a poprvé zapsaných lépe ukazuje, jací odborníci vysokoškoláci mohou přicházet na trh práce (mnozí se však jistě rozhodnou pokračovat ve studiu, zejména dosáhnou-li zatím pouze bakalářského vzdělání). Graf č. 2.12 ukazuje vývoj počtu absolventů v dělení na skupiny oborů vzdělávání v posledních deseti letech.

Mezi roky 2014 a 2022 klesal počet absolventů oborů ze skupin **Obchod, administrativa a právo a Technika, výroba a stavebnictví**, přesto se však tyto dvě skupiny oborů udržely na prvních dvou příčkách, tj. byly v tomto období těmi s nejvíce absolventy. Mezi rokem 2022 a 2023 po dlouhé době počet absolventů skupiny oborů Obchod, administrativa a právo vzrostl, zatímco počet absolventů skupiny oborů Technika, výroba a stavebnictví dále klesl. Mezi roky 2023 a 2024 se pak počet absolventů obou těchto skupin oborů zvýšil, a sice na 13 001 absolventů oborů ze skupiny Obchod, administrativa a právo a 8 405 absolventů oborů technických. Ještě rychleji však v posledních dvou letech rostl počet absolventů **vzdělávacích oborů**, který v posledních dvou sledovaných rocích převýšil počet absolventů technických oborů, v roce 2024 již o 7,7 % s celkovým počtem 9 055 absolventů vzdělávacích oborů. Nárůst počtu absolventů vzdělávacích oborů lze pozorovat po roce 2021 – do roku 2024 se celkově zvýšil o 28,3 %. V prvních pěti letech posledního desetiletí však klesal (spolu s celkovým úbytkem počtu absolventů vysokých škol, jen o něco rychlejším tempem).

Z ostatních skupin oborů jediné obory společenských věd, žurnalistiky a informačních věd zaznamenaly **v posledních deseti letech** setrvalý pokles počtu absolventů, v ostatních již počet absolventů v posledních dvou letech (v souladu s celkovým růstem počtu absolventů) narůstal. V předchozím období však naopak zpravidla klesal.

Celkově největší relativní nárůst počtu absolventů mezi roky 2022 a 2024, kdy ve většině oborů počet absolventů stoupal, zaznamenaly obory ze skupiny Služeb (o 33,7 %), dále vzdělávací obory (o 27,8 %), obory z oblasti informačních a komunikačních technologií (o 24,6 %) a přírodovědné obory (o 22,0 %).

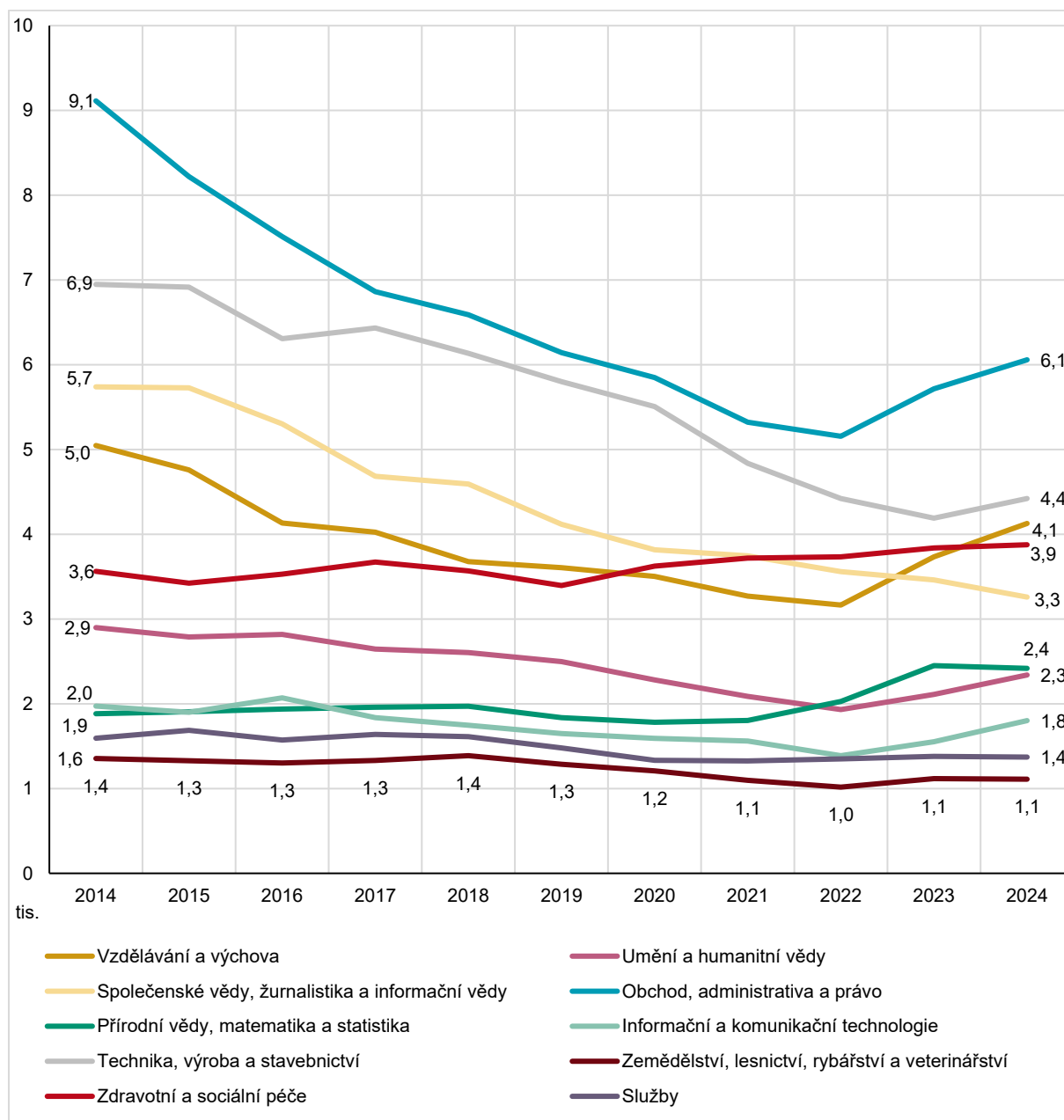
Graf 2.12 Absolventi vysokých škol v Česku jednotlivých skupin oborů vzdělávání (v tis.)

Zdroj dat: MŠMT

Jak již bylo uvedené výše, řada absolventů může pokračovat ve studiu v navazujícím programu, a to zejména absolventi bakalářských programů v magisterských studijních programech. Další graf proto ukazuje, jaký **počet absolventů magisterských a doktorských studijních programů** zaznamenala v uplynulých deseti letech ta která skupina oborů. Zde opomineme, že někteří studenti mohli absolvovat v jednom roce magisterský i doktorský studijní program – ti jsou nyní v grafu započtení dvakrát, ale po zaokrouhlení na tisíce absolventů by to nemělo být patrné či zkreslující.

Graf 2.13 Absolventi magisterských a doktorských studijních programů v Česku (v tis.)

Zdroj dat: MŠMT

Graf č. 2.13 ukazuje, že i v tomto pohledu se udržela skupina oborů **Obchod, administrativa a právo** jako ta s největším počtem absolventů magisterských a doktorských programů, nicméně za ní se v roce 2024 umístila skupina oborů **technických** a teprve poté oborů **vzdělávacích** (absolventů celkem bylo v roce 2024 více ve vzdělávacích oborech než technických – viz výše). Je však patrné, že v posledních letech roste počet absolventů magisterského a doktorského studia v oblasti vzdělávání a výchovy rychleji než v oblasti technických věd. Zároveň se od roku 2020 zvětšuje rozdíl mezi skupinou oborů technických věd a skupinou oborů Obchod, administrativa a právo, která získává v počtu absolventů magisterských a doktorských programů nad technickými vědami stále větší náskok.

Také můžeme v posledních třech letech zaznamenat o něco více absolventů magisterského a doktorského studia v **přírodovědných a matematických oborech** než v **uměleckých a humanitních** (při pohledu na rozložení **všech** absolventů do oborů je tomu naopak).